

RIZIV

Feedback Geneesmiddelen

2017

Specialisten

Generiek document

ACHTERGROND - DOELSTELLING

Deze feedback is gericht op de specialismen waar (ambulant) op regelmatige basis geneesmiddelen worden voorgeschreven die frequent in de eerste lijn (door de huisarts) worden verstrekt.

Begin 2019 ontvingen de **huisartsen** feedback met betrekking tot hun voorschrijfgedrag inzake geneesmiddelen, klinische biologie en medische beeldvorming*. De zorg voor een patiënt is echter vaak een multidisciplinair gegeven. Zo worden geneesmiddelen regelmatig opgestart of bestendigd tijdens een **specialistisch consult**.

Met deze feedback, die aansluit op de feedback naar de huisartsen, wordt betracht het doelmatige gebruik van de betrokken geneesmiddelen te stimuleren, zowel binnen de huisartsgeneeskunde als de (ambulante) specialistische geneeskunde.

De gegevens laten toe de praktijkvoering in verschillende regio's / provincies / arrondissementen te **vergelijken**. Uitgesproken verschillen binnen eenzelfde specialisme zijn een uitnodiging voor de betrokken specialisten om te reflecteren over de praktijkvoering; individueel en binnen een geografisch gebied.

De feedback heeft betrekking op onderstaande **geneesmiddelenklassen**, voorgeschreven in de ambulante praktijk:

- Antibiotica
- Antidepressiva
- Protonpompinhibitoren
- Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen bij 65-plussers
- Anticholinergica bij 75-plussers

* Feedback Huisartsen januari 2019: <https://www.riziv.fgov.be/nl/professionals/individuelezorgverleners/artsen/kwaliteit/feedback/>

METHODOLOGIE

Gebruikte gegevens

De feedback heeft betrekking op geneesmiddelen die **afgeleverd** werden in publieke officina en die bovendien door de ziekteverzekering **vergoed** werden. Hiervoor werd beroep gedaan op de gegevens van het Intermutualistisch Agentschap (IMA) en de Farmanet databank. Geneesmiddelen die niet terugbetaald worden door het RIZIV, werden niet in rekening gebracht (zoals niet-vergoedbare geneesmiddelen, niet-vergoedbare indicaties, patiënten die niet onder de Belgische ziekteverzekering vallen, ...).

Identificatie patiënteel

De ambulante patiëntenpopulatie van een specialisme werd samengesteld uit de patiënten in de betrokken regio / provincie / arrondissement die in de loop van 2017 minstens één keer een arts consulteerden met (één van) de betrokken competentiecode(s).

Eenzelfde patiënt kan aldus deel uitmaken van de patiëntenpopulatie van meerdere specialismen.

Selectie specialismen

In het kader van de feedback werden enkel specialismen met een belangrijke ambulante activiteit weerhouden. Het betreft specialismen met ≥ 100.000 unieke (ambulante) patiënten op nationaal niveau (2017).

De disciplines “oftalmologie” en “dermatologie” werden buiten beschouwing gelaten omdat de betrokken indicatoren niet relevant zijn binnen deze specifieke settings.

Een lijst met de RIZIV-nummers die in aanmerking werden genomen om de respectievelijke specialismen te definiëren vindt u [hier](#).

Geneesmiddelenklassen

Onderstaande geneesmiddelenklassen, maken deel uit van de feedback aan de diverse specialismen:

- Antibiotica (ATC J01)
- Antidepressiva (ATC N06)
- Protonpompinhibitoren (ATC A02BC)
- Niet-steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs) bij 65-plussers (ATC M01A, M01B)
- Anticholinergica bij 75-plussers* ([lijst ATC-codes](#))

*gebaseerd op een lijst met actieve substanties met anticholinerge eigenschappen die geïdentificeerd werden bij ouderen in België: Klamer T, Wauters M, Azermai M, Durán C, Christiaens T, Elseviers M, et al. A Novel Scale Linking Potency and Dosage to Estimate Anticholinergic Exposure in Older Adults: the Muscarinic Acetylcholinergic Receptor ANTagonist Exposure Scale. Basic & Clinical Pharmacology & Toxicology. 2017;120:582–90.
Enkel vergoedbare specialiteiten maken deel uit van de analyse.

Standaardisatie

De resultaten per provincie en per gewest werden gestandaardiseerd naar leeftijd, geslacht en sociaal statuut (rechthebbenden met of zonder voorkeurregeling) van de verzekerden die minstens één contact hadden met het betrokken specialisme in de loop van 2017.

INHOUD EN PRESENTATIE VAN DE FEEDBACK

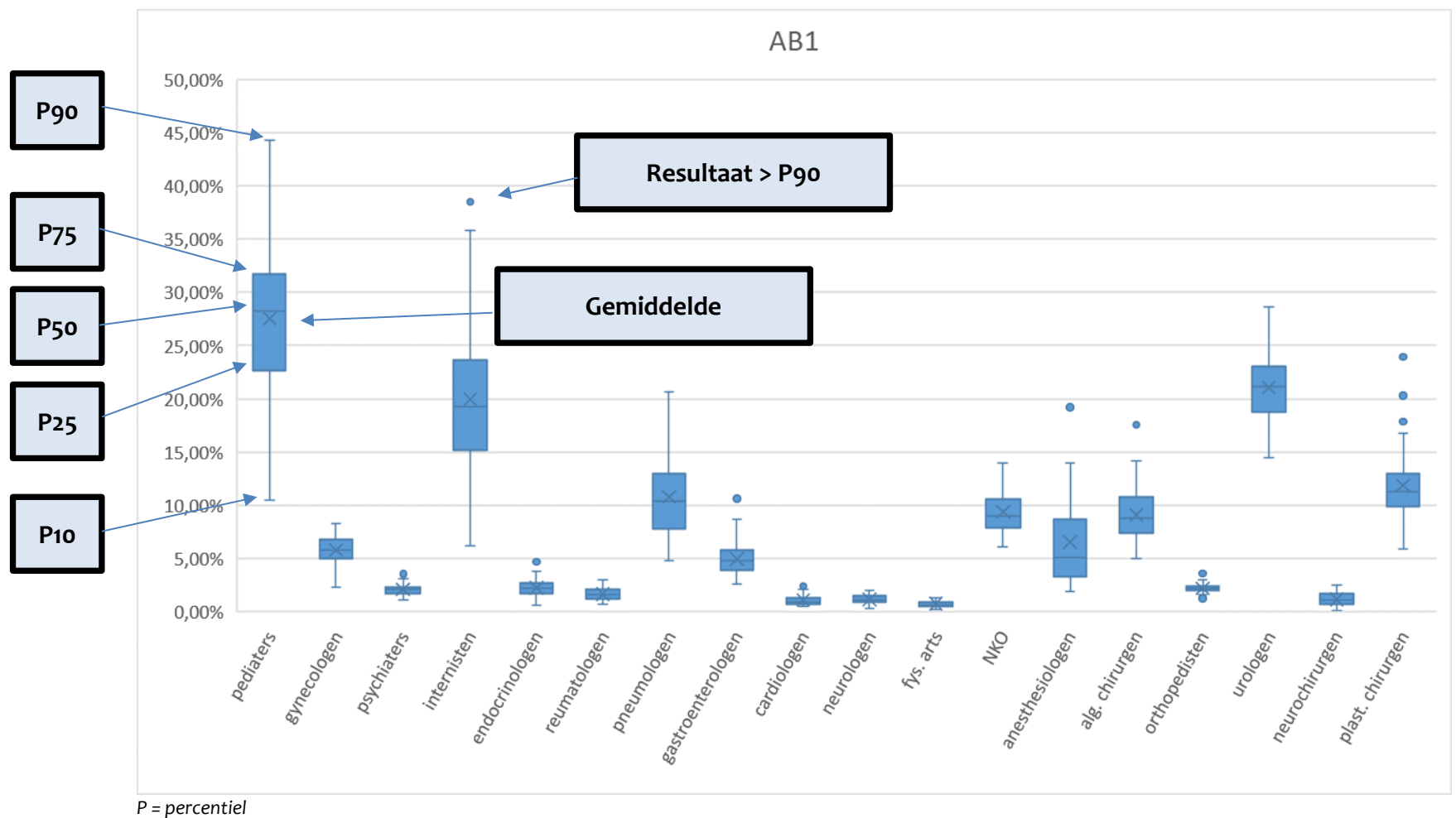
- [Kwaliteitsindicatoren thematisch](#)

→ Voor onderstaande thema's zijn één of meerdere kwaliteitsindicatoren beschikbaar:

- [Antibiotica](#)
- [Antidepressiva](#)
- [Protonpompinhibitoren](#)
- [Niet-steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen \(NSAIDs\) bij 65-plussers](#)
- [Anticholinergica bij 75-plussers](#)

→ Per indicator vindt u een grafiek die de scoreverdeling weergeeft per specialisme aan de hand van een boxplot. De boxplots tonen voor de respectievelijke specialismen de spreiding van de scores tussen de arrondissementen. Percentiel 10, 25, 50, 75 en 90, alsook de gemiddelde waarde over alle arrondissementen worden gevisualiseerd. Scores op arrondissementsniveau die hoger zijn dan percentiel 90 of kleiner dan percentiel 10 worden aangegeven door middel van individuele punten.

Zie hieronder een voorbeeld ter illustratie:

- **Kwaliteitsindicatoren per specialisme**

Een meer gedetailleerde feedback per specialisme, met details op gewestelijk, provinciaal en arrondissementsniveau werd voorzien indien de betrokken geneesmiddelenklasse aan >5% van het patiënteel (of de betrokken leeftijdscategorie) werd voorgeschreven.

KWALITEITSINDICATOREN - THEMATISCH

De gebruikspercentages per geografisch gebied zijn gebaseerd op de administratieve woonplaats van de verzekerde.

Aangezien de gegevens gestandaardiseerd zijn voor geslacht, leeftijd en sociale status van het patiënteel, houden geografische verschillen mogelijk verband met een verschil in toegang tot zorgverleners of met variaties in de praktijkvoering. Daarnaast kan ook een bepaalde epidemiologie van de onderliggende pathologie een rol spelen.

In het kader van mogelijke praktijkvariaties, wordt elke betrokken beroepsgroep / individuele zorgverlener uitgenodigd om te reflecteren over de huidige praktijkvoering.

Thema's:

- [Antibiotica](#)
- [Antidepressiva](#)
- [Protonpompinhibitoren](#)
- [NSAIDs bij 65-plussers](#)
- [Anticholinergica bij 75-plussers](#)

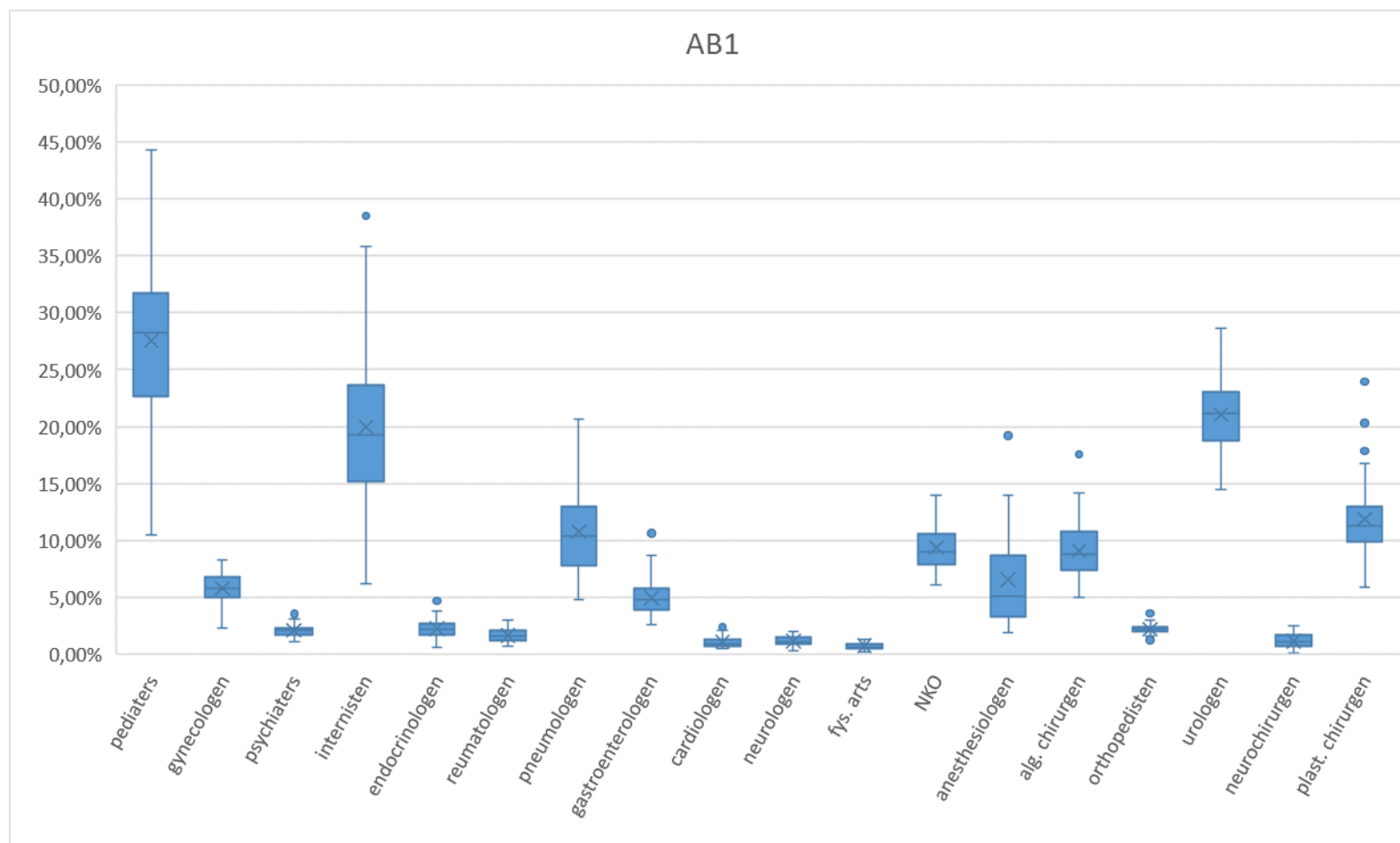
1. Antibiotica

KERNBOODSCHAP(PEN):

- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij respiratoire infecties gaat de voorkeur uit naar amoxicilline (voor zover een antibioticabehandeling noodzakelijk is).
- Bij een niet-verwikkelde cystitis bij de vrouw en bij kinderen gaat de voorkeur uit naar nitrofurantoïne. (In recente richtlijnen wordt fosfomycine als alternatief voorgesteld).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijnsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

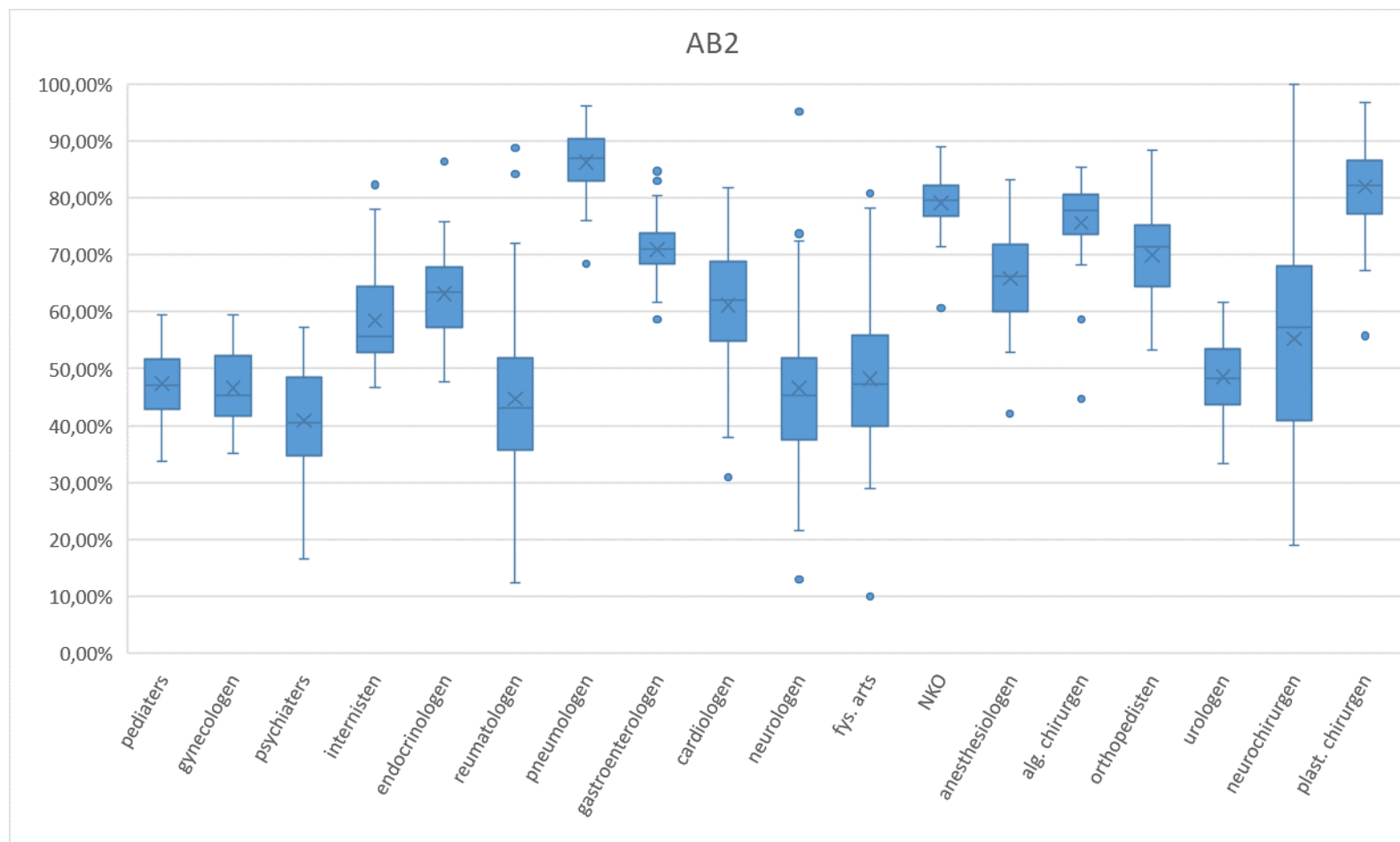
Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

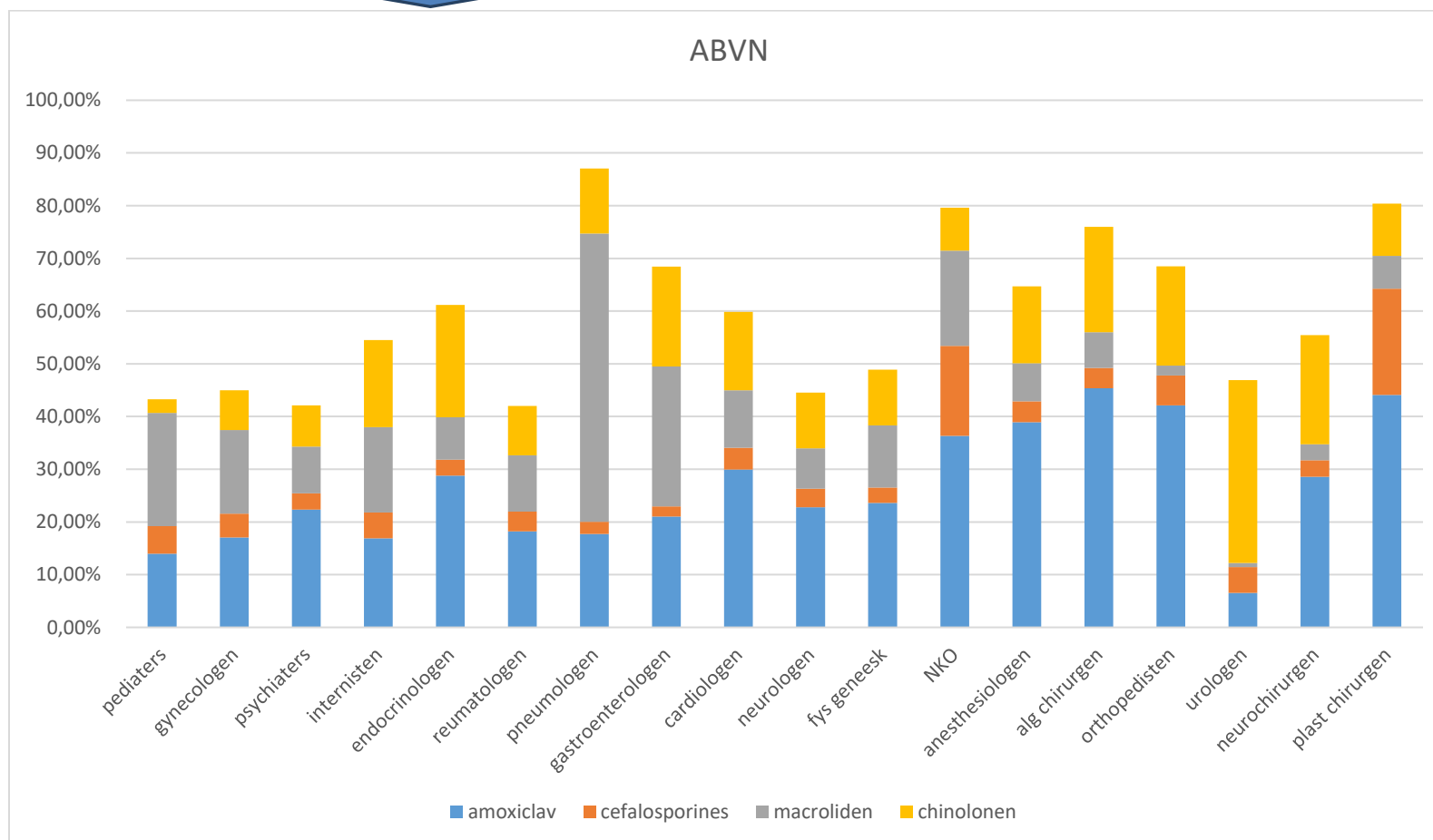
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

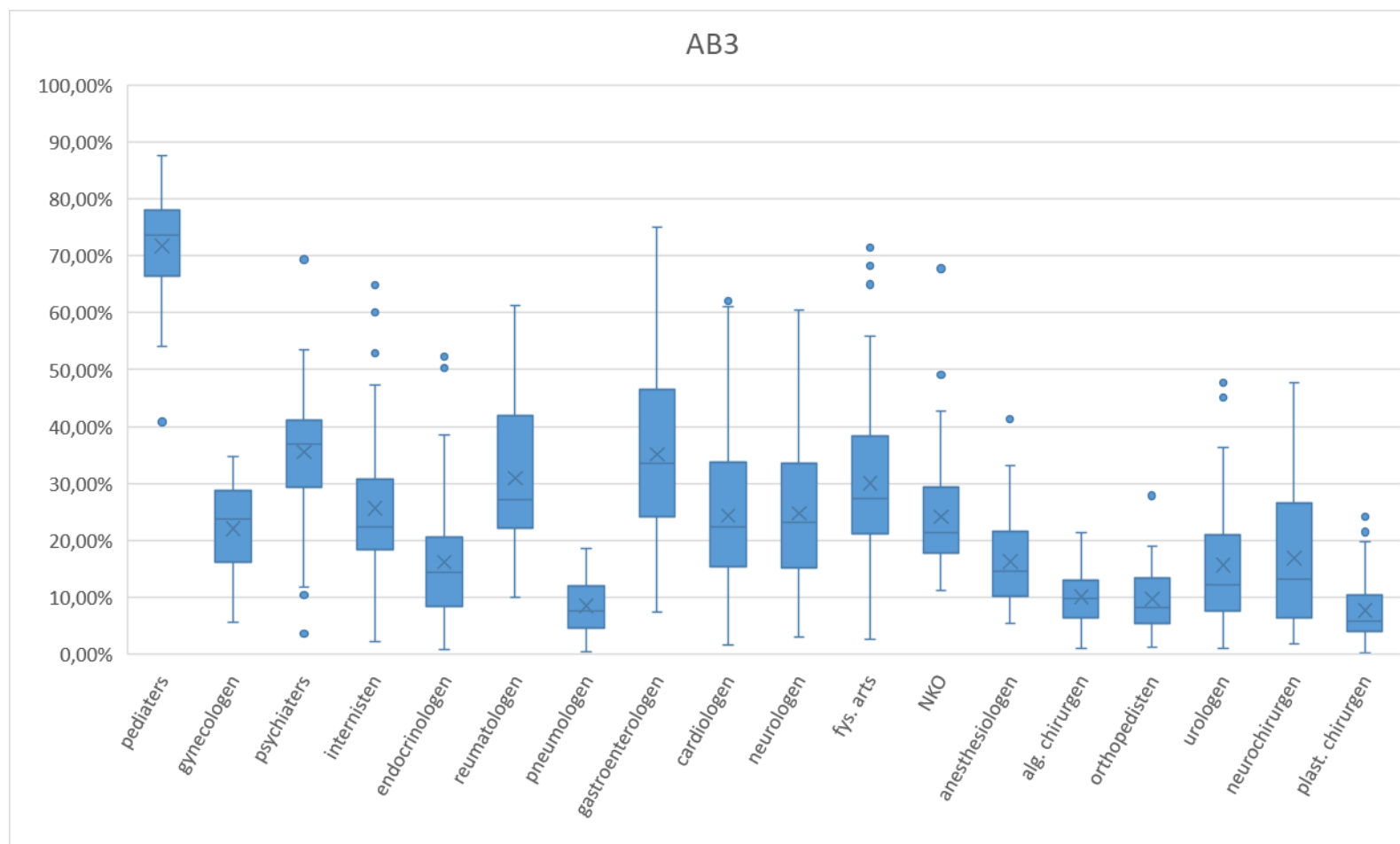

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken discipline het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

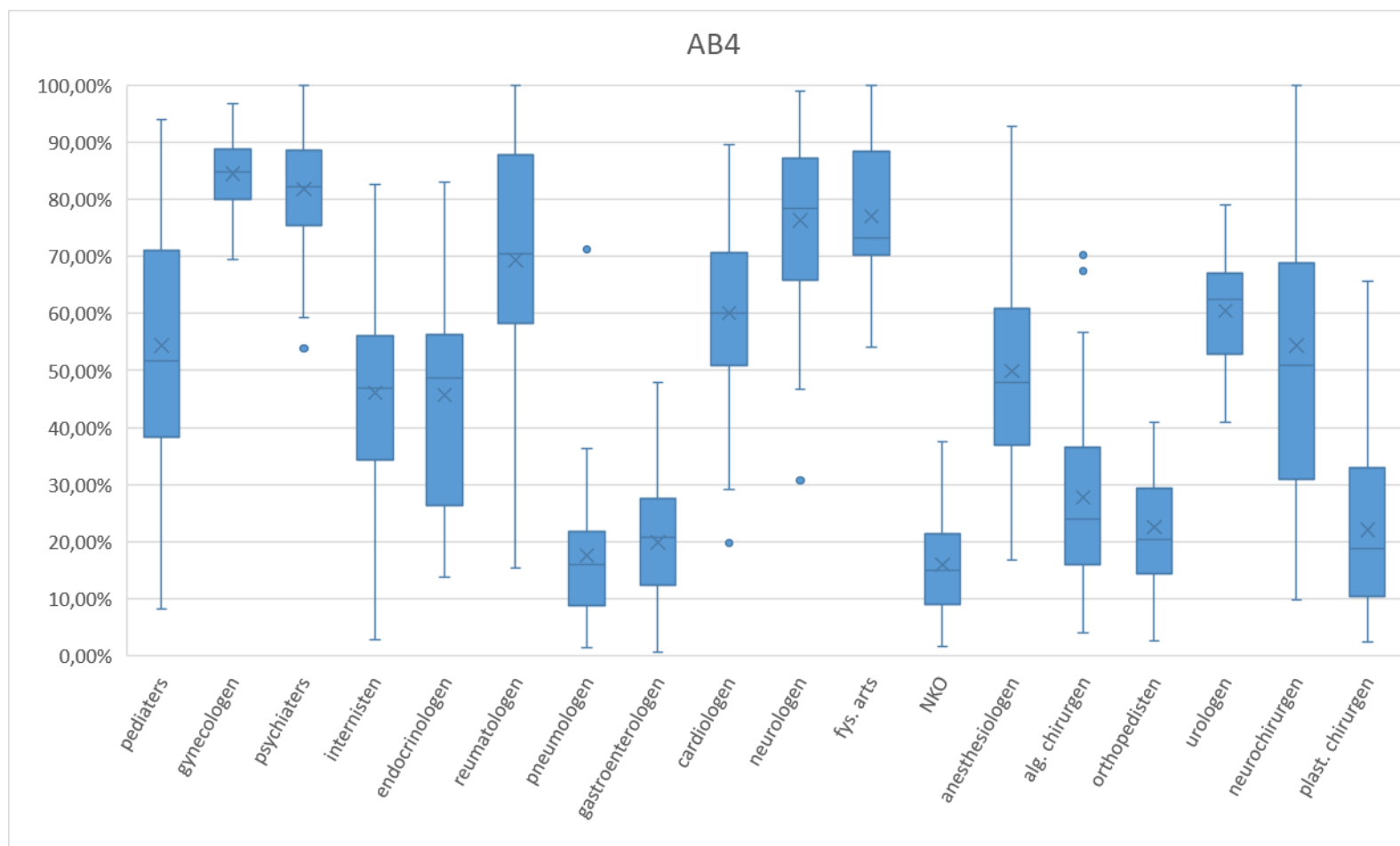
Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

⇒ Percentage nitrofuranen in de behandeling van een urineweginfectie

Van alle voorschriften voor nitrofuranen en chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen) weer van de voorschriften van nitrofuranen. Hiermee wordt beoogd het aandeel van nitrofuranen weer te geven binnen de antibioticavoorschriften in het kader van urogenitale infecties*. De meerderheid van de urogenitale infecties zijn niet gecompliceerde urineweginfecties.

*Voor deze indicator wordt ondersteld dat de chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) voornamelijk gebruikt worden in het kader van urogenitale infecties. Opgelet; deze indicator houdt geen rekening met het gebruik van fosfomycine (richtlijnen van toepassing in 2017).

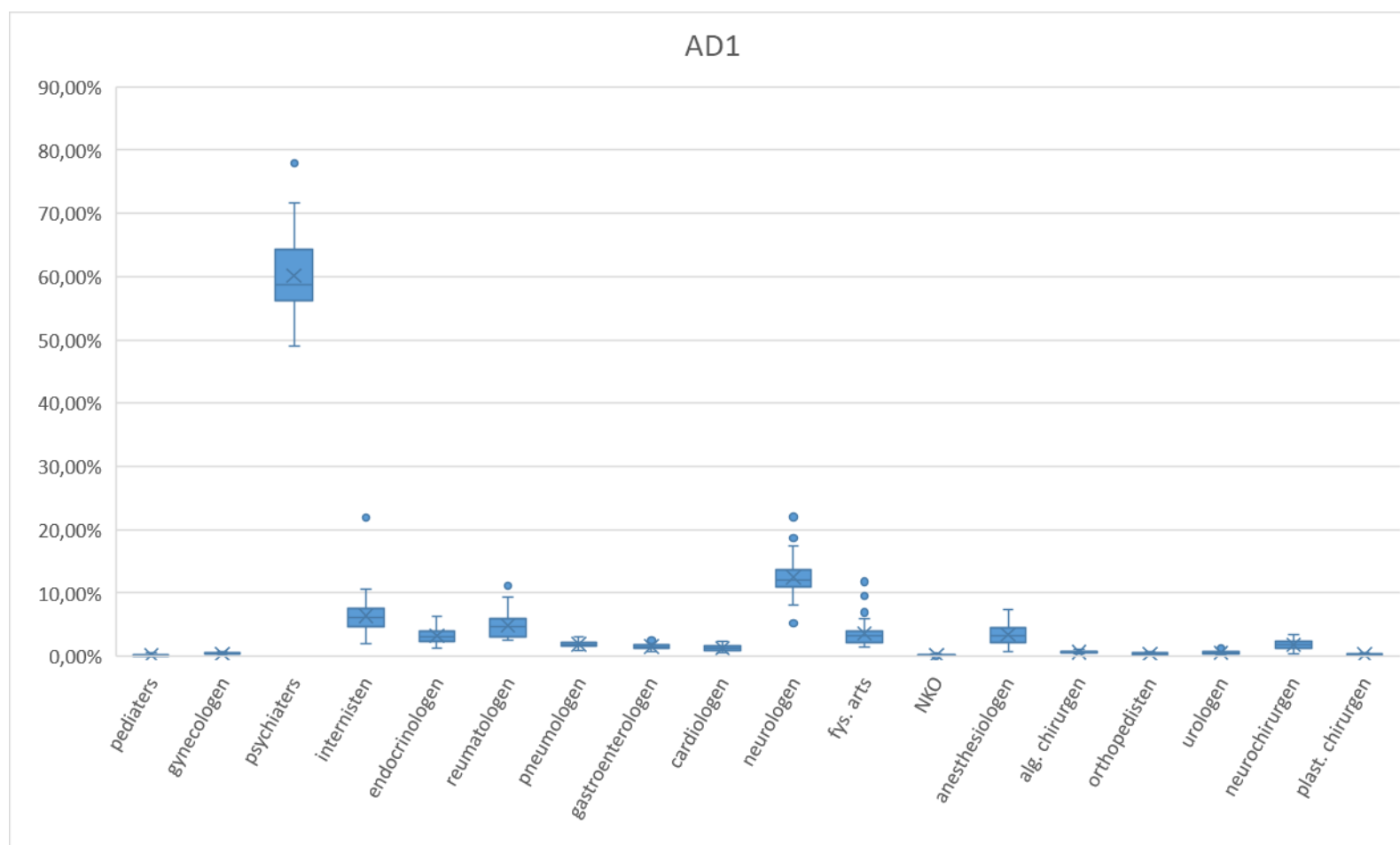
2. Antidepressiva

KERNBOODSCHAP(PEN):

- Er is voldoende evidentie voor de effectiviteit van antidepressiva bij een ernstige majeure depressie.
- Bij een milde of matige depressie worden antidepressiva niet routinematig aanbevolen.

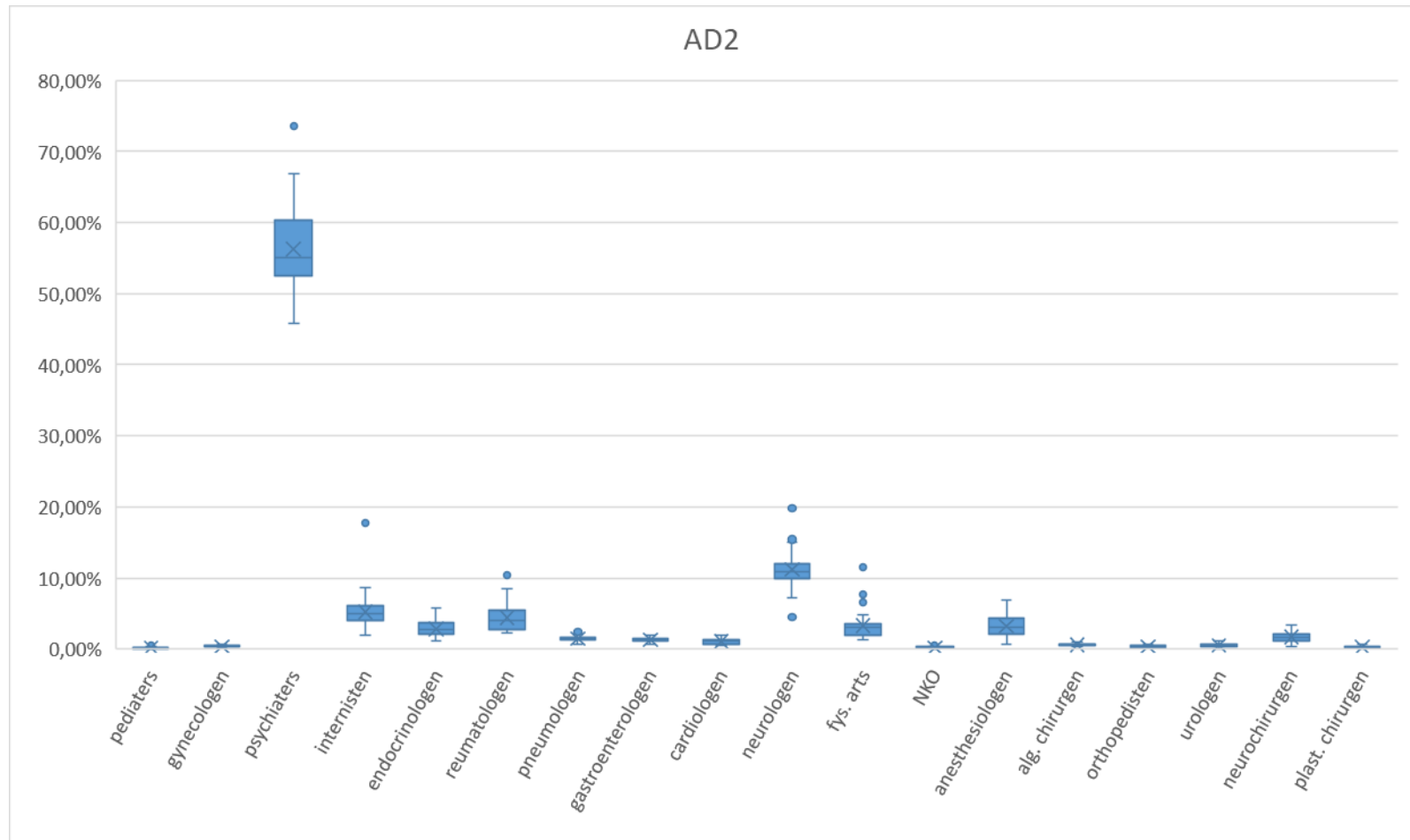
⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, inclusief trazodon.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in de loop van het jaar minstens één voorschrift voor antidepressiva kregen (voorgeschreven door het betrokken specialisme). Aangezien trazodon vaak voor andere indicaties dan depressie wordt gebruikt, worden de resultaten met en zonder trazodon weergegeven.

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, exclusief trazodon.**

Zie voorgaande.

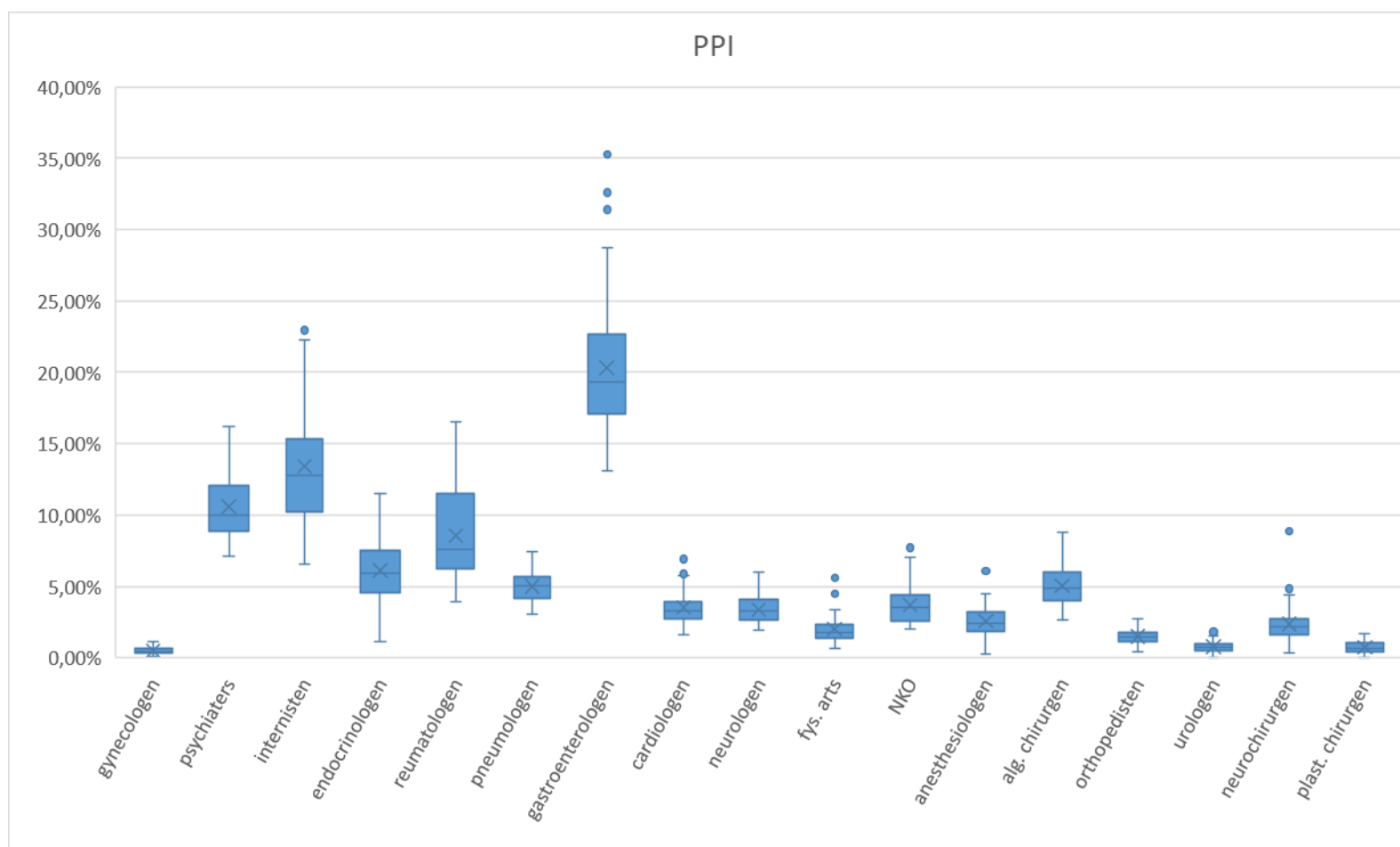
3. Protonpompinhibitoren (PPI)

KERNBOODSCHAP(PEN):

- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvangen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

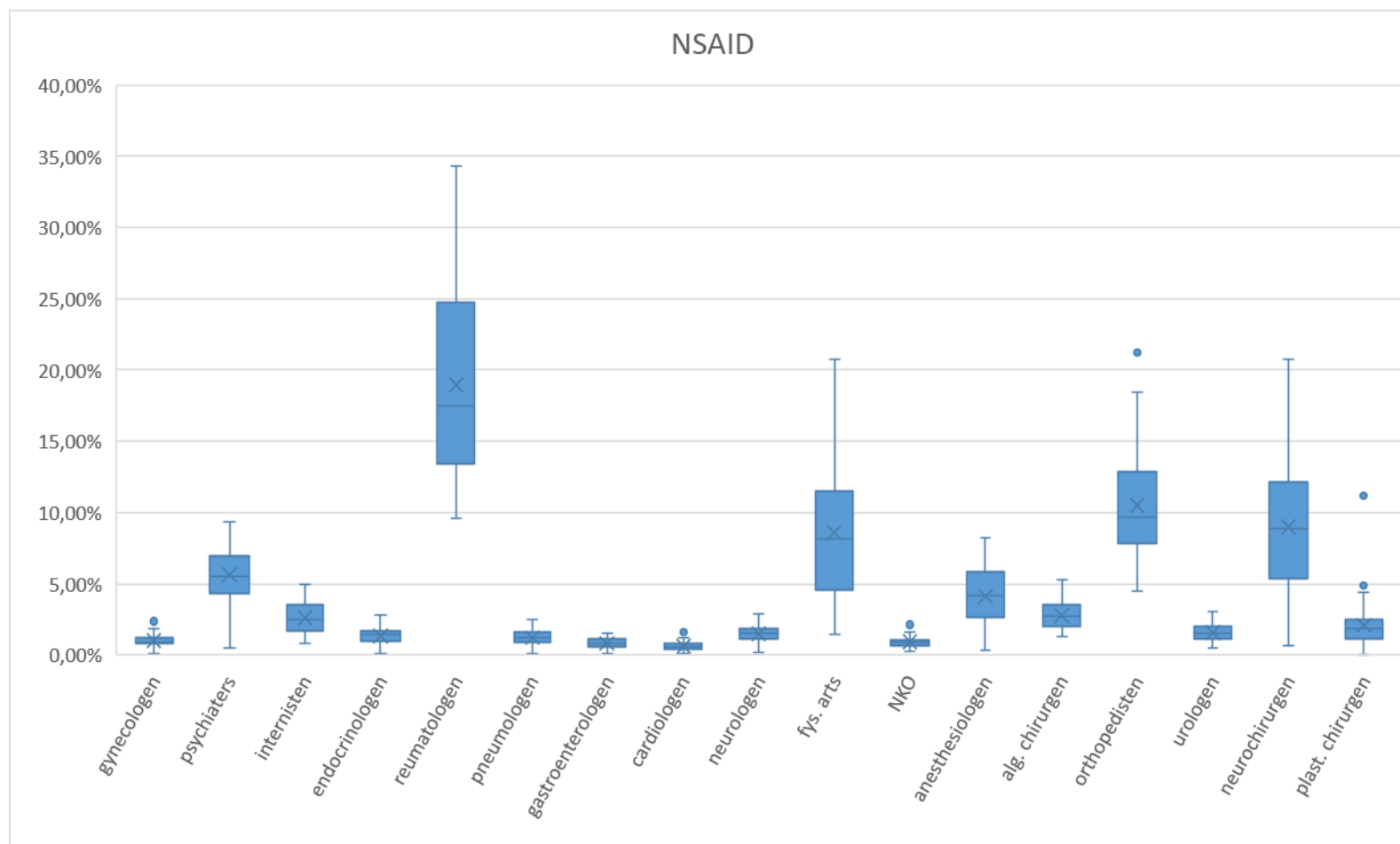
4. Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAID's)

KERNBOODSCHAP(PEN):

- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

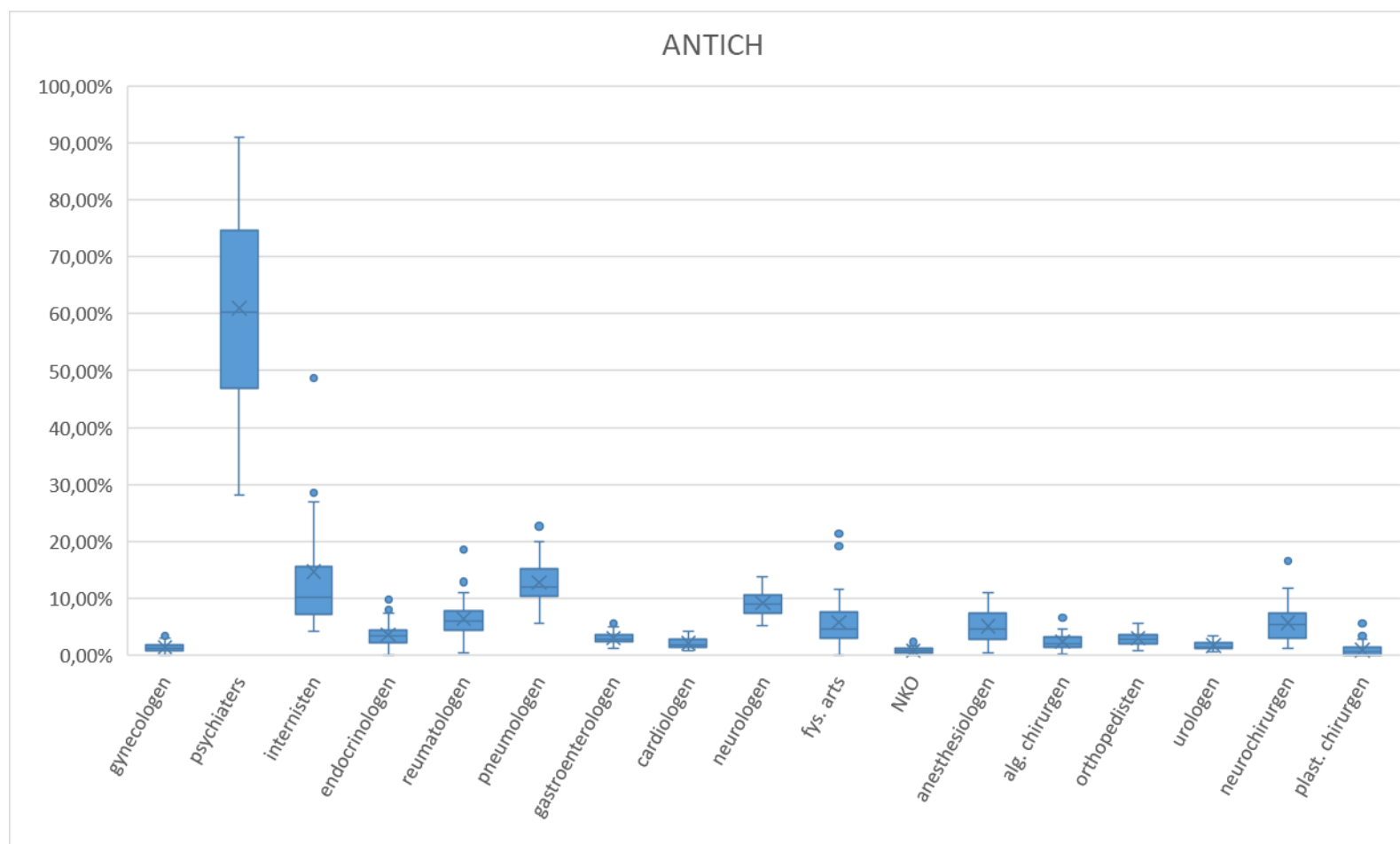
5. Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Specialismen

→ Voor onderstaande disciplines zijn resultaten op arrondissementsniveau beschikbaar:

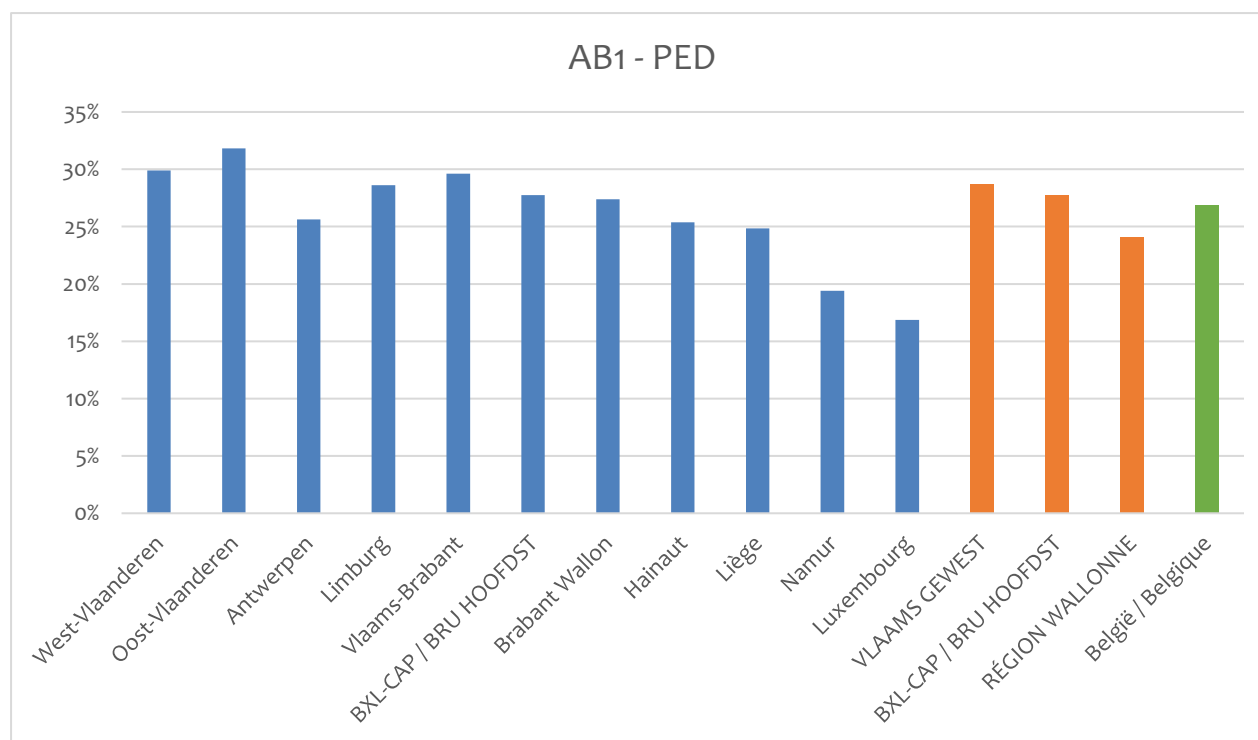
- [Anesthesie-reanimatie](#)
- [Endocrino-diabetologie](#)
- [Fysische geneeskunde](#)
- [Gastro-enterologie](#)
- [Gynaecologie en verloskunde](#)
- [Heelkunde](#)
- [Inwendige geneeskunde](#)
- [Kindergeneeskunde](#)
- [Neurochirurgie](#)
- [Neurologie](#)
- [Orthopedische heelkunde](#)
- [Otorinolaryngologie](#)
- [Plastische chirurgie](#)
- [Pneumologie](#)
- [Psychiatrie](#)
- [Reumatologie](#)
- [Urologie](#)

KERNBOODSCHAP(PEN):

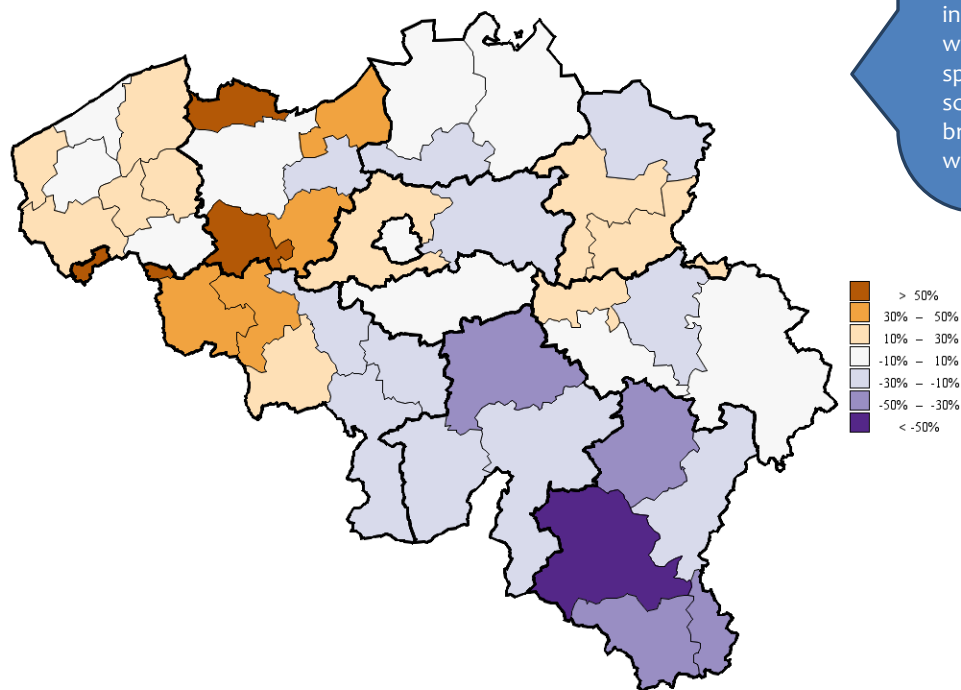
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij respiratoire infecties gaat de voorkeur uit naar amoxicilline (voor zover een antibioticabehandeling noodzakelijk is).
- Bij een niet-verwikkelde cystitis bij de vrouw en bij kinderen gaat de voorkeur uit naar nitrofurantoïne. (In recente richtlijnen wordt fosfomycine als alternatief voorgesteld).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

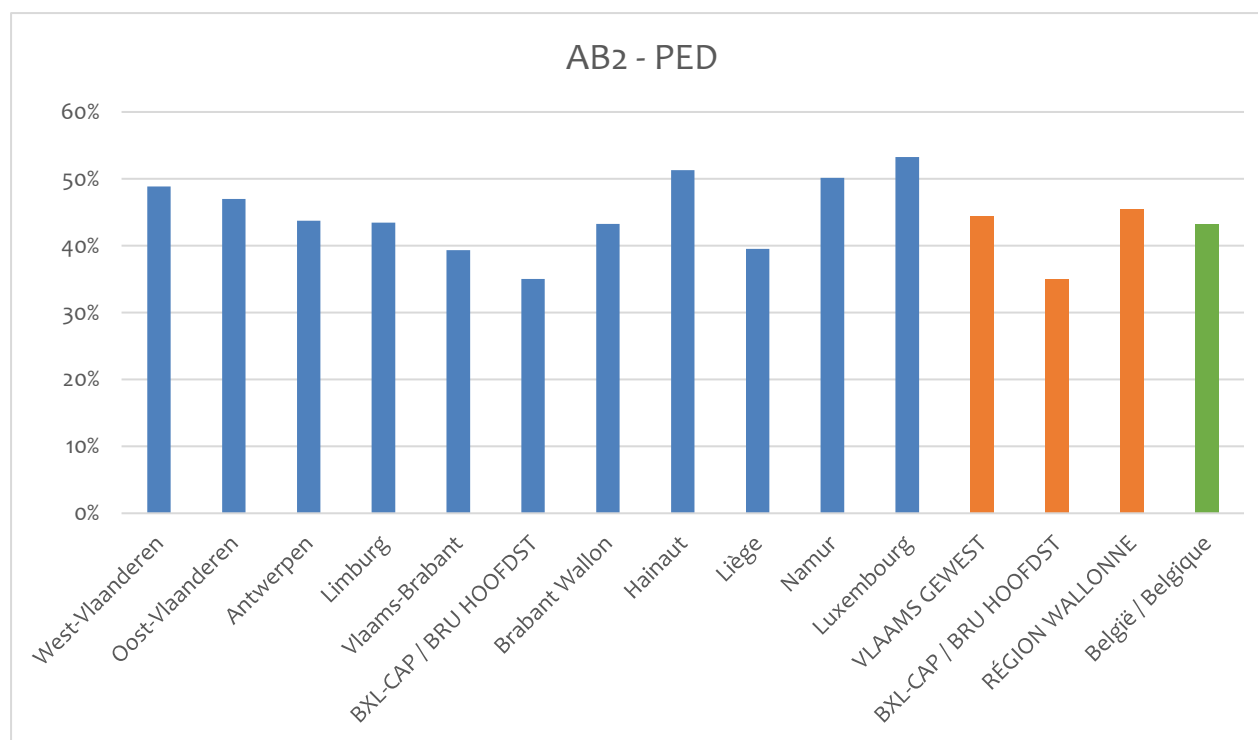
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	13,4%
-30%	18,8%
-10%	24,2%
0%	26,8%
10%	29,5%
30%	34,9%
50%	40,3%

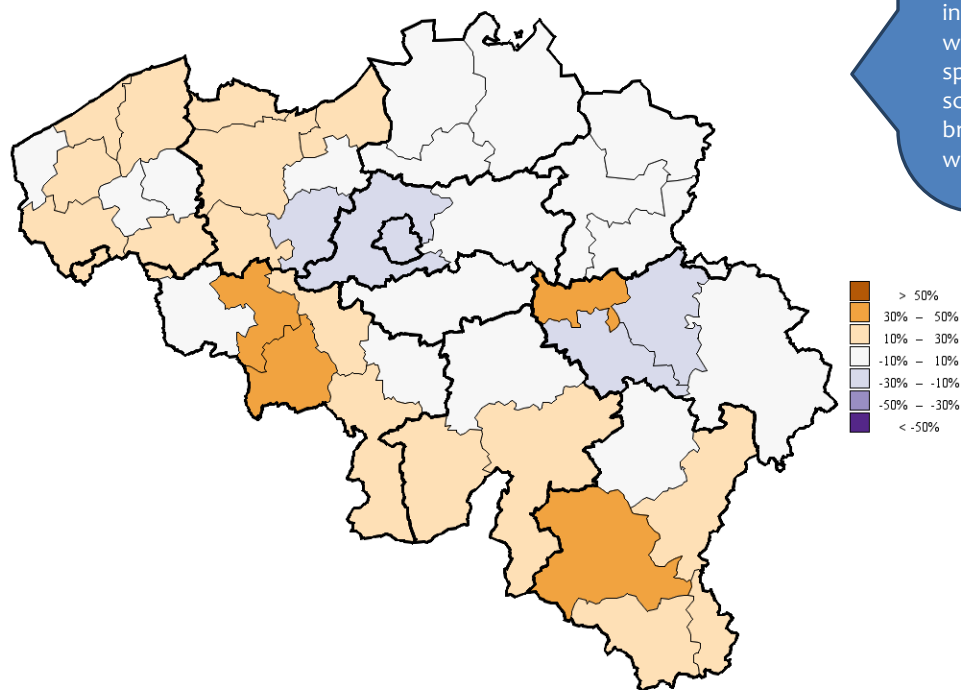
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

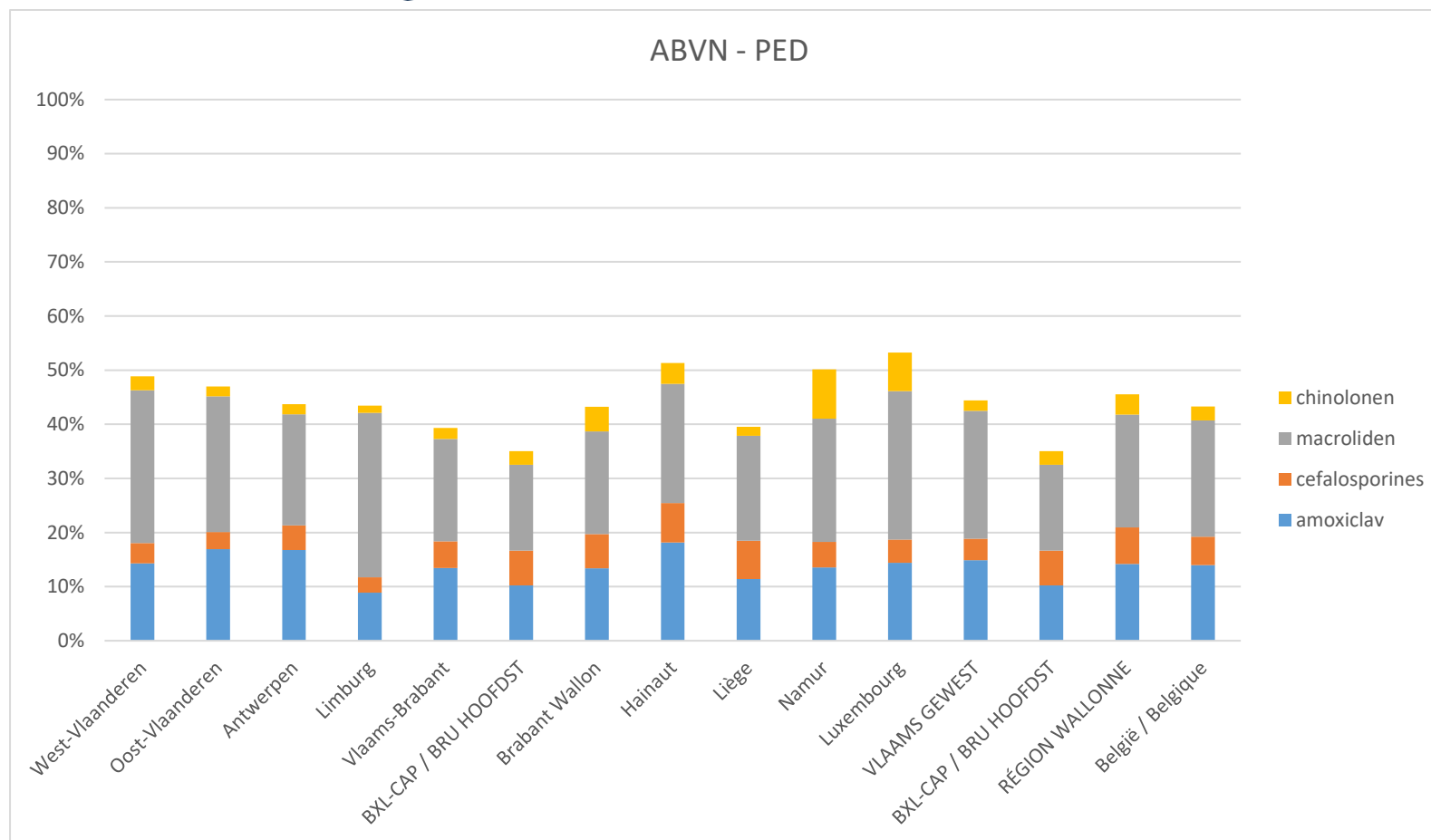
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

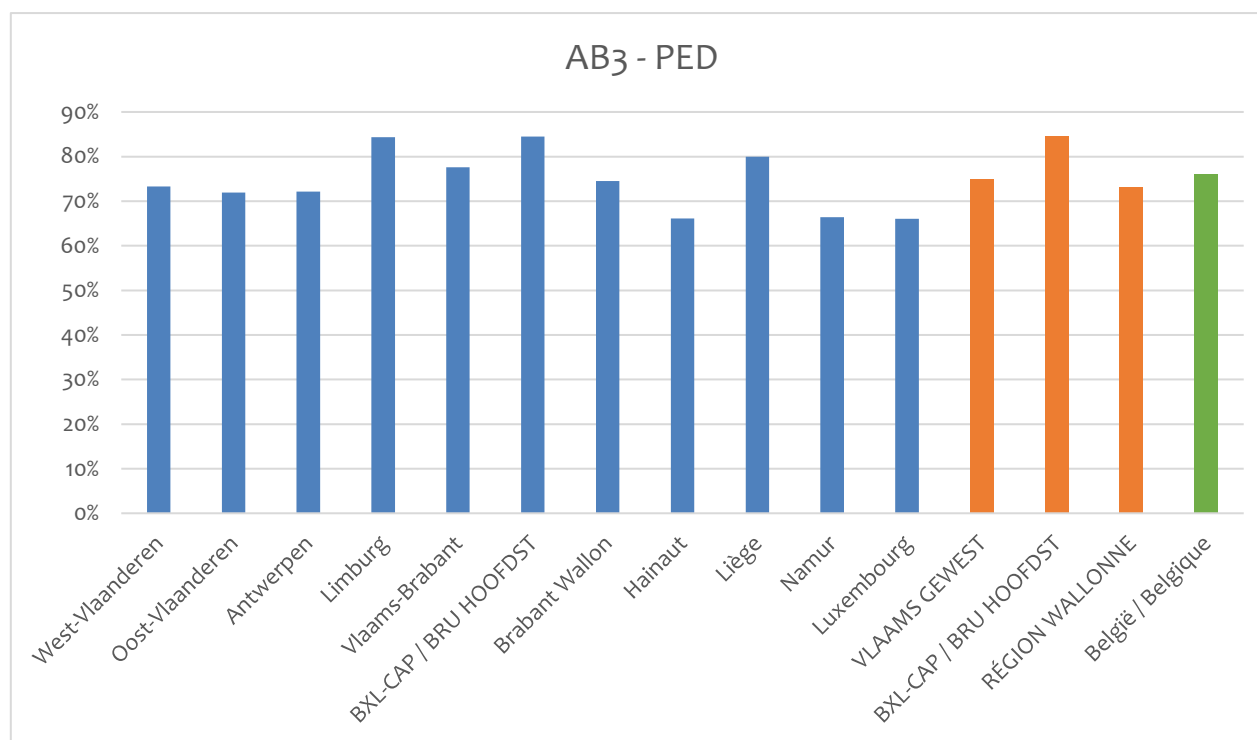
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	21,6%
-30%	30,3%
-10%	38,9%
0%	43,3%
10%	47,6%
30%	56,3%
50%	64,9%

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

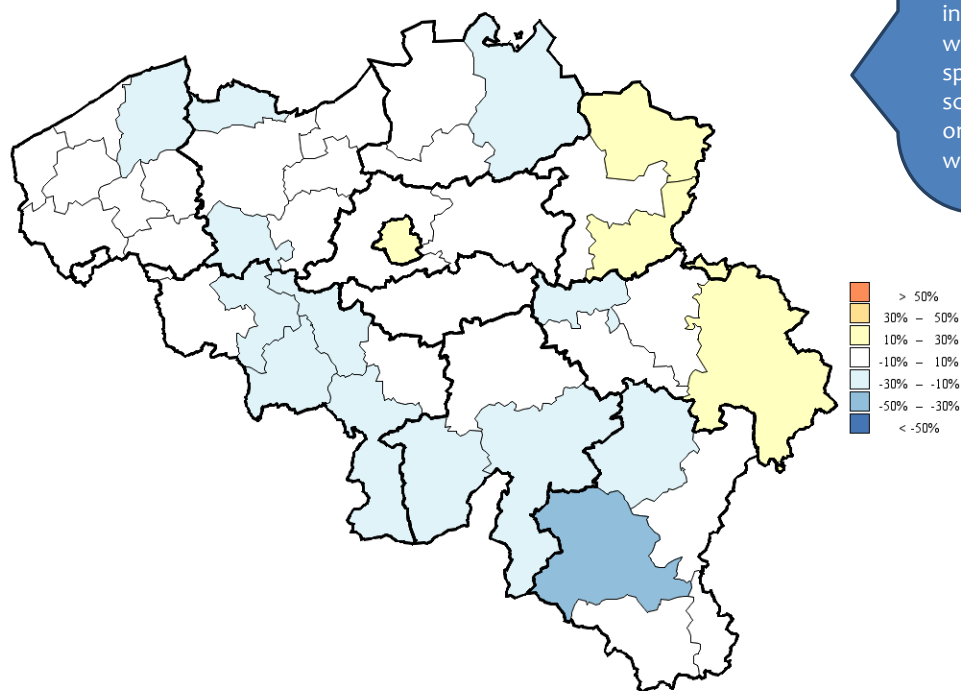

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

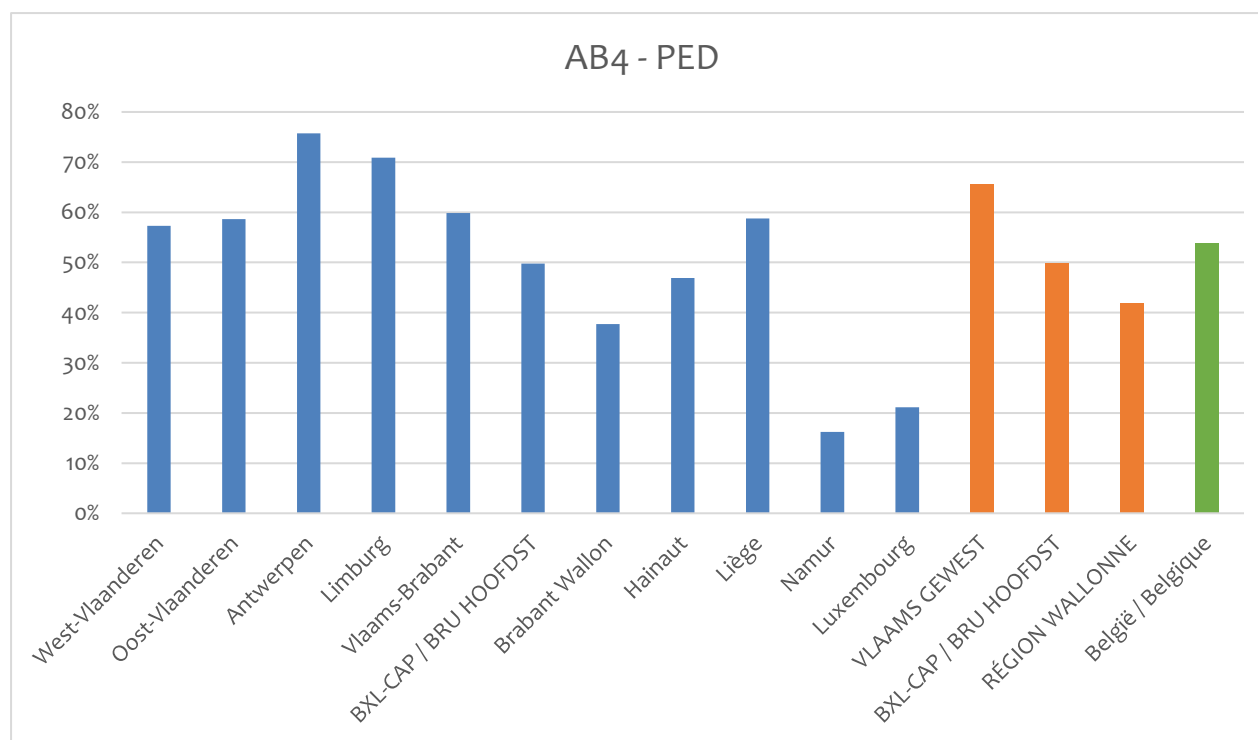
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	38,0%
-30%	53,2%
-10%	68,4%
0%	76,0%
10%	83,6%
30%	98,8%
50%	100%

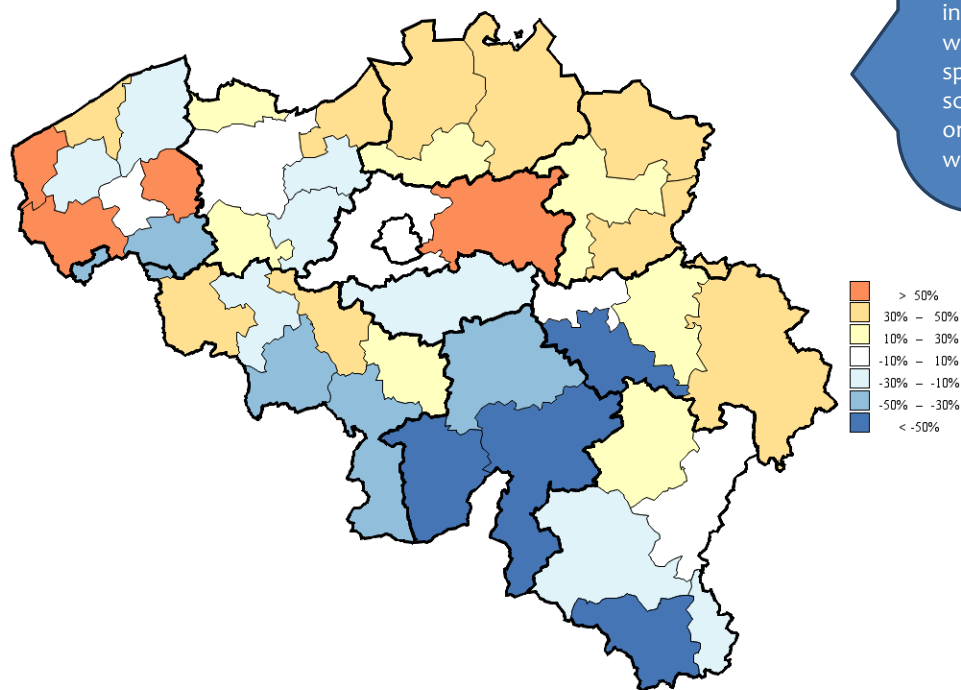
⇒ Percentage nitrofuranen in de behandeling van een urineweginfectie

Van alle voorschriften voor nitrofuranen en chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen) weer van de voorschriften van nitrofuranen. Hiermee wordt beoogd het aandeel van nitrofuranen weer te geven binnen de antibioticavoorschriften in het kader van urogenitale infecties*. De meerderheid van de urogenitale infecties zijn niet gecompliceerde urineweginfecties.

*Voor deze indicator wordt ondersteld dat de chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) voornamelijk gebruikt worden in het kader van urogenitale infecties. Opgelet; deze indicator houdt geen rekening met het gebruik van fosfomycine (richtlijnen van toepassing in 2017).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

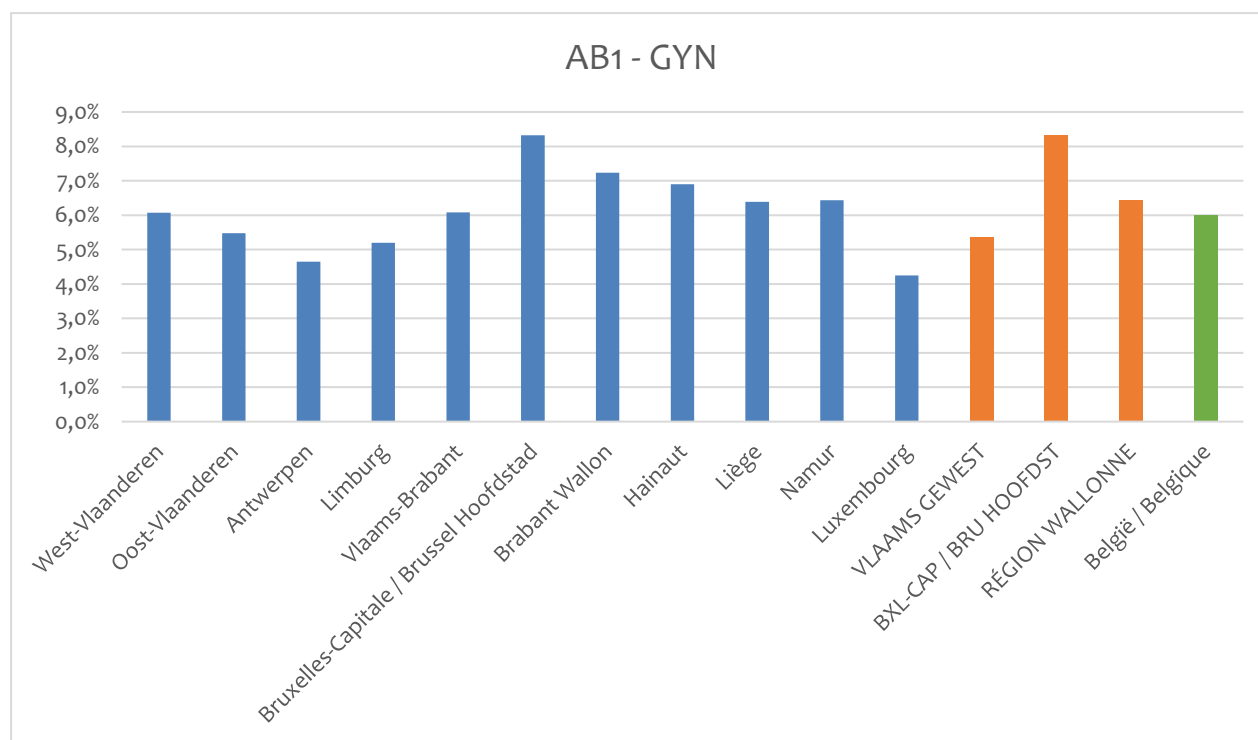
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	26,9%
-30%	37,7%
-10%	48,4%
0%	53,8%
10%	59,2%
30%	69,9%
50%	80,7%

KERNBOODSCHAP(PEN):

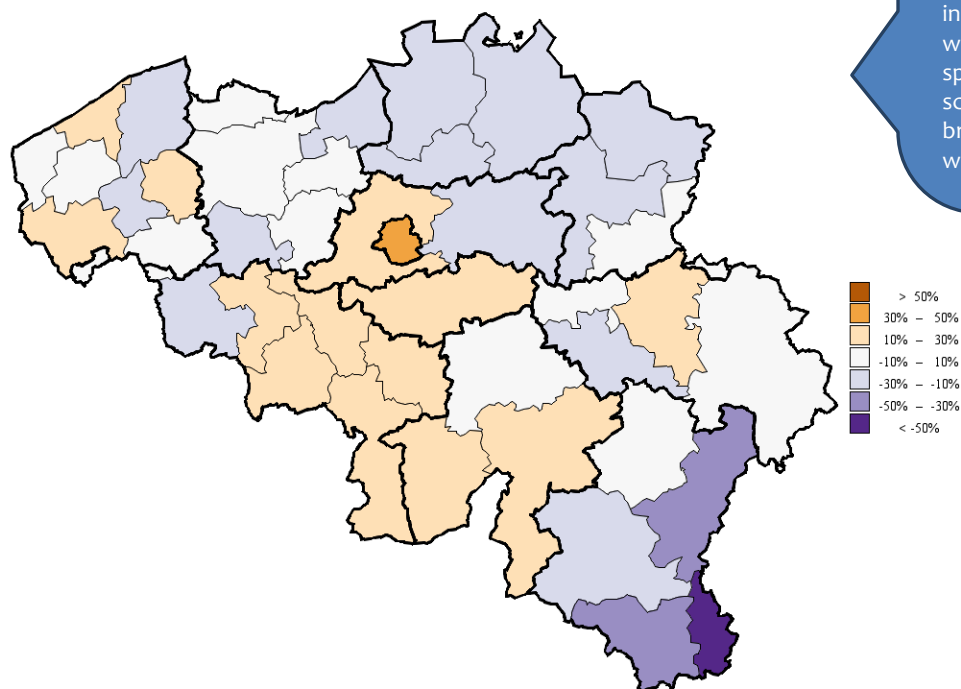
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij een niet-verwikkelde cystitis bij de vrouw en bij kinderen gaat de voorkeur uit naar nitrofurantoïne. (In recente richtlijnen wordt fosfomycine als alternatief voorgesteld).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

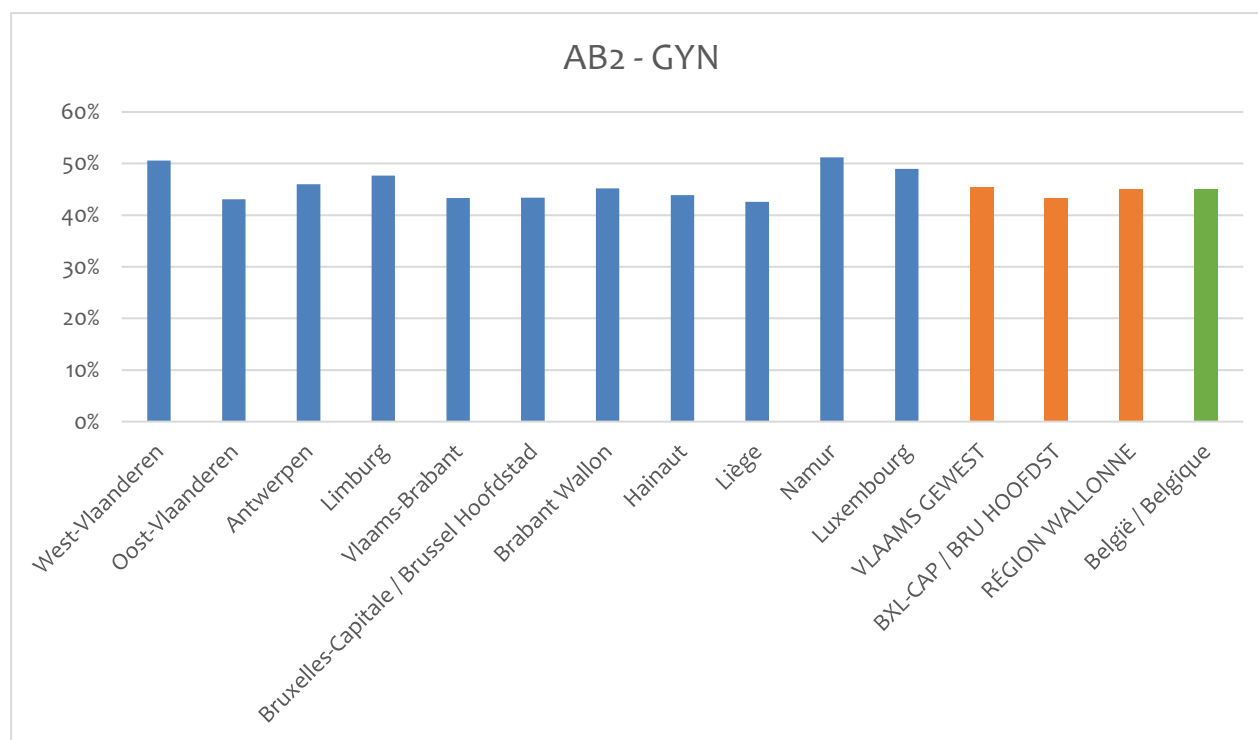
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	3,0%
-30%	4,2%
-10%	5,4%
0%	6,0%
10%	6,6%
30%	7,8%
50%	9,0%

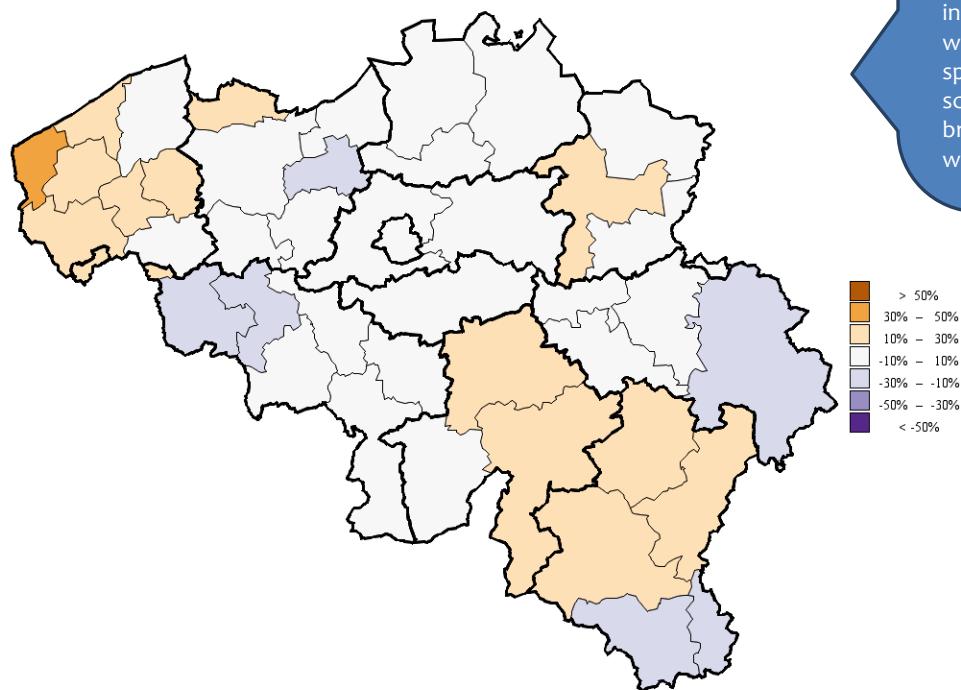
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

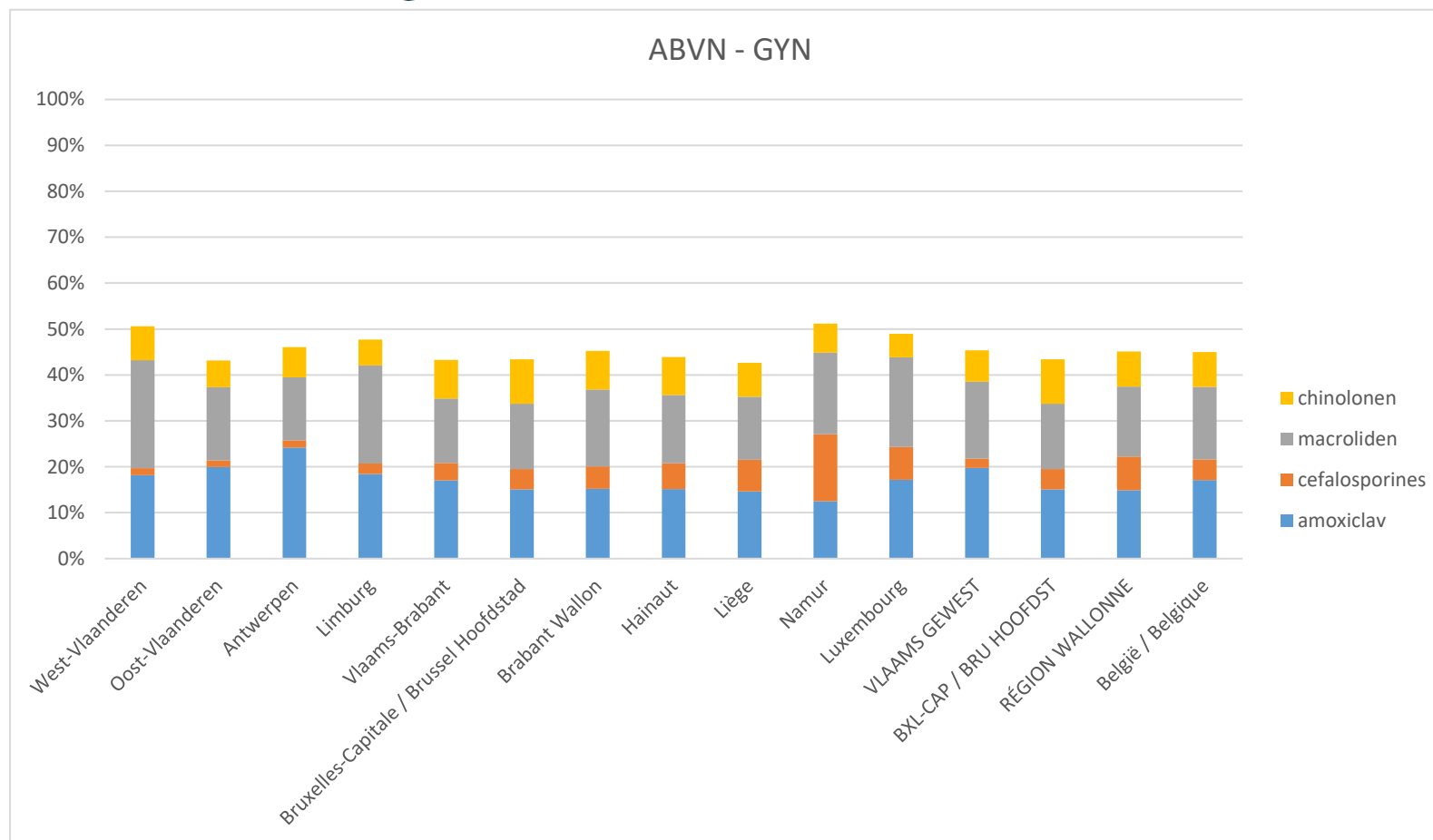
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

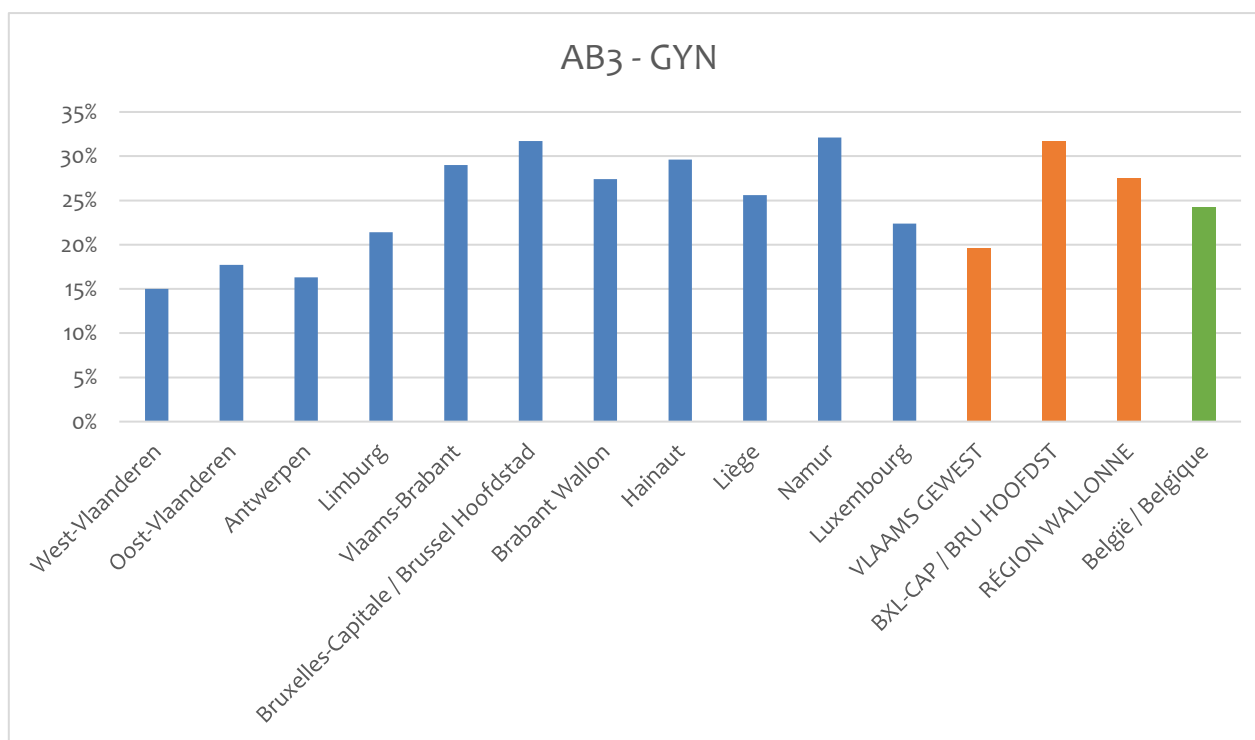
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	22,5%
-30%	31,5%
-10%	40,5%
0%	45,0%
10%	49,5%
30%	58,5%
50%	67,5%

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

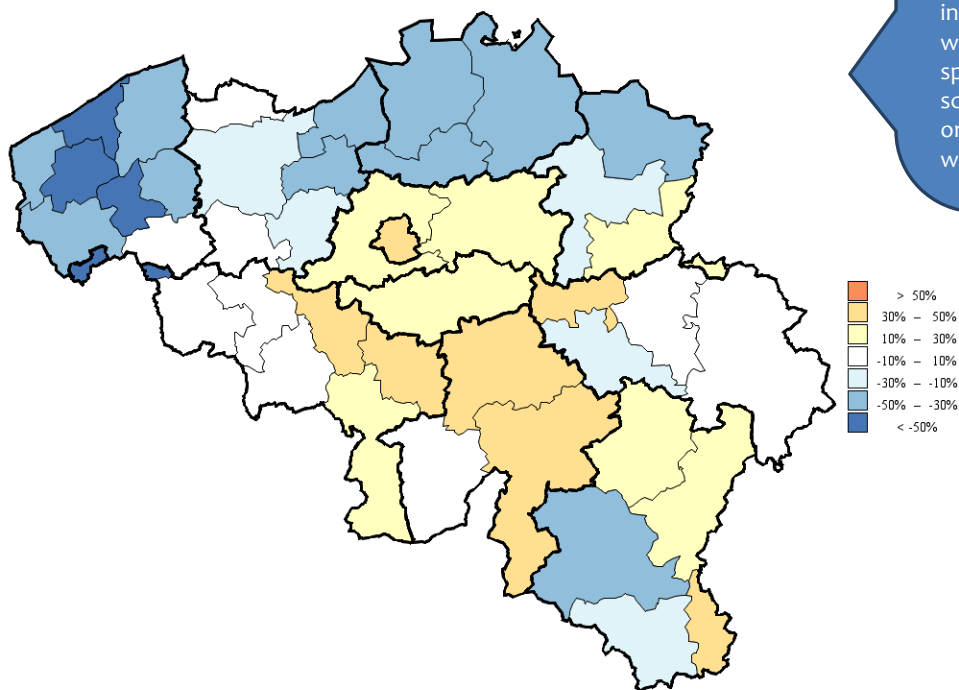

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

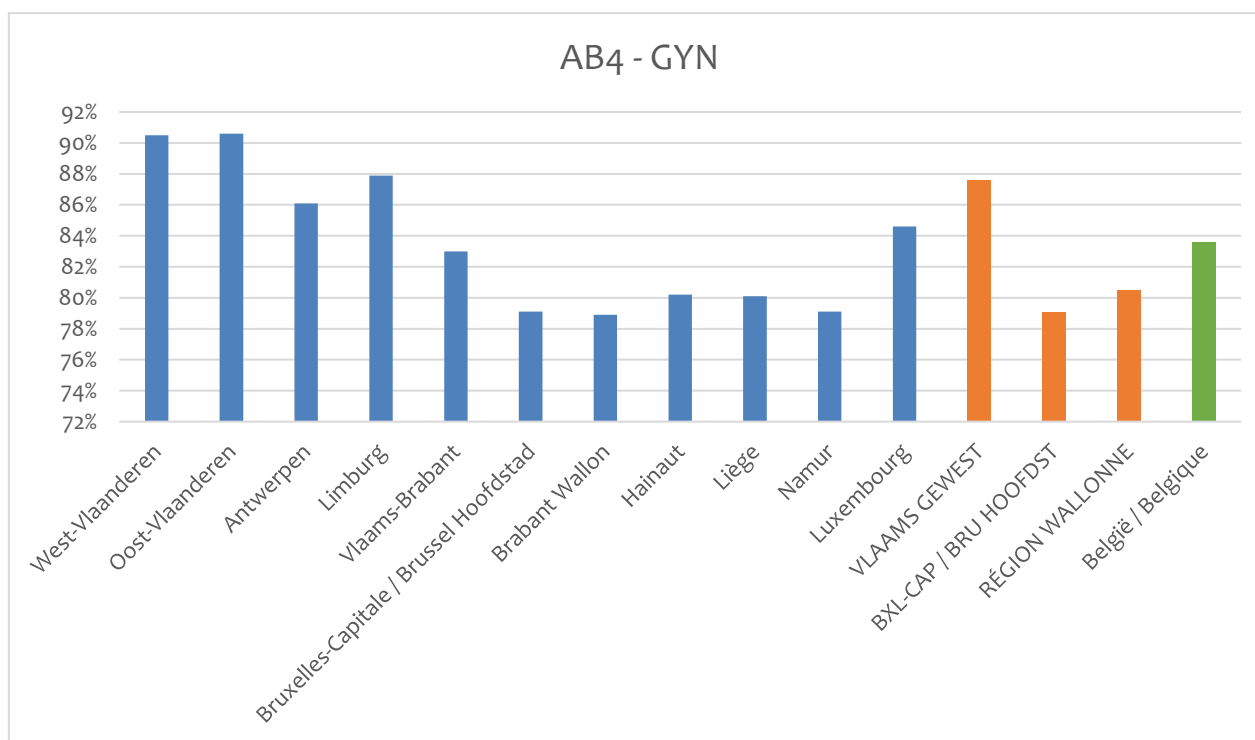
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjietinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	12,1%
-30%	17,0%
-10%	21,8%
0%	24,3%
10%	26,7%
30%	31,6%
50%	36,4%

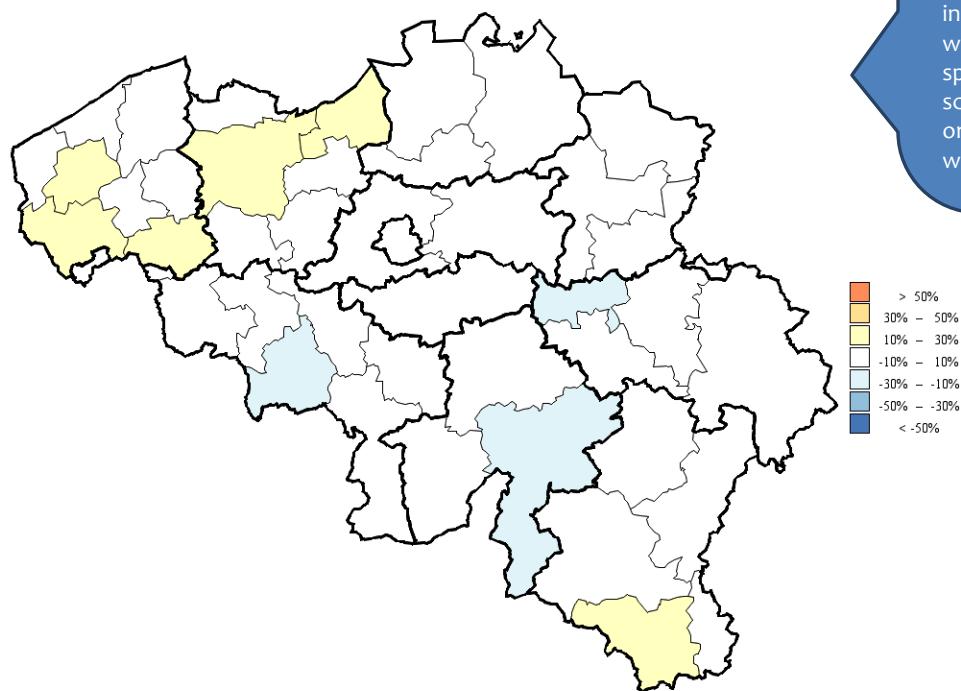
⇒ **Percentage nitrofuranen in de behandeling van een urineweginfectie**

Van alle voorschriften voor nitrofuranen en chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen) weer van de voorschriften van nitrofuranen. Hiermee wordt beoogd het aandeel van nitrofuranen weer te geven binnen de antibioticavoorschriften in het kader van urogenitale infecties*. De meerderheid van de urogenitale infecties zijn niet gecompliceerde urineweginfecties.

*Voor deze indicator wordt ondersteld dat de chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) voornamelijk gebruikt worden in het kader van urogenitale infecties. Opgelet; deze indicator houdt geen rekening met het gebruik van fosfomycine (richtlijnen van toepassing in 2017).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjietinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

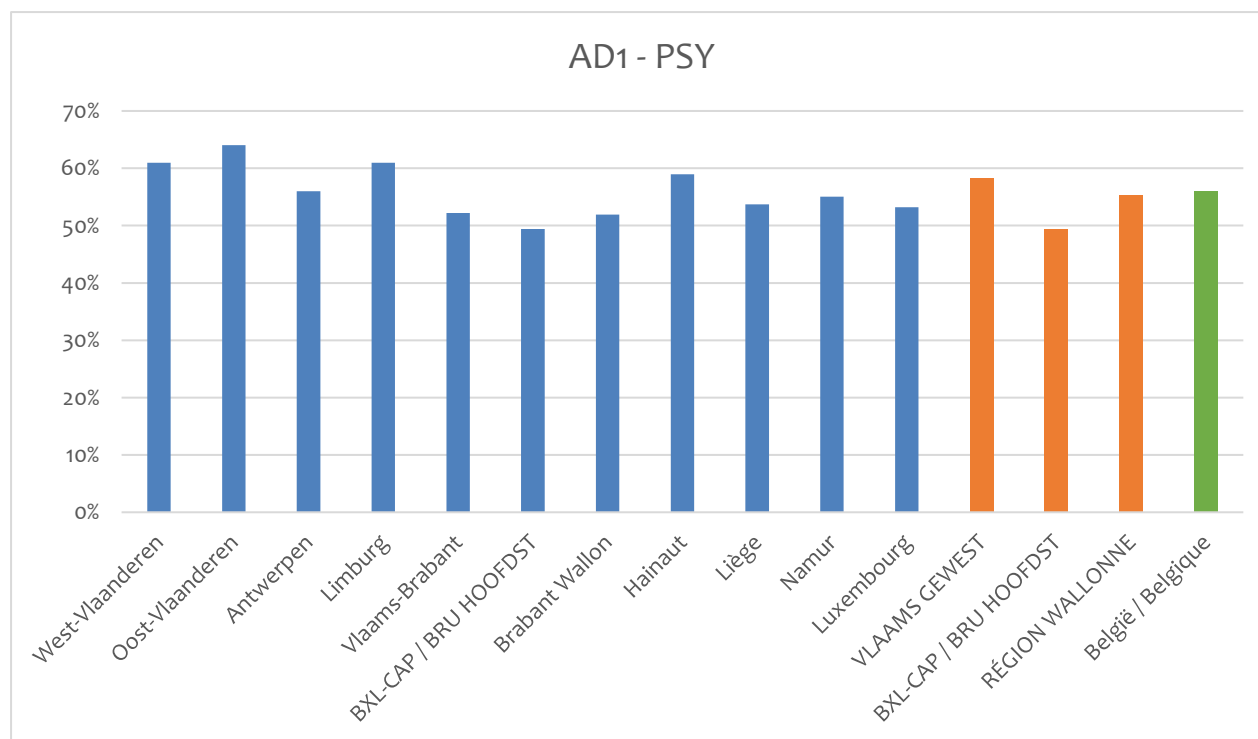
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	41,8%
-30%	58,5%
-10%	75,2%
0%	83,6%
10%	91,9%
30%	100%
50%	-

KERNBOODSCHAP(PEN):

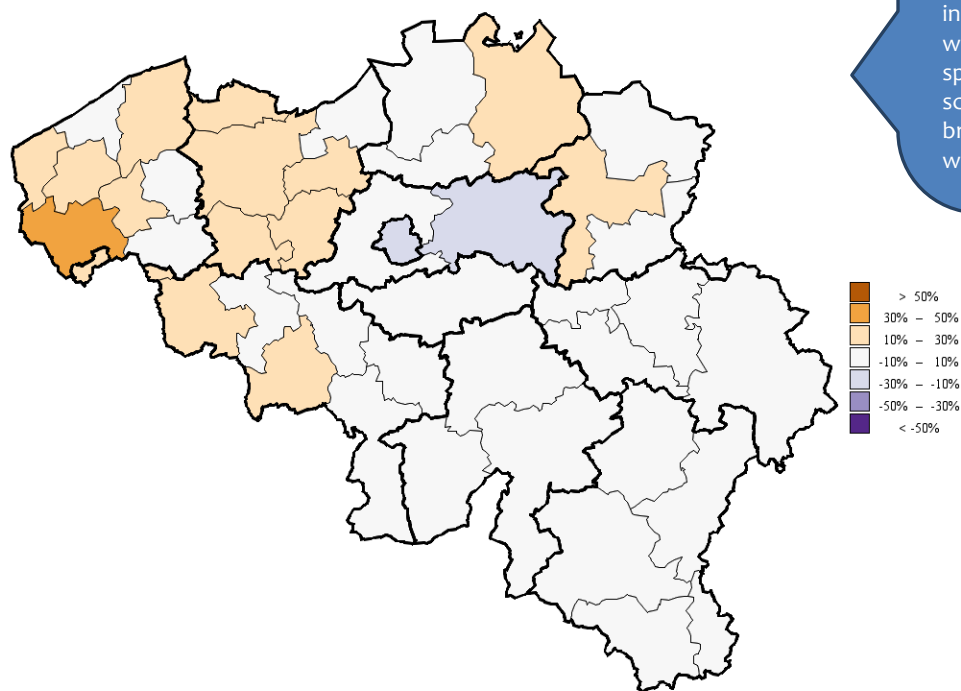
- Er is voldoende evidentie voor de effectiviteit van antidepressiva bij een ernstige majeure depressie.
- Bij een milde of matige depressie worden antidepressiva niet routinematig aanbevolen.

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, inclusief trazodon.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in de loop van het jaar minstens één voorschrift voor antidepressiva kregen (voorgeschreven door het betrokken specialisme). Aangezien trazodon vaak voor andere indicaties dan depressie wordt gebruikt, worden de resultaten met en zonder trazodon weergegeven.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

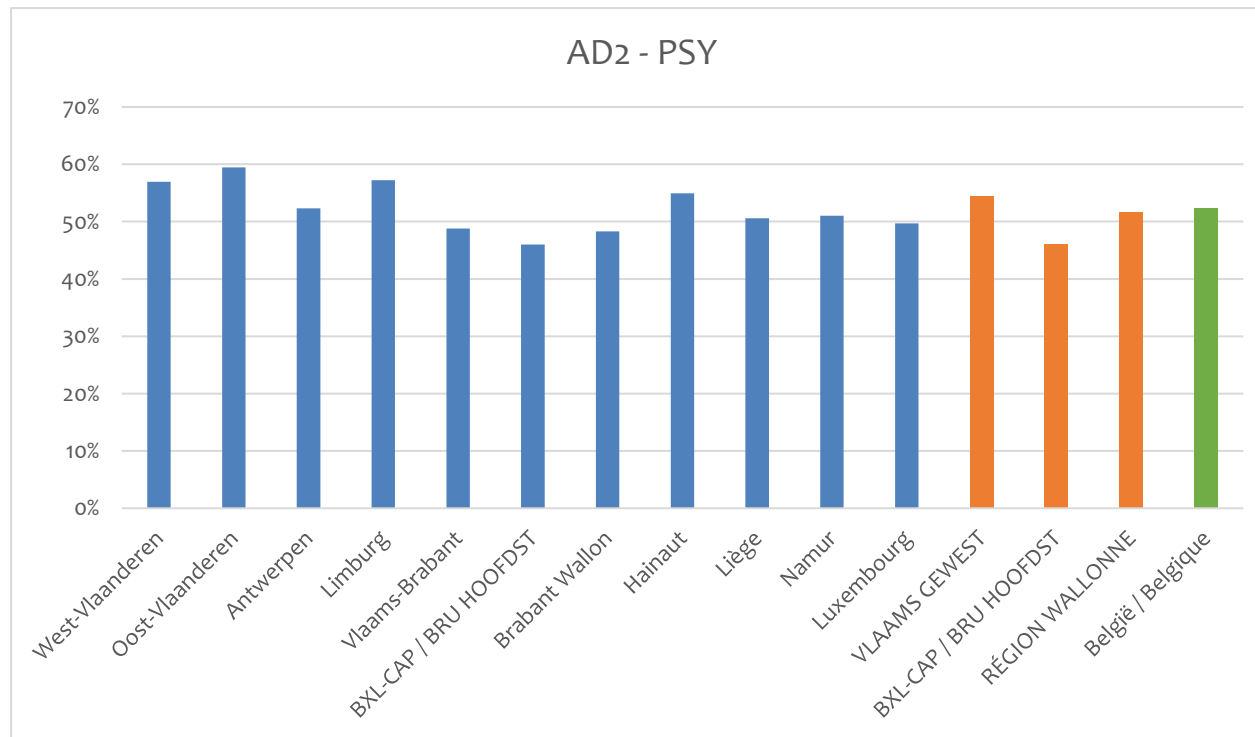

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

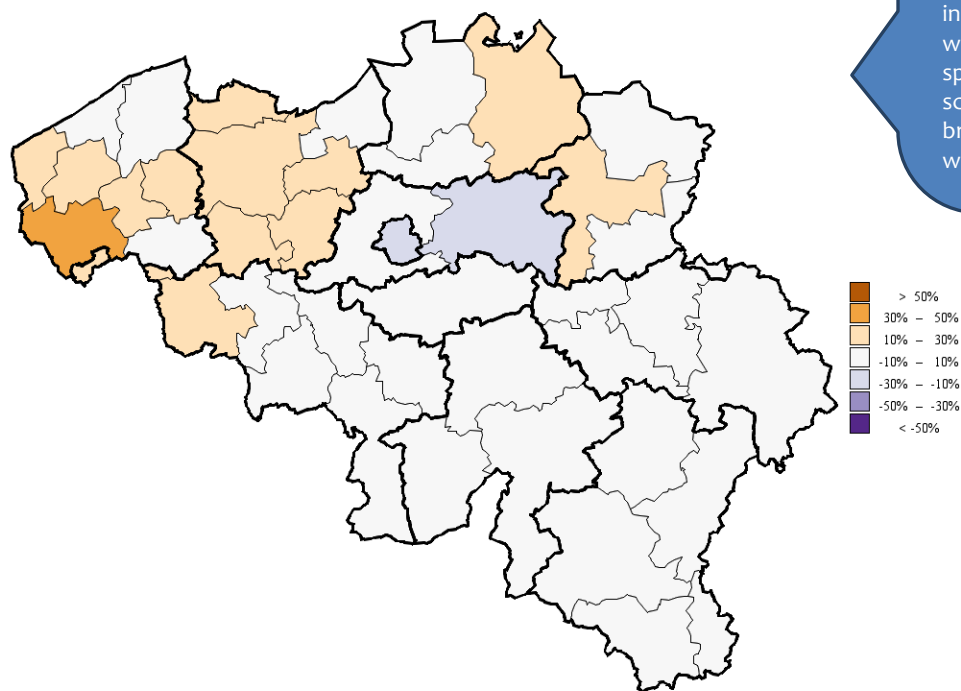
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	28,0%
-30%	39,2%
-10%	50,4%
0%	56,0%
10%	61,6%
30%	72,8%
50%	84,0%

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, exclusief trazodon.**

Zie voorgaande.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	26,2%
-30%	36,7%
-10%	47,1%
0%	52,4%
10%	57,6%
30%	68,1%
50%	78,5%

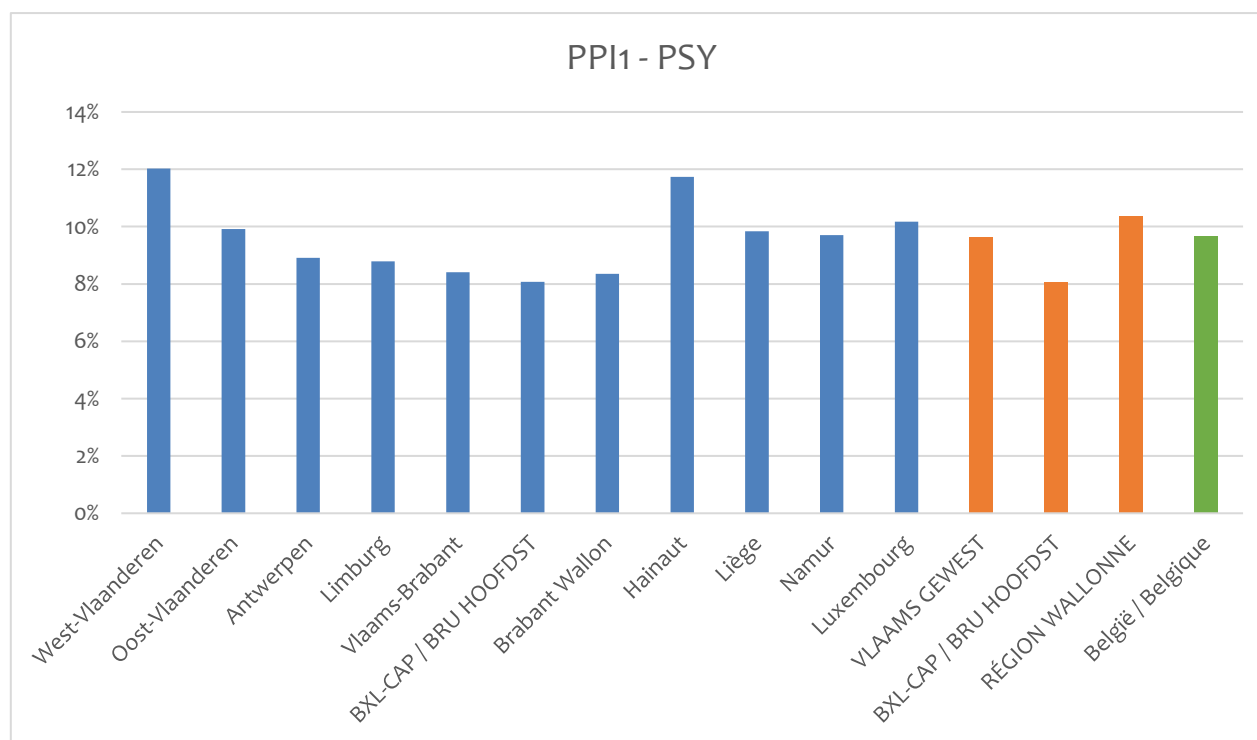
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

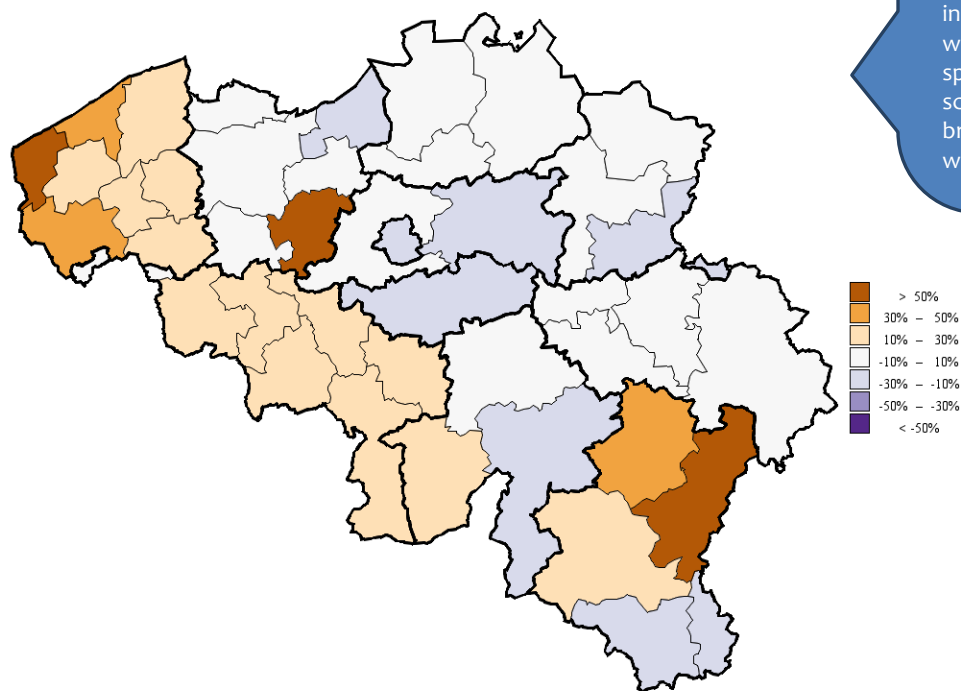
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvangen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars tinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,8%
-30%	6,8%
-10%	8,7%
0%	9,7%
10%	10,6%
30%	12,6%
50%	14,5%

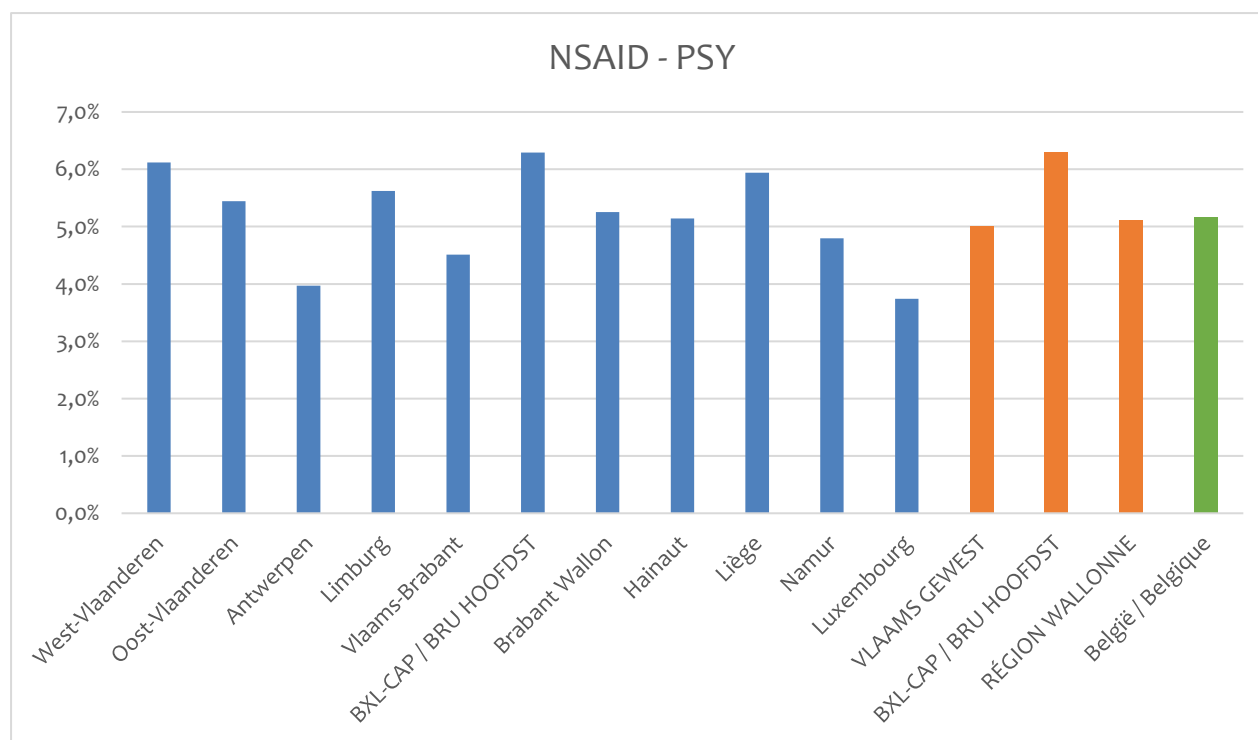
Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs)

KERNBOODSCHAP(PEN):

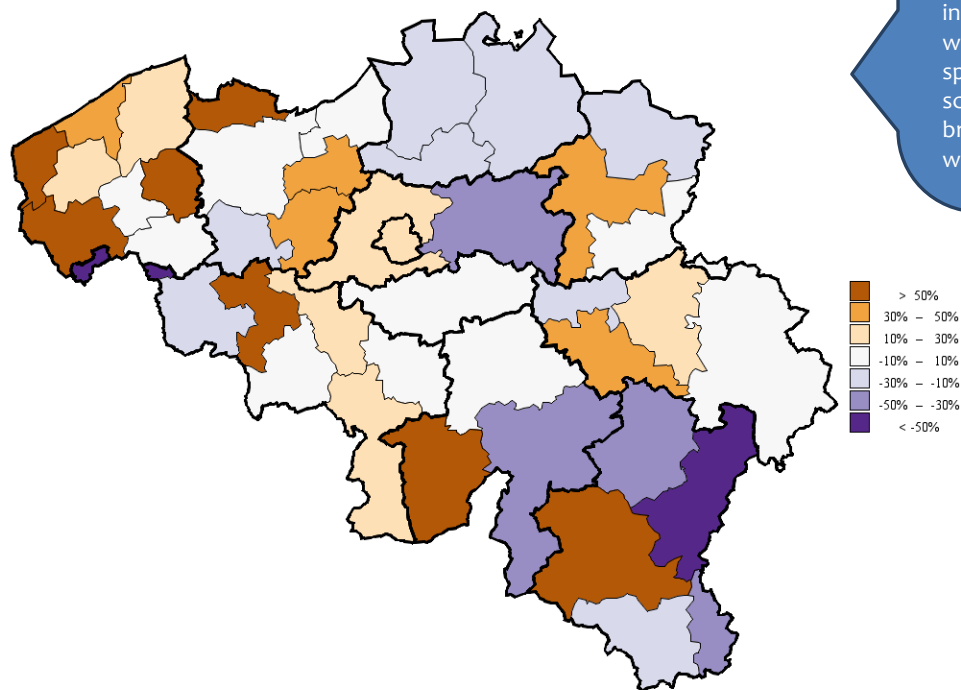
- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,6%
-30%	3,6%
-10%	4,7%
0%	5,2%
10%	5,7%
30%	6,7%
50%	7,8%

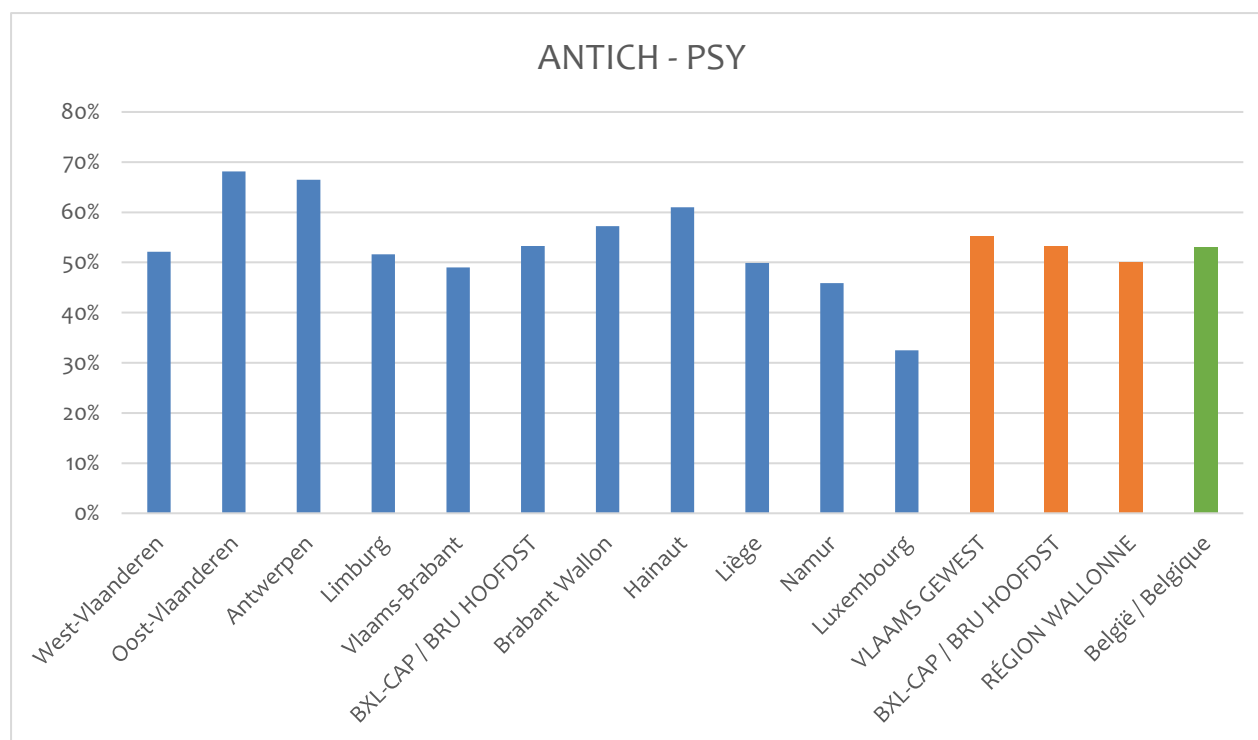
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

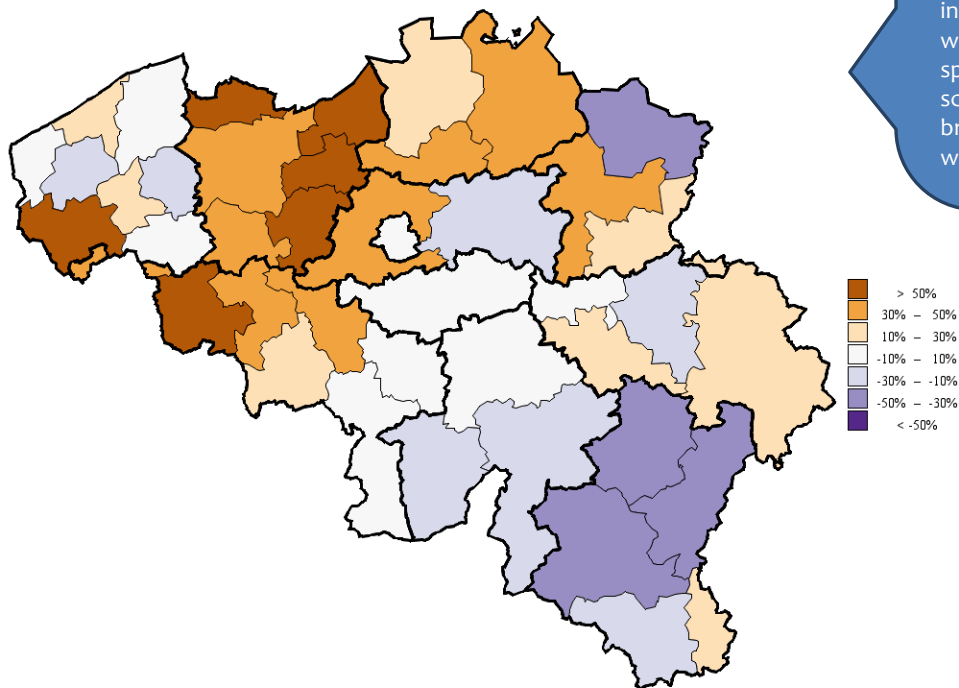
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

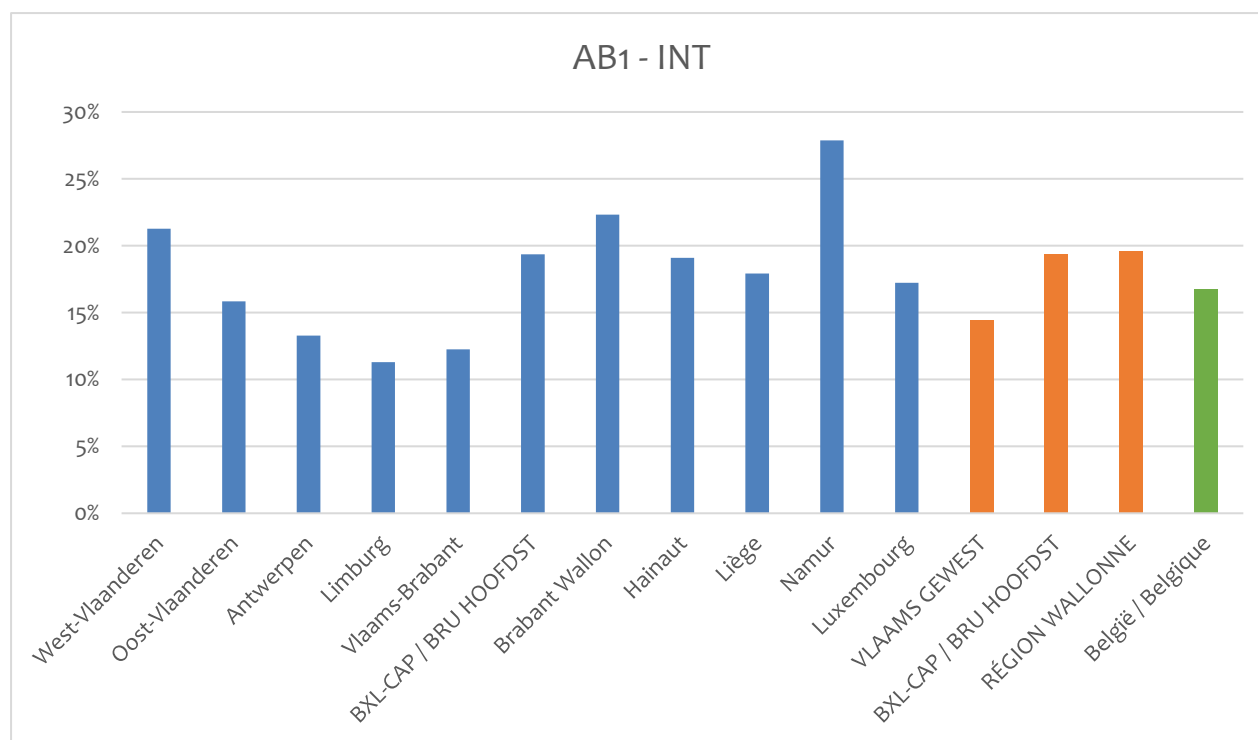
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	26,5%
-30%	37,2%
-10%	47,8%
0%	53,1%
10%	58,4%
30%	69,0%
50%	79,6%

KERNBOODSCHAP(PEN):

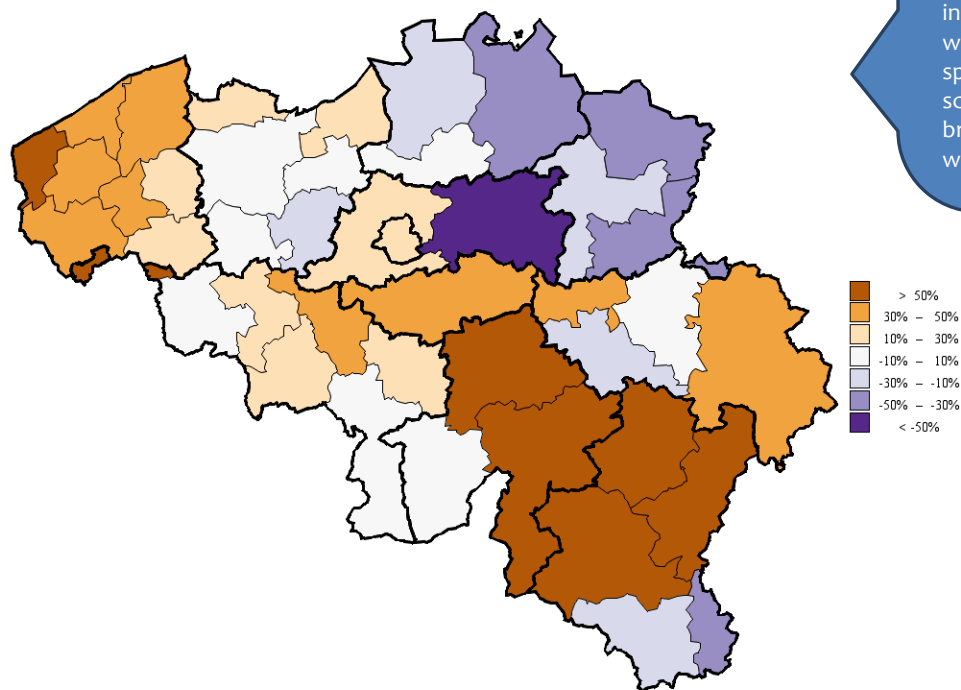
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij respiratoire infecties gaat de voorkeur uit naar amoxicilline (voor zover een antibioticabehandeling noodzakelijk is).
- Bij een niet-verwikkelde cystitis bij de vrouw en bij kinderen gaat de voorkeur uit naar nitrofurantoïne. (In recente richtlijnen wordt fosfomycine als alternatief voorgesteld).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijnsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

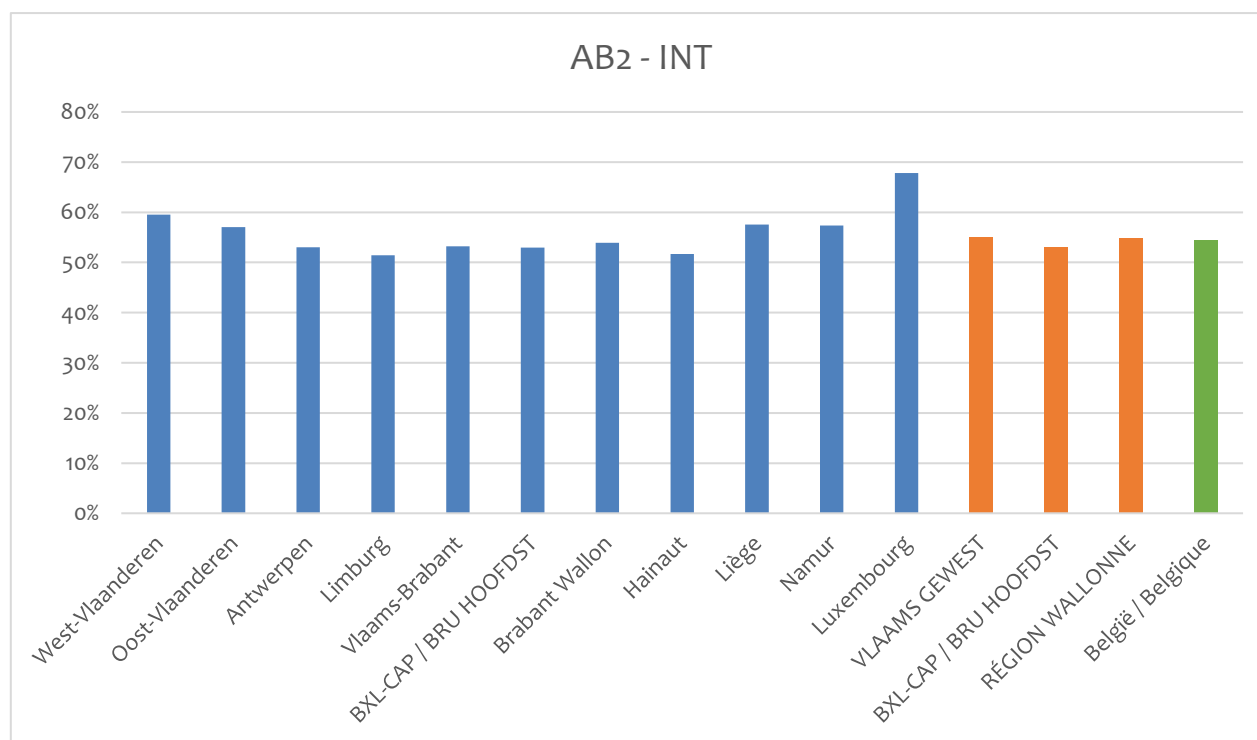
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	8,4%
-30%	11,7%
-10%	15,1%
0%	16,8%
10%	18,4%
30%	21,8%
50%	25,2%

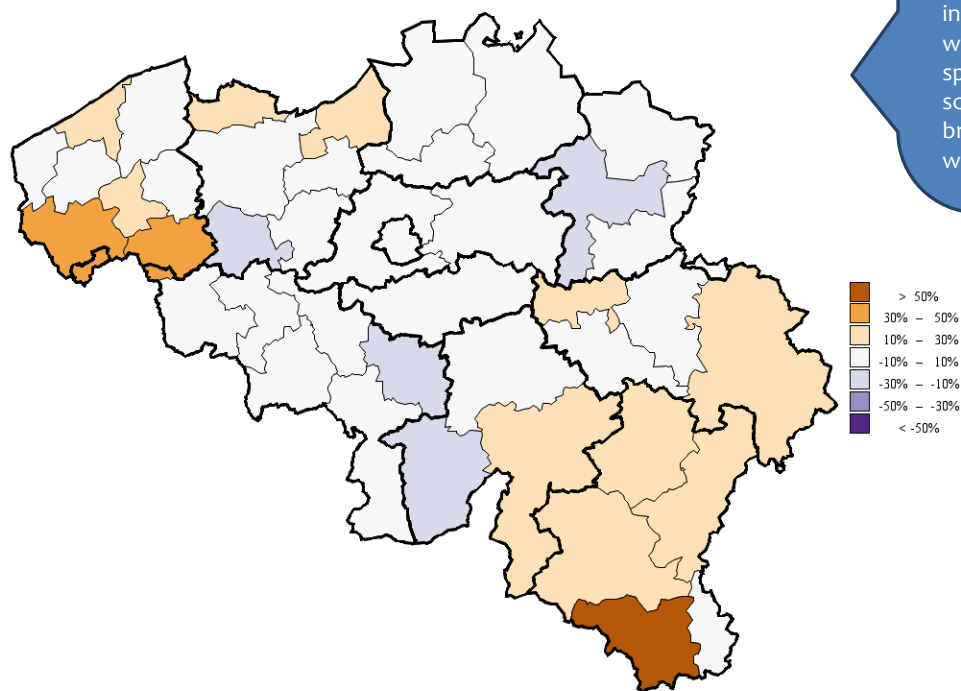
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

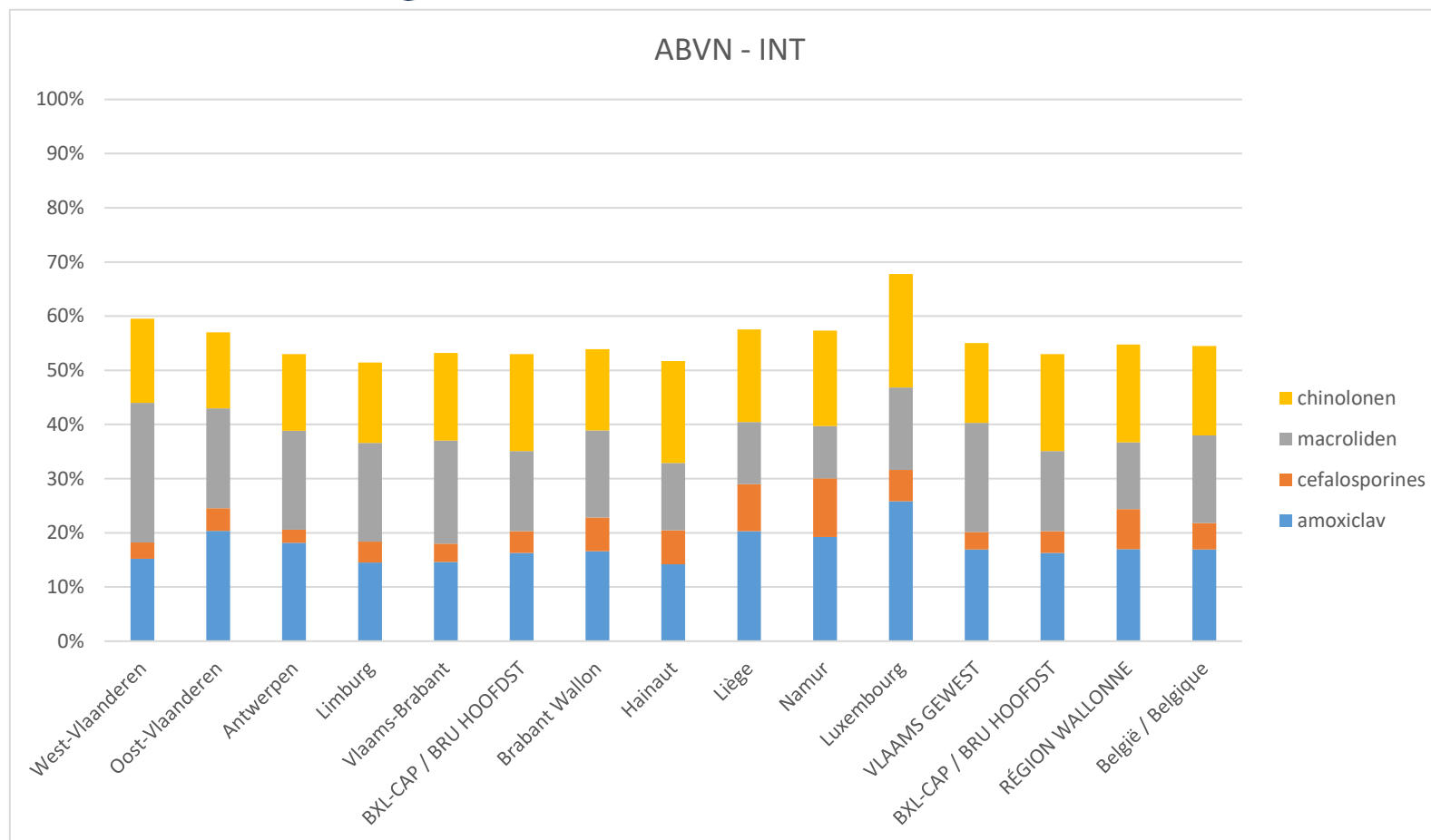
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars tinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

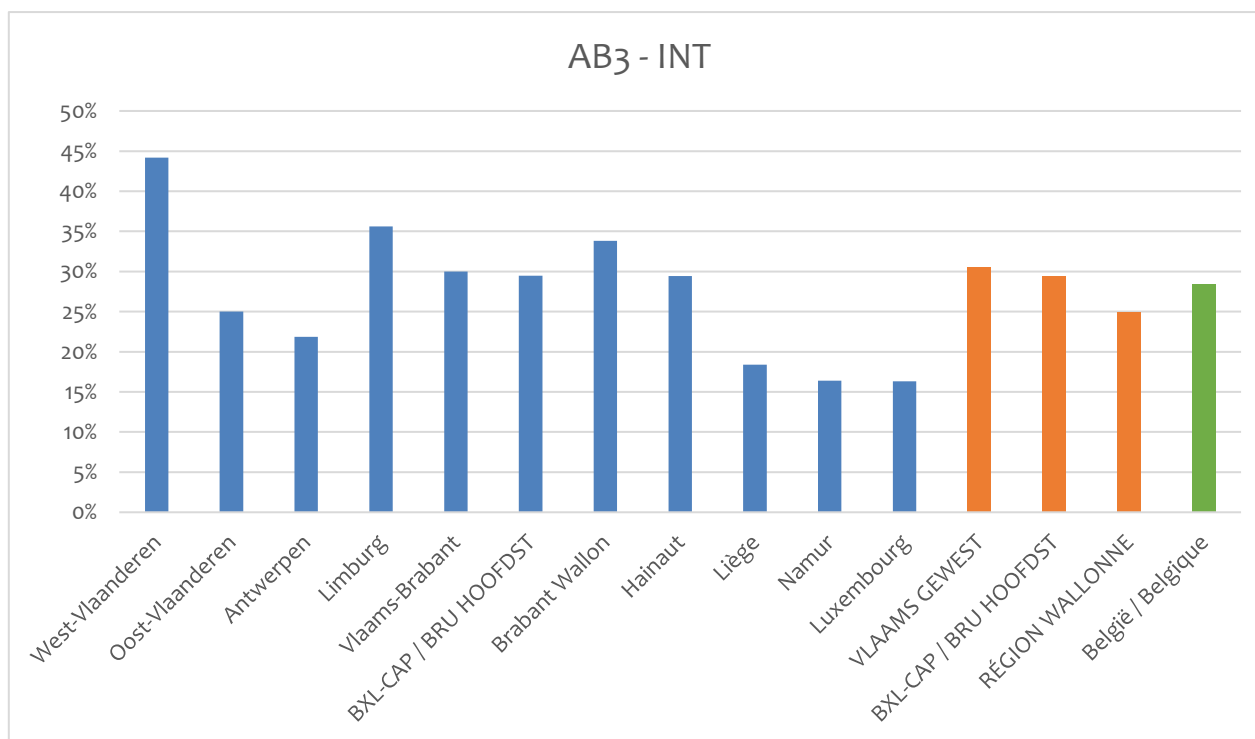
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	27,2%
-30%	38,1%
-10%	49,0%
0%	54,5%
10%	59,9%
30%	70,8%
50%	81,7%

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

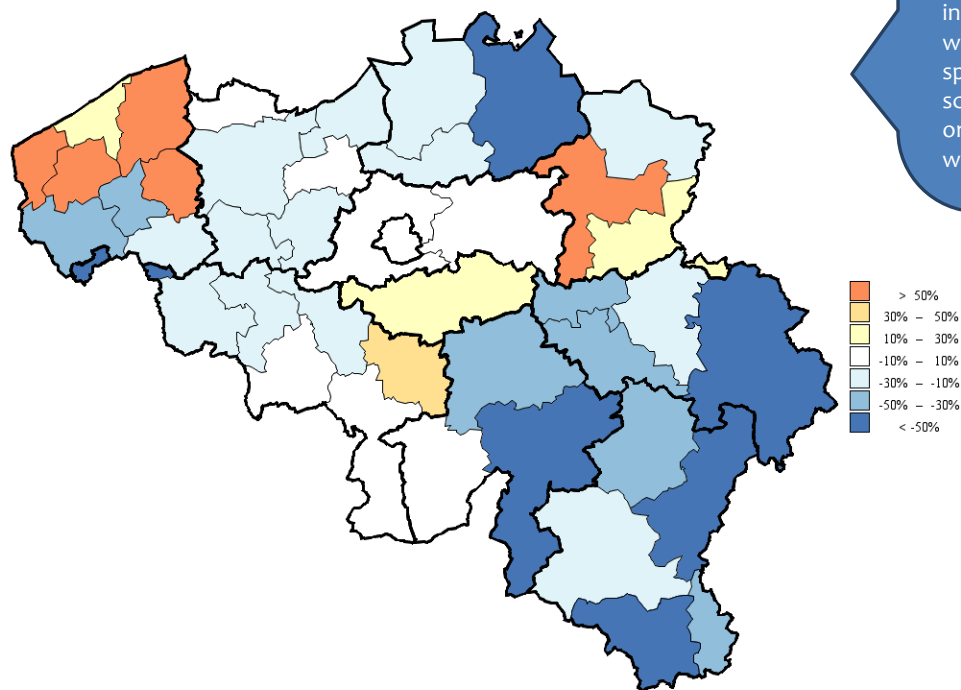

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

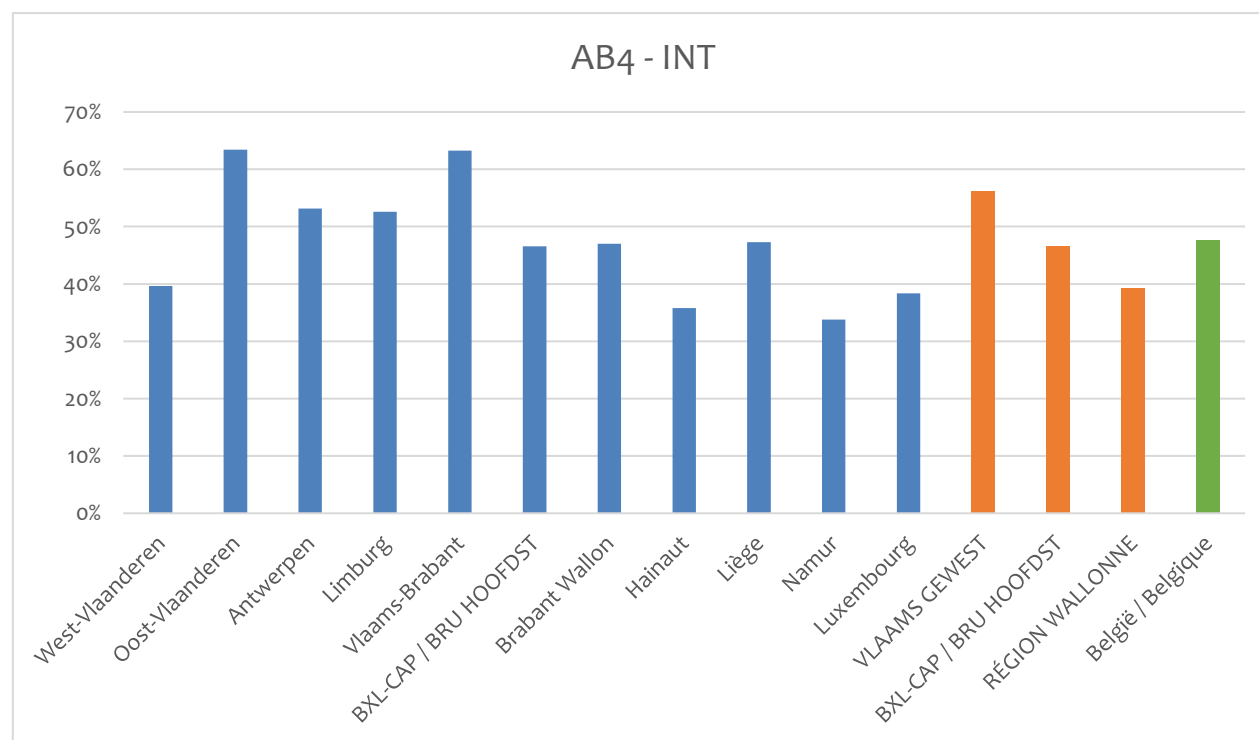
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjietinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	14,2%
-30%	19,9%
-10%	25,5%
0%	28,4%
10%	31,2%
30%	36,9%
50%	42,6%

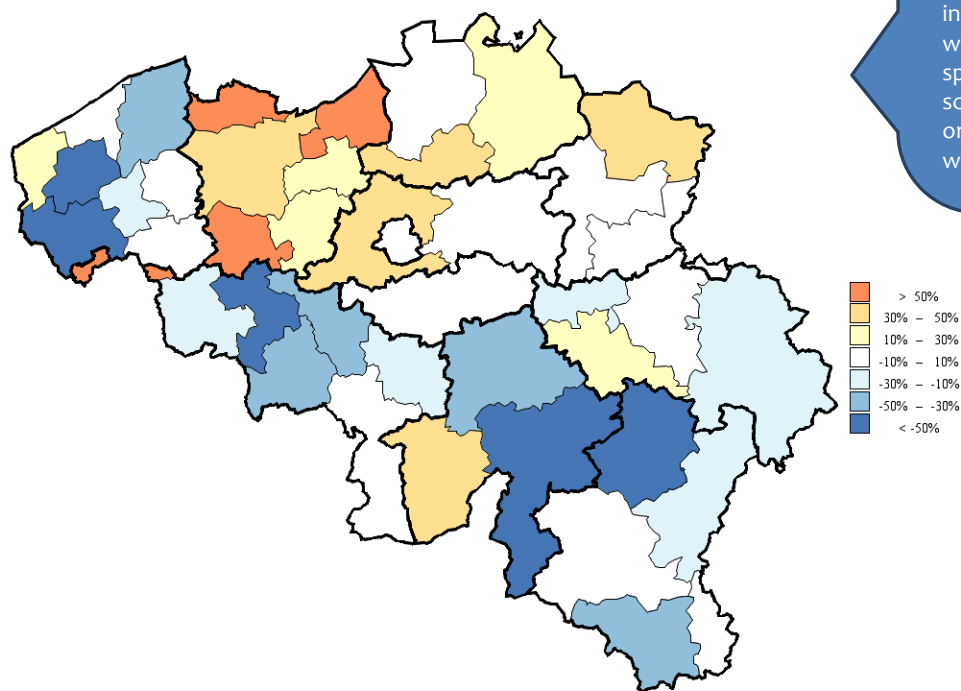
⇒ Percentage nitrofuranen in de behandeling van een urineweginfectie

Van alle voorschriften voor nitrofuranen en chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen) weer van de voorschriften van nitrofuranen. Hiermee wordt beoogd het aandeel van nitrofuranen weer te geven binnen de antibioticavoorschriften in het kader van urogenitale infecties*. De meerderheid van de urogenitale infecties zijn niet gecompliceerde urineweginfecties.

*Voor deze indicator wordt ondersteld dat de chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) voornamelijk gebruikt worden in het kader van urogenitale infecties. Opgelet; deze indicator houdt geen rekening met het gebruik van fosfomycine (richtlijnen van toepassing in 2017).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjietinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	23,8%
-30%	33,3%
-10%	42,9%
0%	47,6%
10%	52,4%
30%	61,9%
50%	71,4%

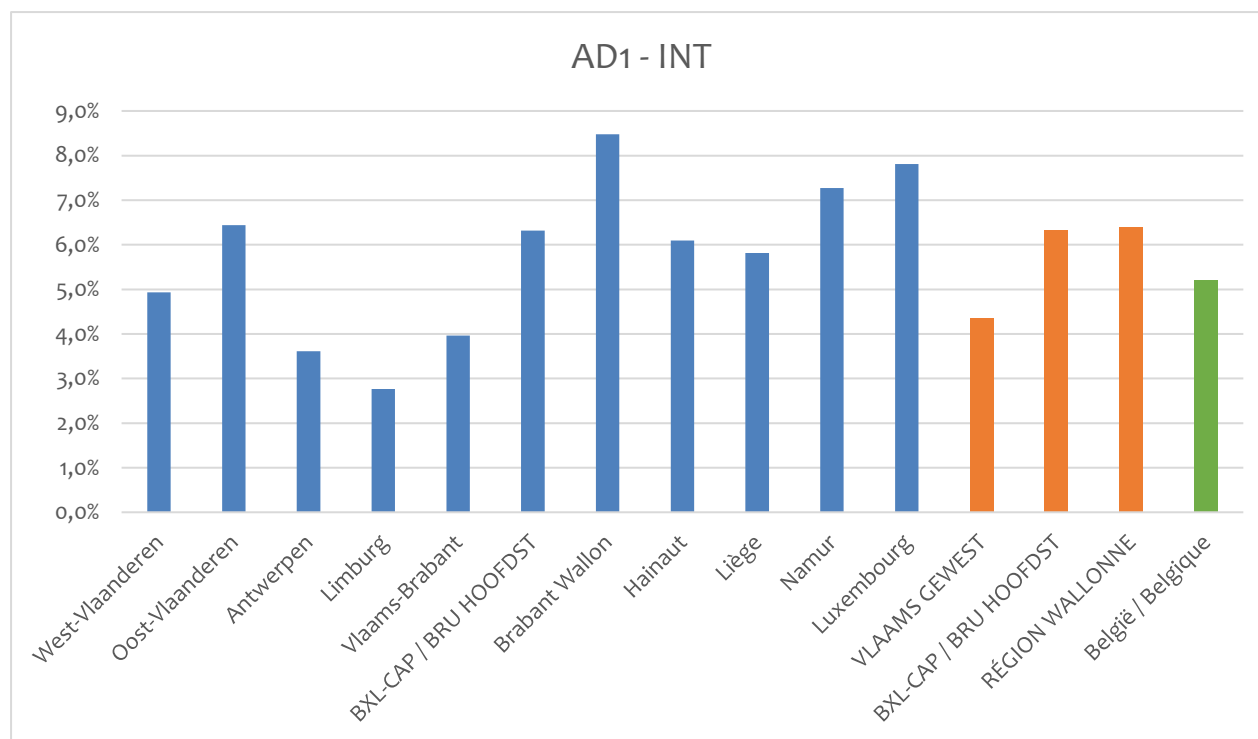
Antidepressiva

KERNBOODSCHAP(PEN):

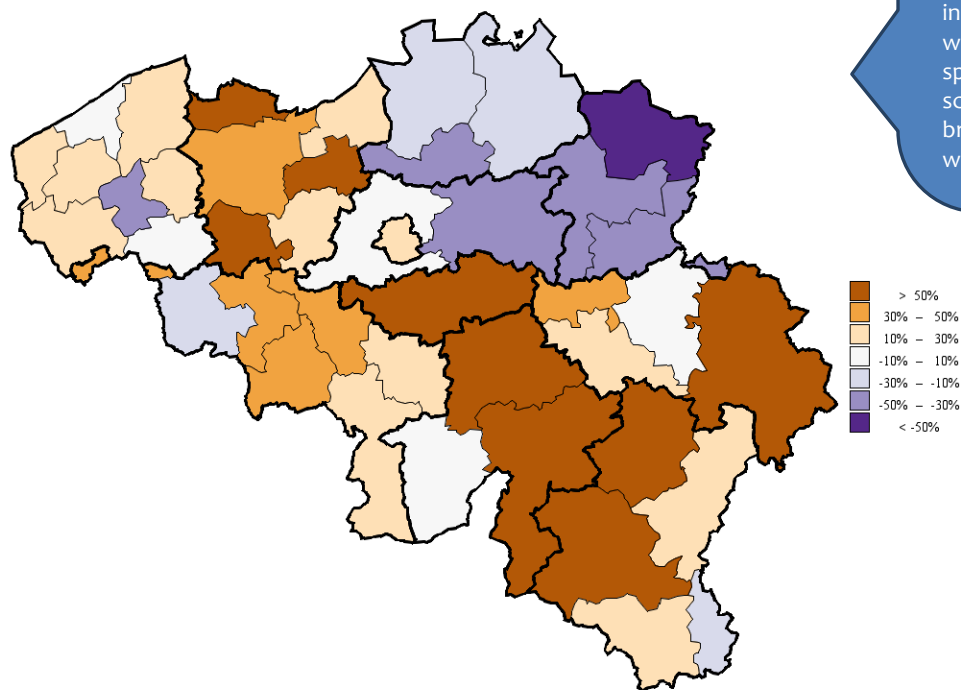
- Er is voldoende evidentie voor de effectiviteit van antidepressiva bij een ernstige majeure depressie.
- Bij een milde of matige depressie worden antidepressiva niet routinematig aanbevolen.

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, inclusief trazodon.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in de loop van het jaar minstens één voorschrift voor antidepressiva kregen (voorgeschreven door het betrokken specialisme). Aangezien trazodon vaak voor andere indicaties dan depressie wordt gebruikt, worden de resultaten met en zonder trazodon weergegeven.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

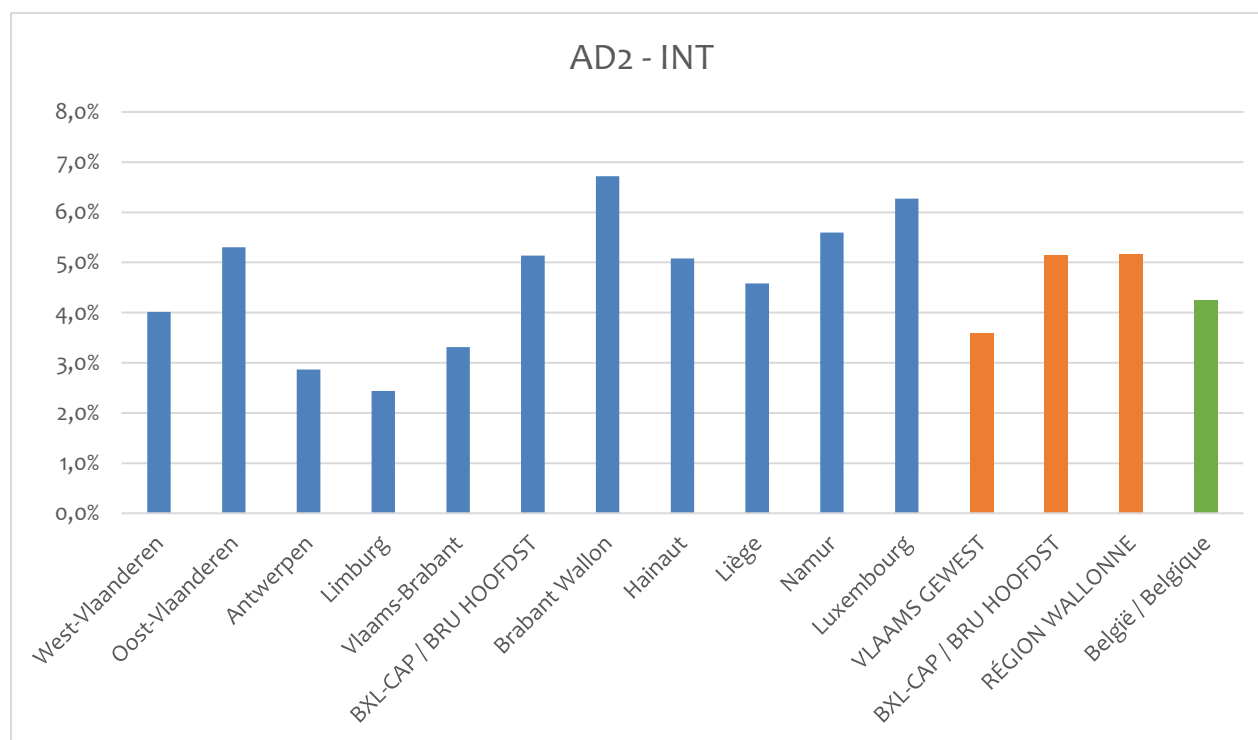

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

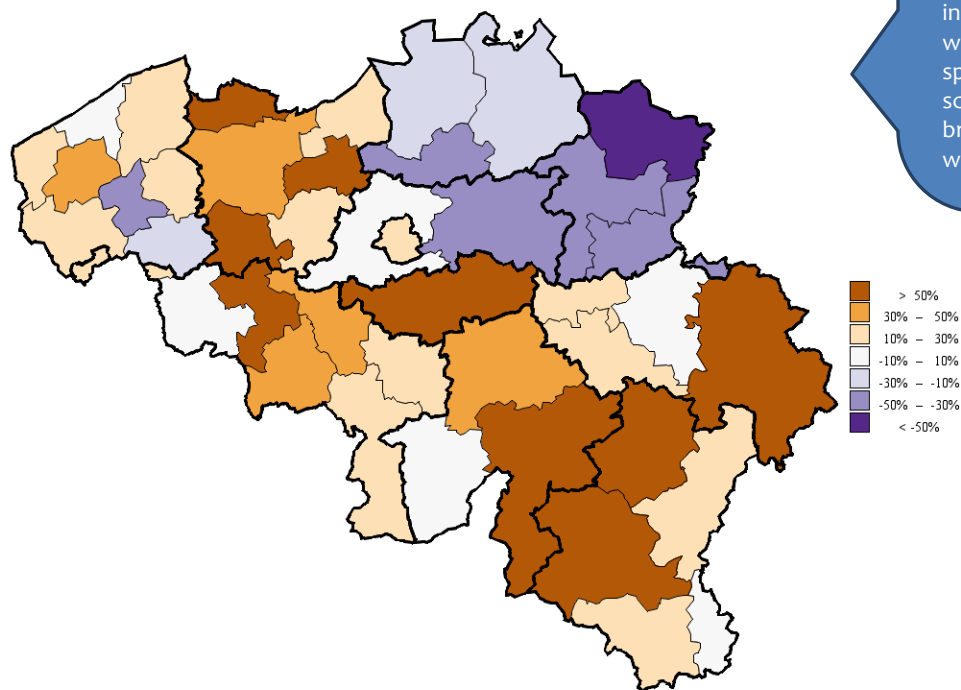
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,6%
-30%	3,6%
-10%	4,7%
0%	5,2%
10%	5,7%
30%	6,8%
50%	7,8%

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, exclusief trazodon.**

Zie voorgaande.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,1%
-30%	3,0%
-10%	3,8%
0%	4,2%
10%	4,7%
30%	5,5%
50%	6,4%

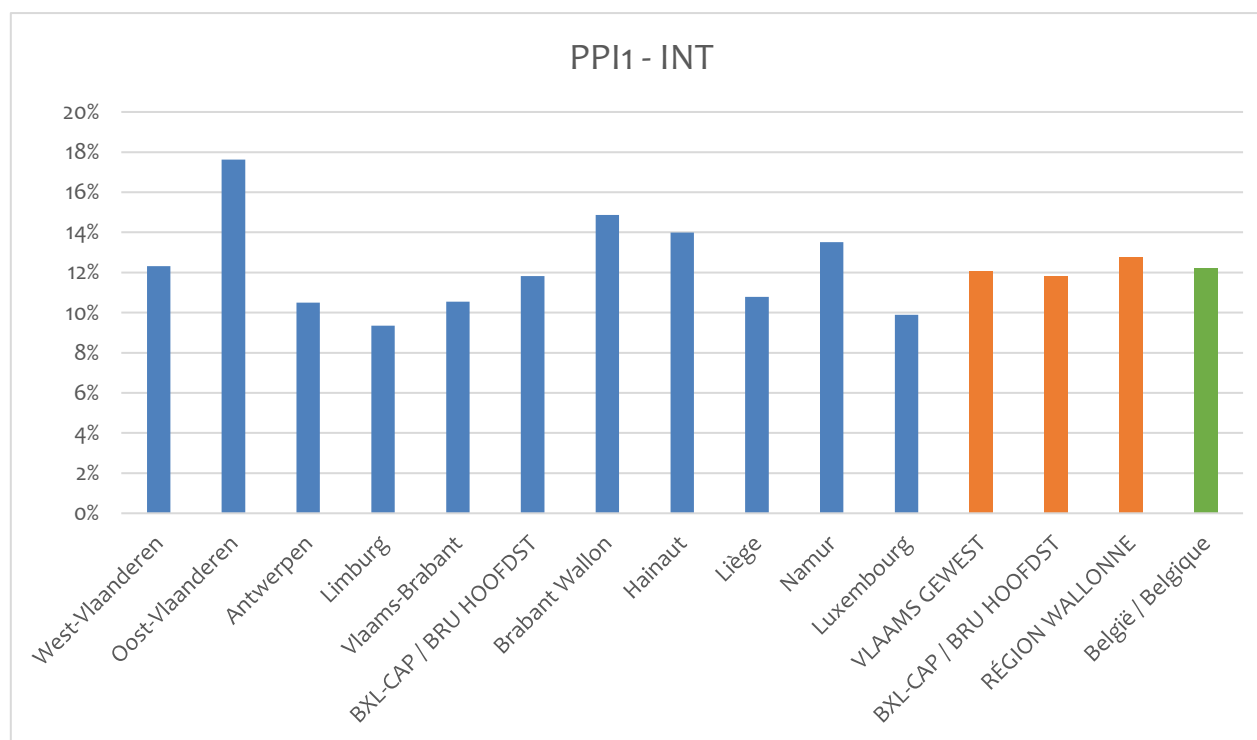
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

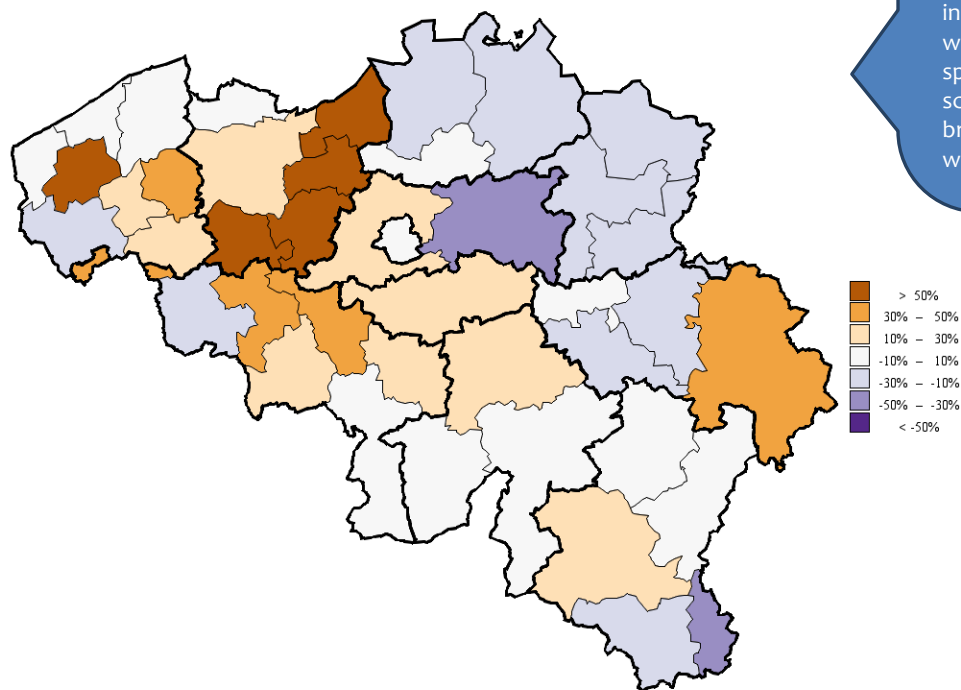
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvingen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

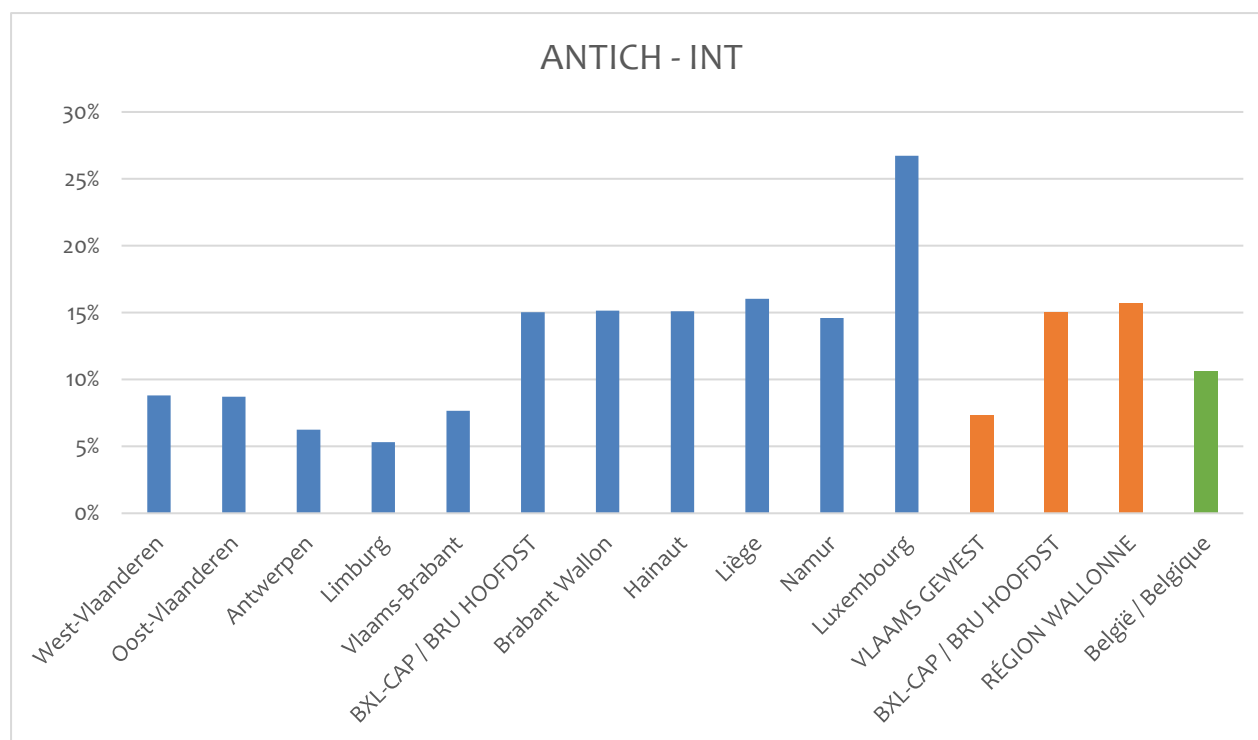
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	6,1%
-30%	8,6%
-10%	11,0%
0%	12,2%
10%	13,4%
30%	15,9%
50%	18,3%

KERNBOODSCHAP(PEN):

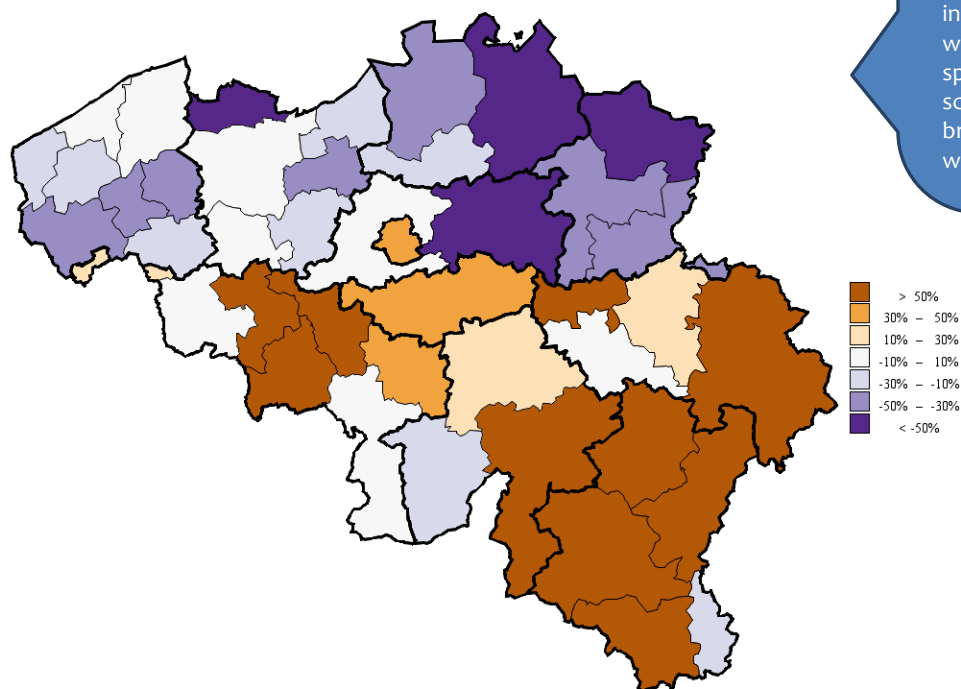
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,3%
-30%	7,4%
-10%	9,6%
0%	10,6%
10%	11,7%
30%	13,8%
50%	16,0%

ENDOCRINO-DIABETOLOGIE

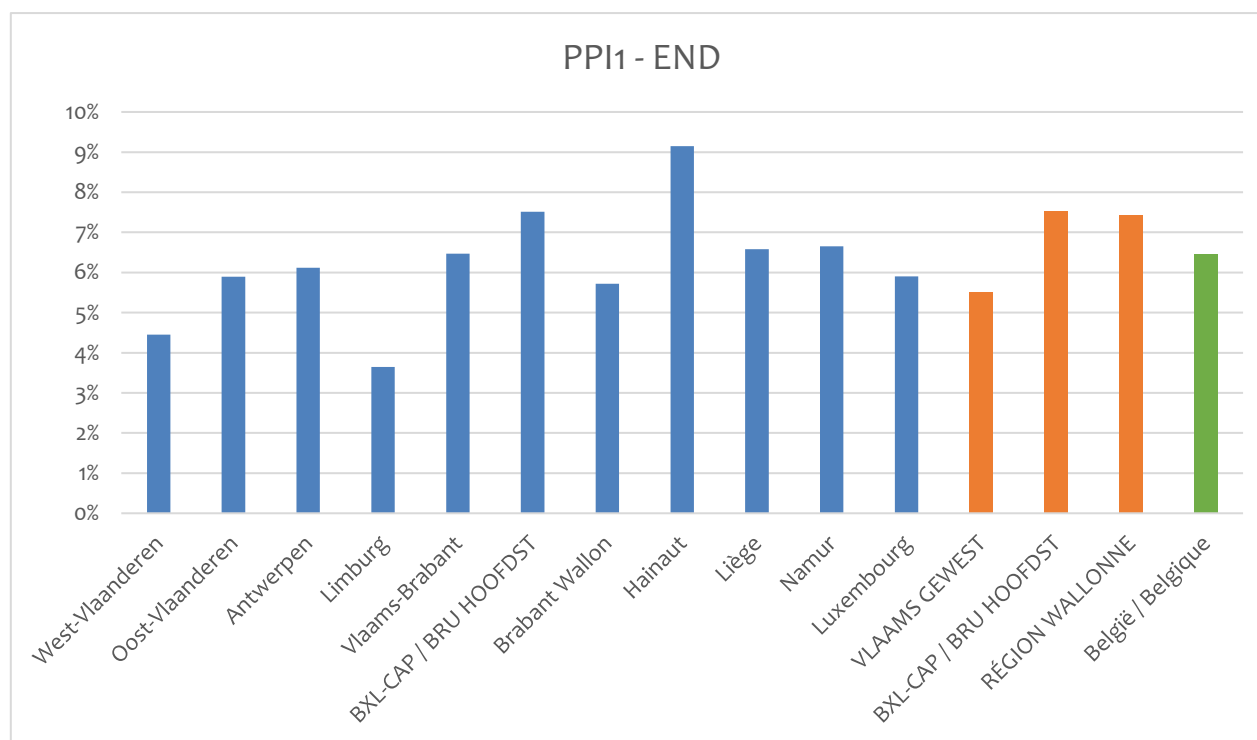
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

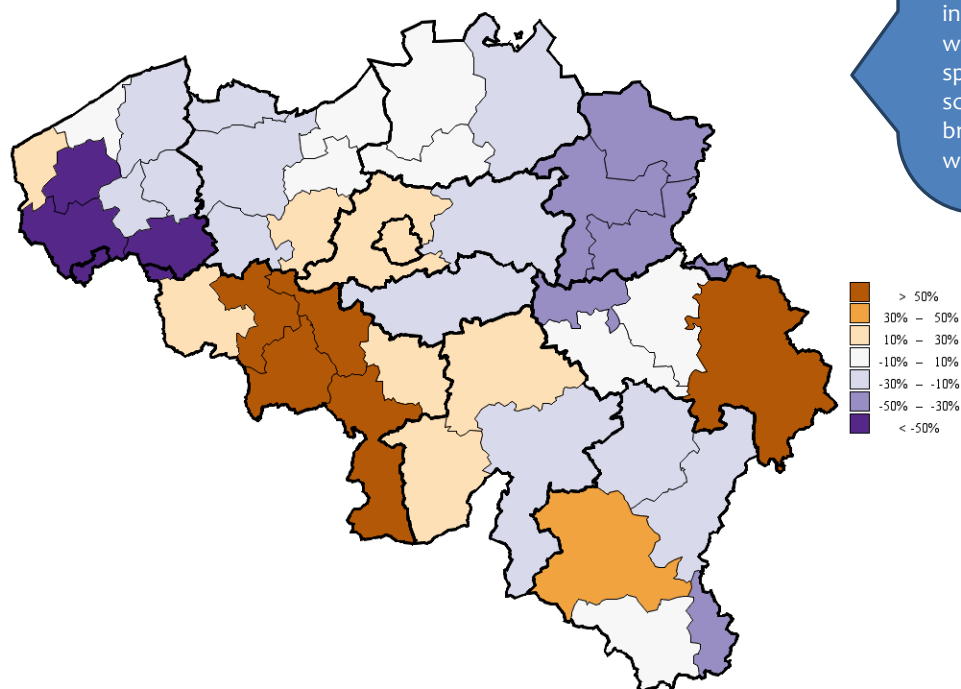
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvingen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarstinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	3,2%
-30%	4,5%
-10%	5,8%
0%	6,5%
10%	7,1%
30%	8,4%
50%	9,7%

REUMATOLOGIE

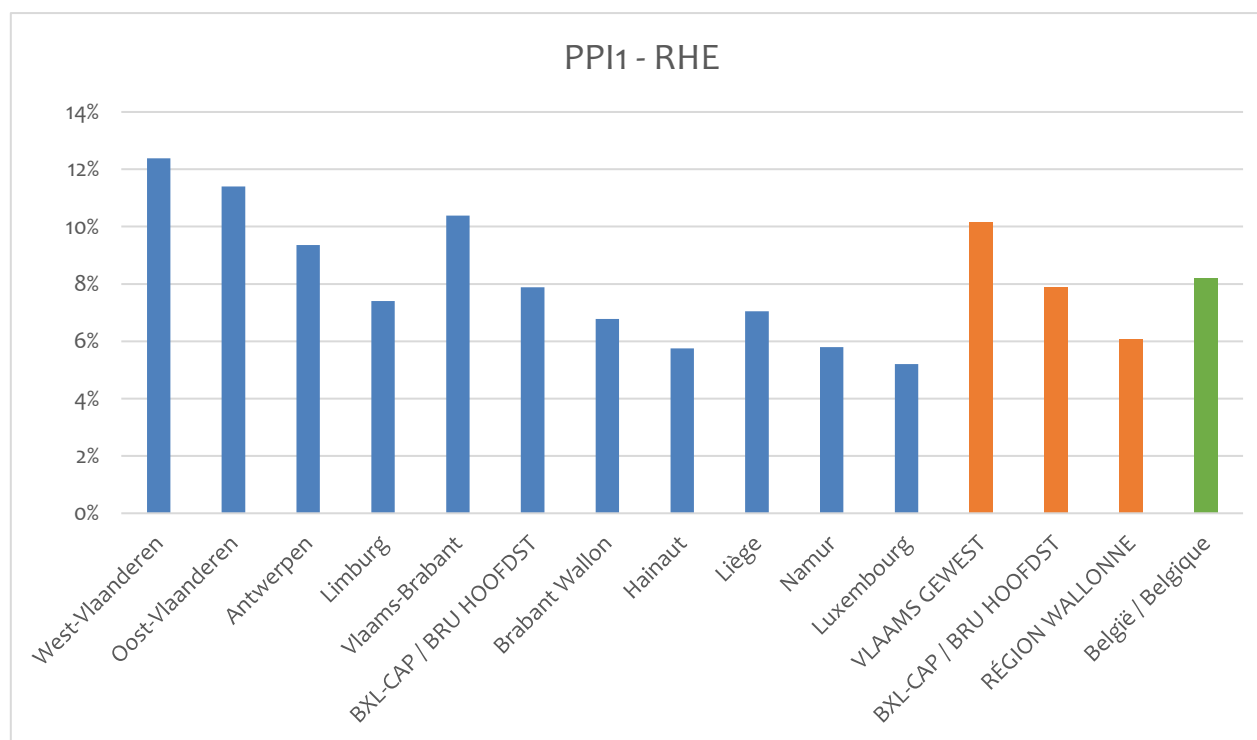
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

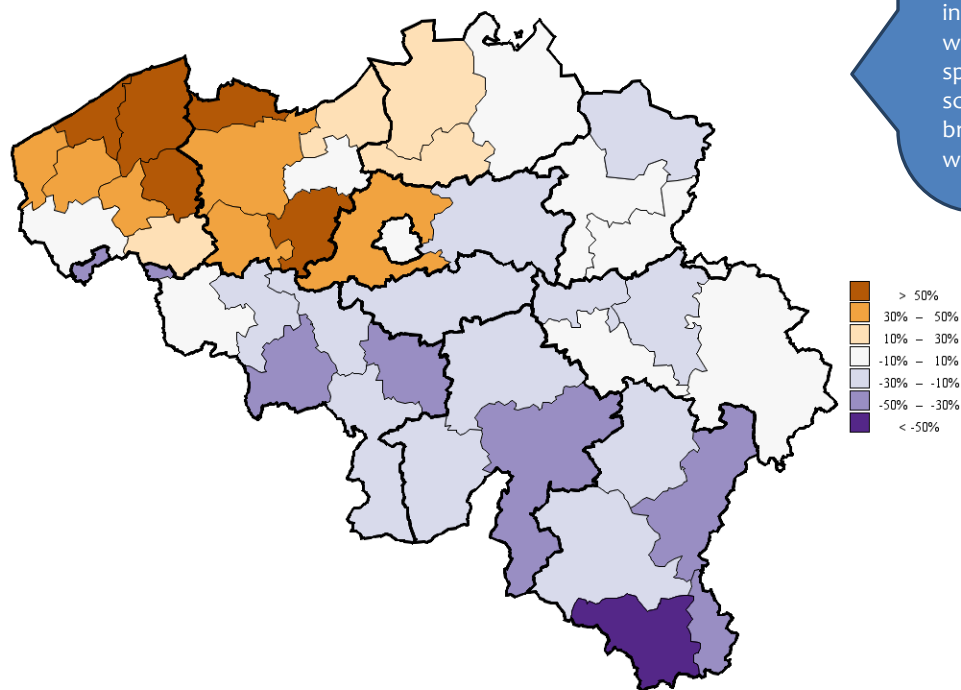
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvangen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,1%
-30%	5,7%
-10%	7,4%
0%	8,2%
10%	9,0%
30%	10,6%
50%	12,3%

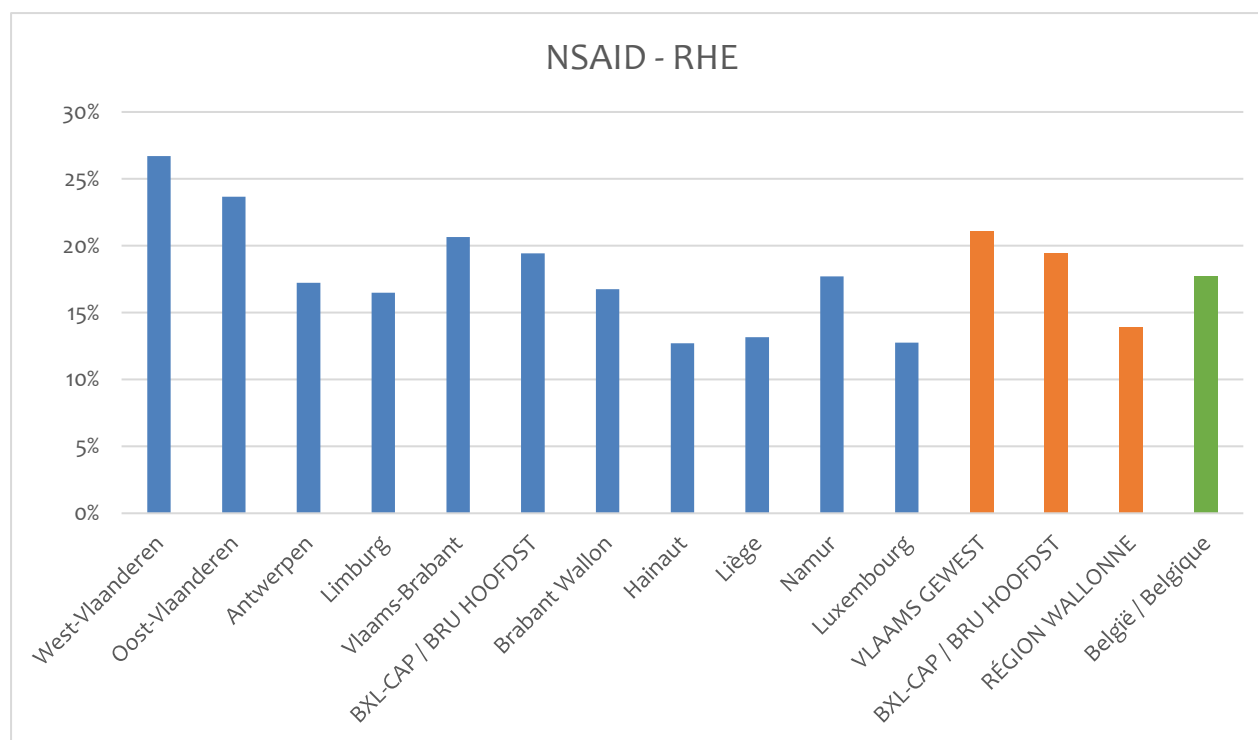
Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs)

KERNBOODSCHAP(PEN):

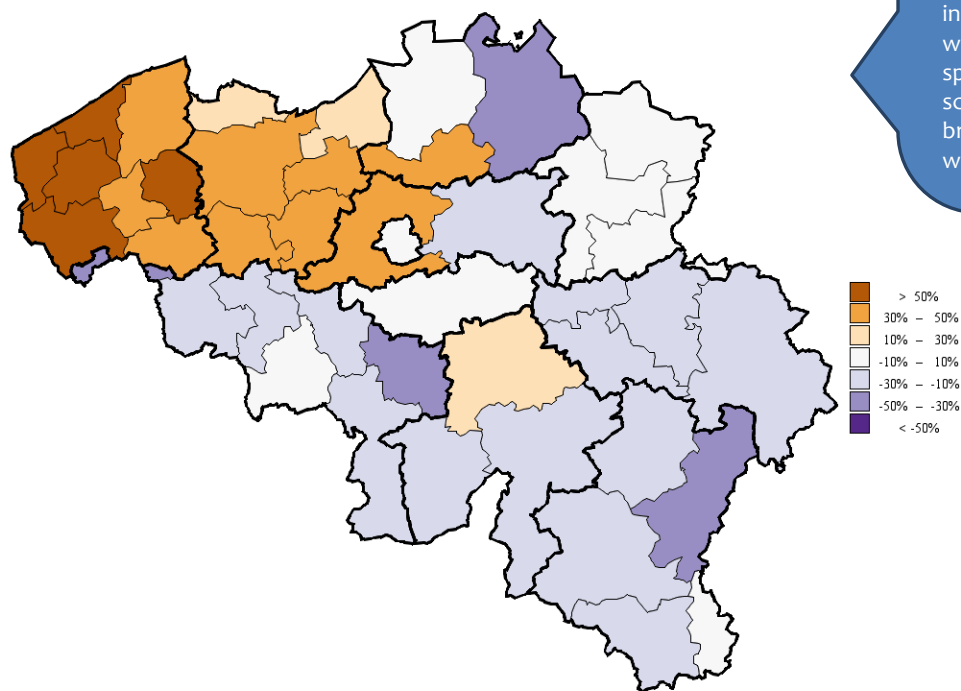
- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	8,9%
-30%	12,4%
-10%	15,9%
0%	17,7%
10%	19,5%
30%	23,0%
50%	26,6%

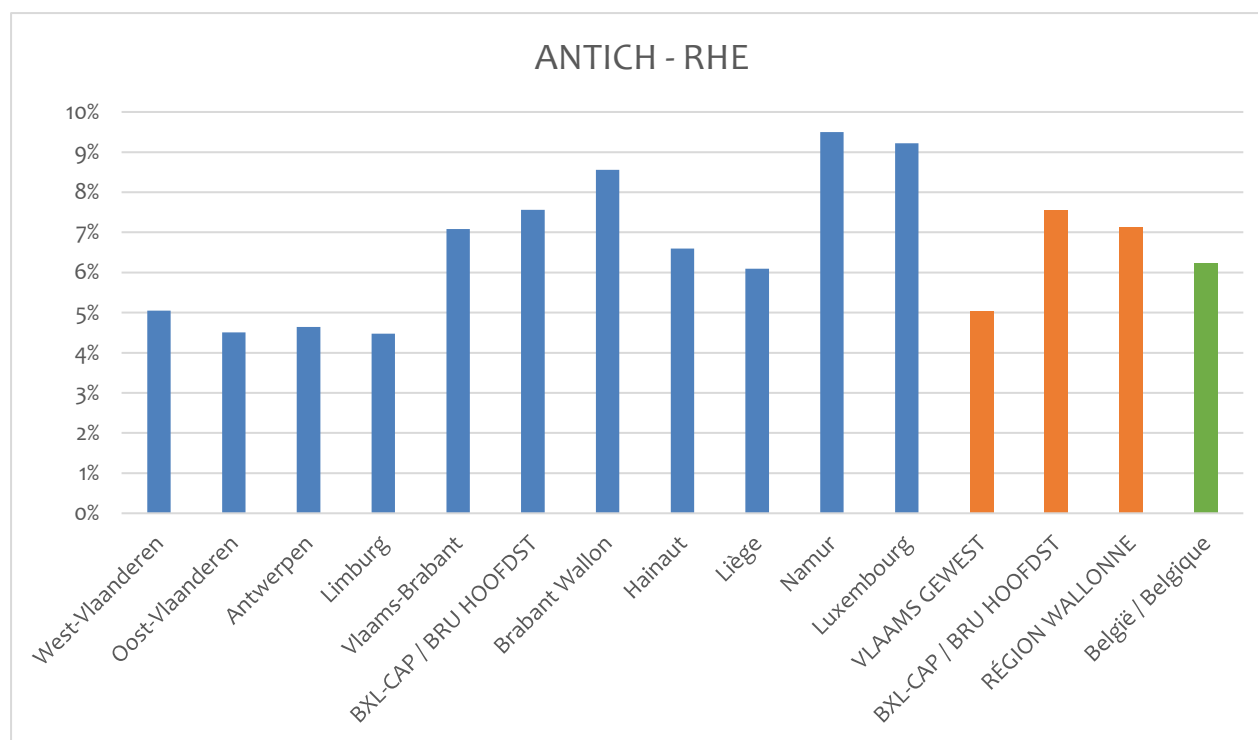
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

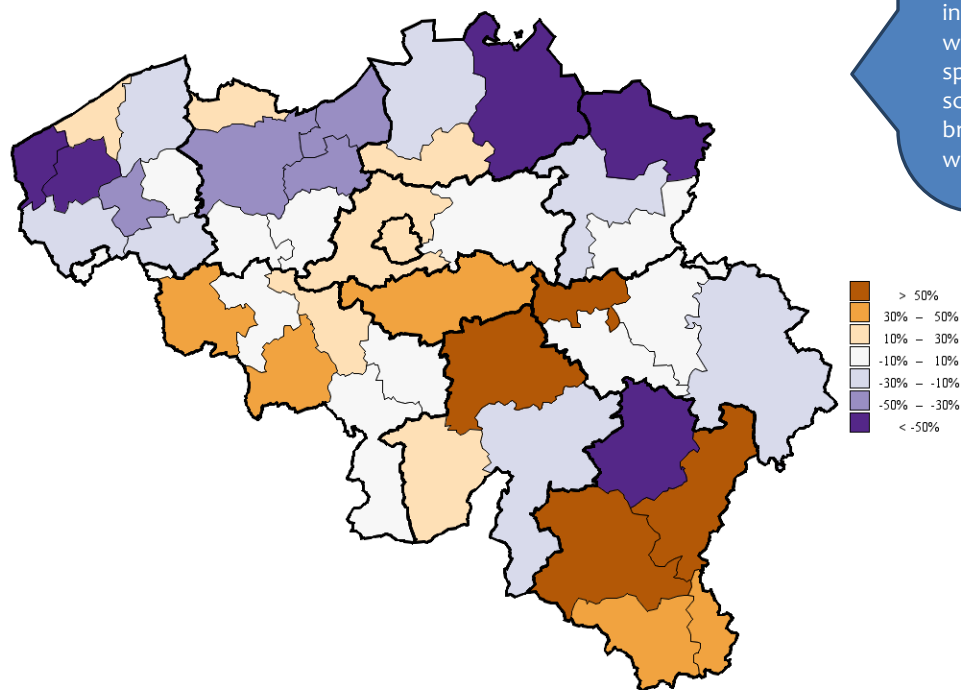
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	3,1%
-30%	4,4%
-10%	5,6%
0%	6,2%
10%	6,8%
30%	8,1%
50%	9,3%

GASTRO-ENTEROLOGIE

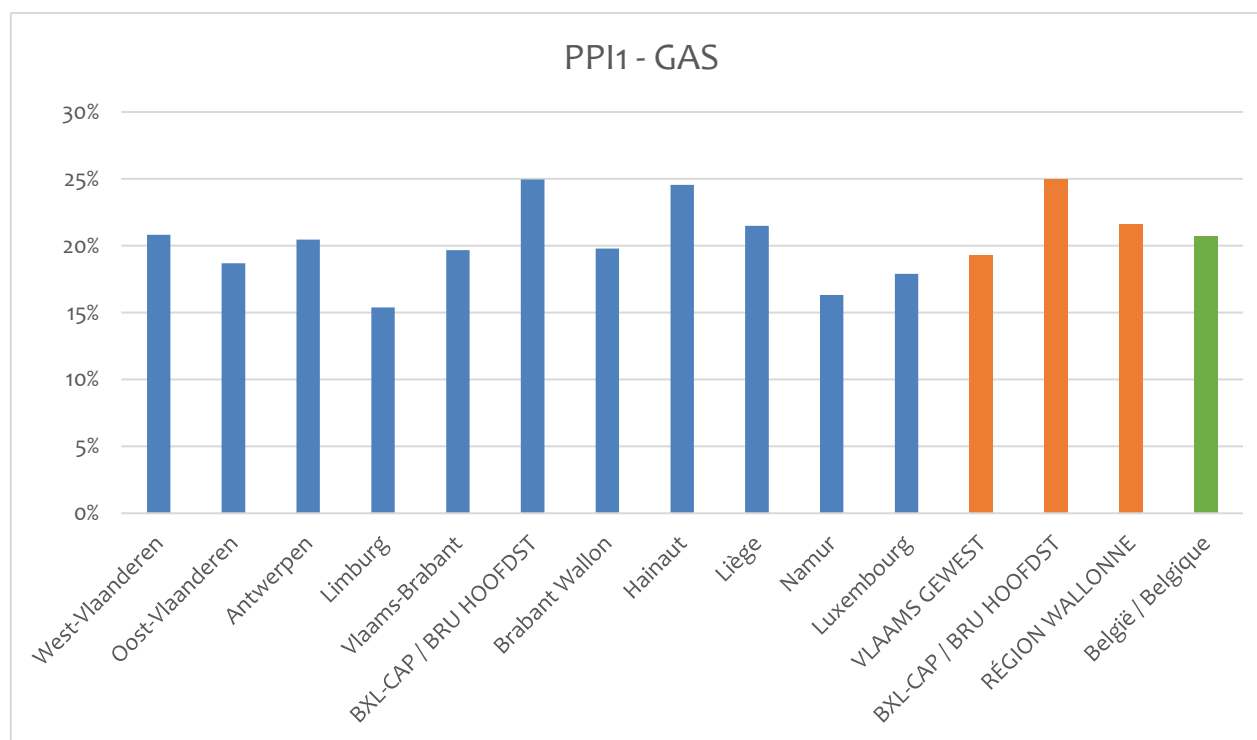
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

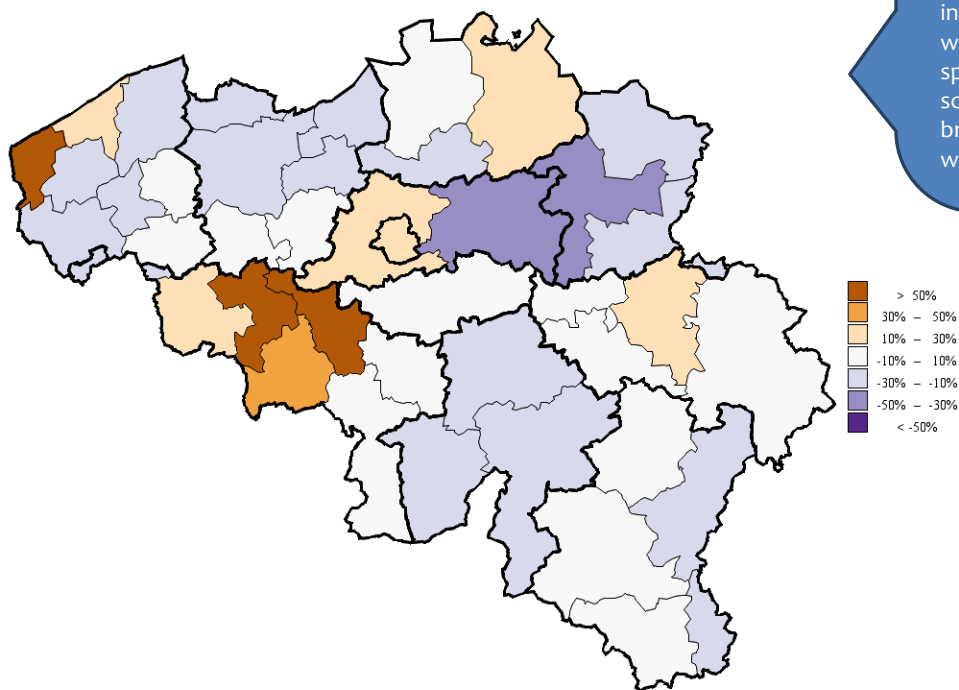
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvingen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	10,4%
-30%	14,5%
-10%	18,7%
0%	20,7%
10%	22,8%
30%	27,0%
50%	31,1%

FYSISCHE GENEESKUNDE

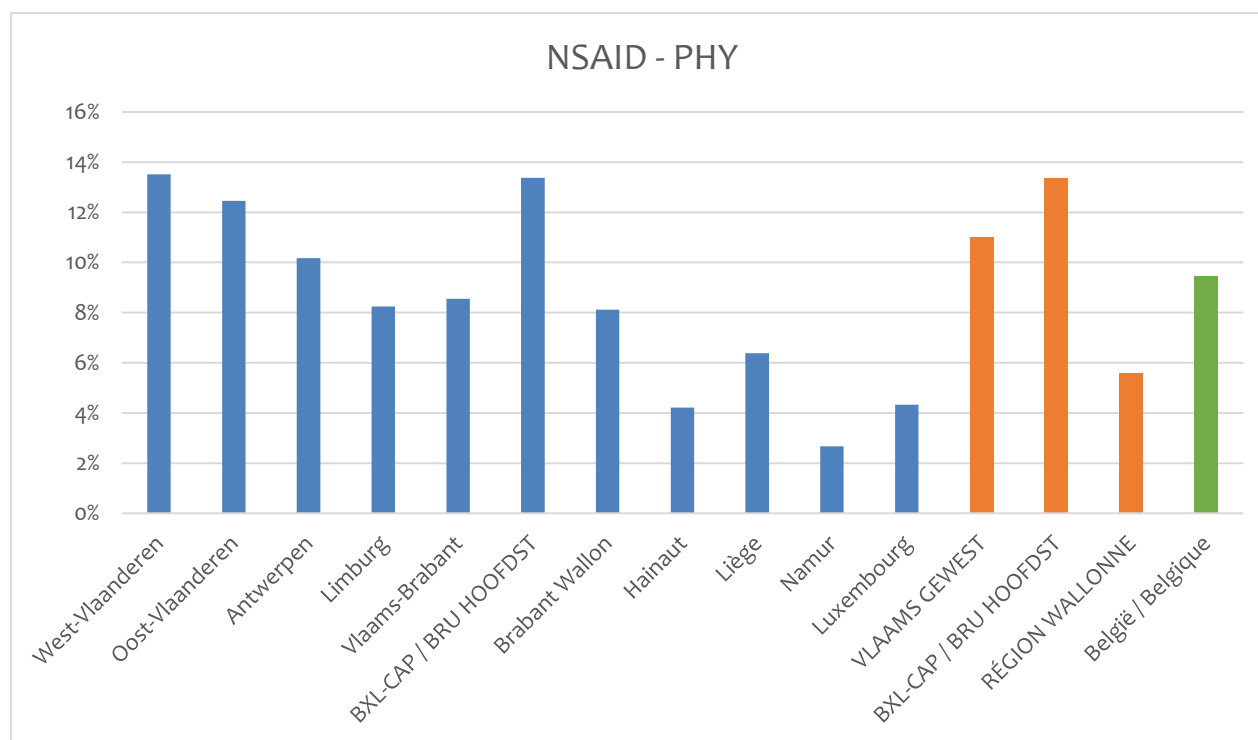
Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs)

KERNBOODSCHAP(PEN):

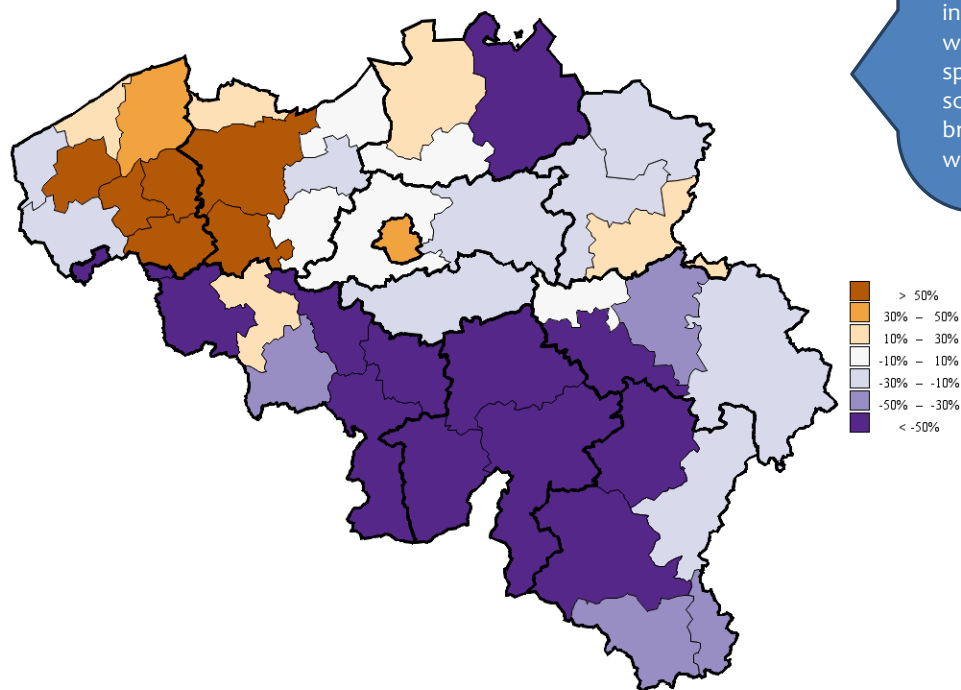
- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,7%
-30%	6,6%
-10%	8,5%
0%	9,5%
10%	10,4%
30%	12,3%
50%	14,2%

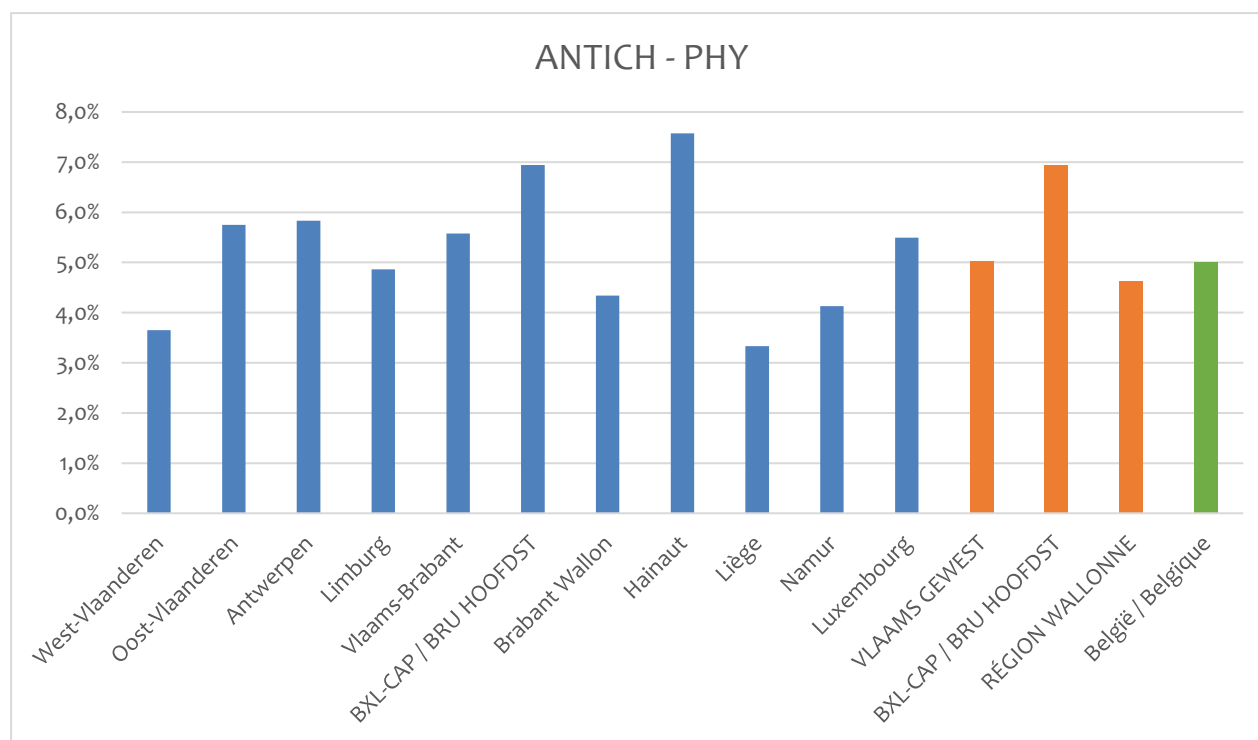
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

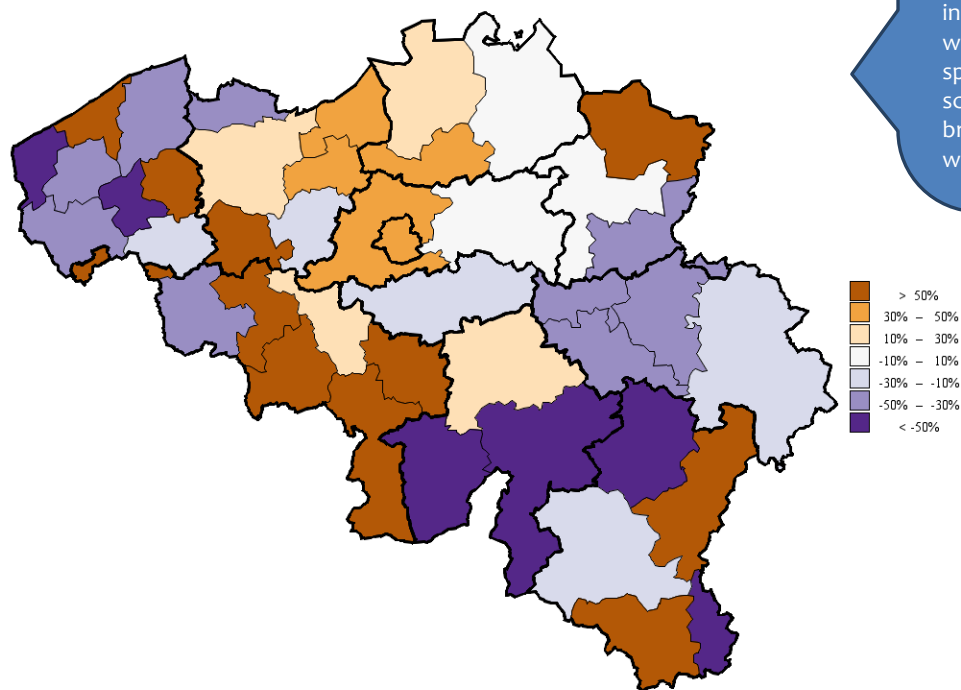
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

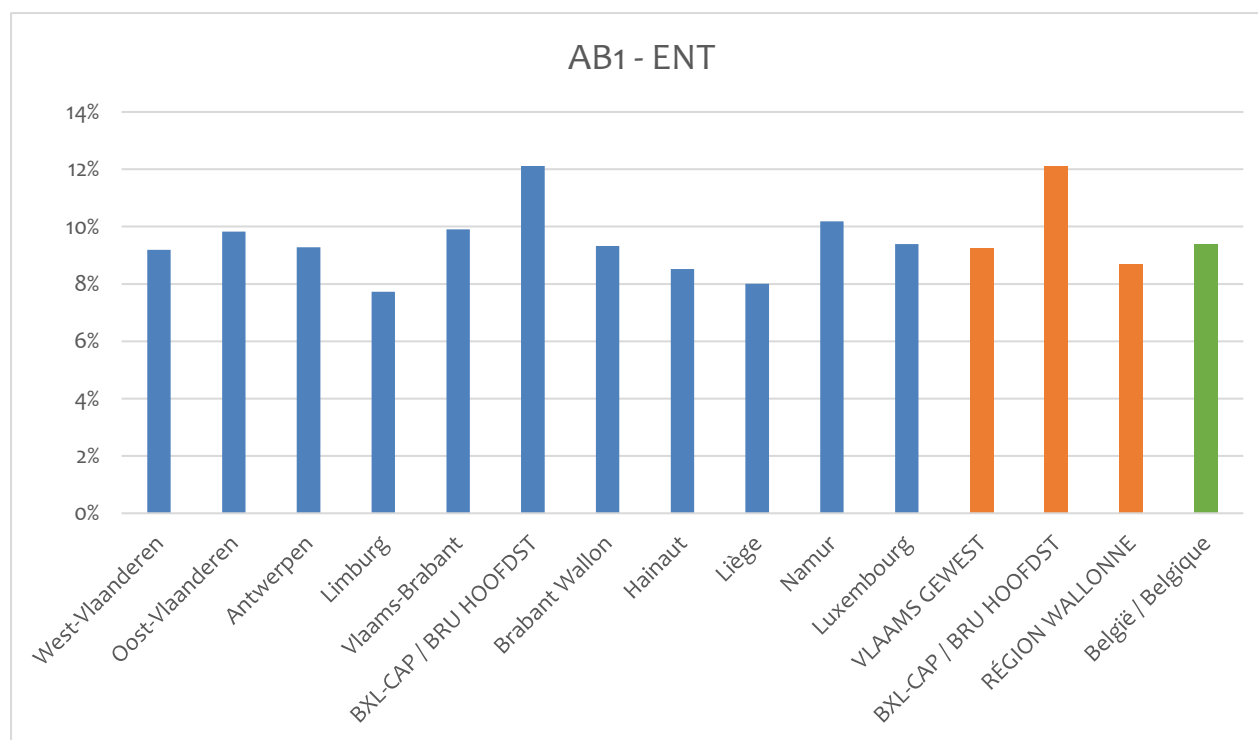
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,5%
-30%	3,5%
-10%	4,5%
0%	5,0%
10%	5,5%
30%	6,5%
50%	7,5%

KERNBOODSCHAP(PEN):

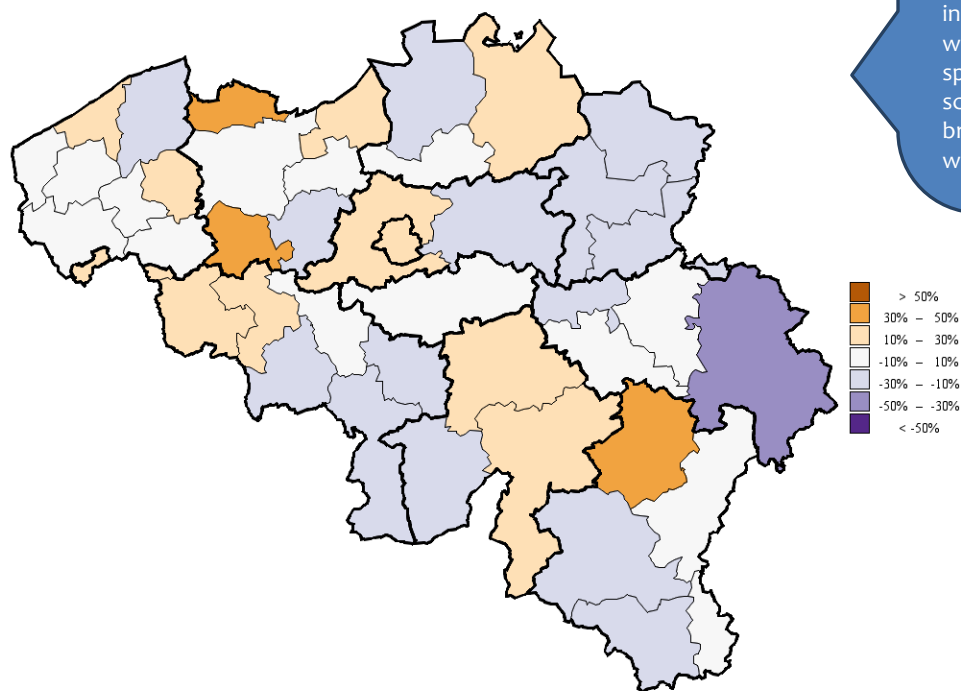
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij respiratoire infecties gaat de voorkeur uit naar amoxicilline (voor zover een antibioticabehandeling noodzakelijk is).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

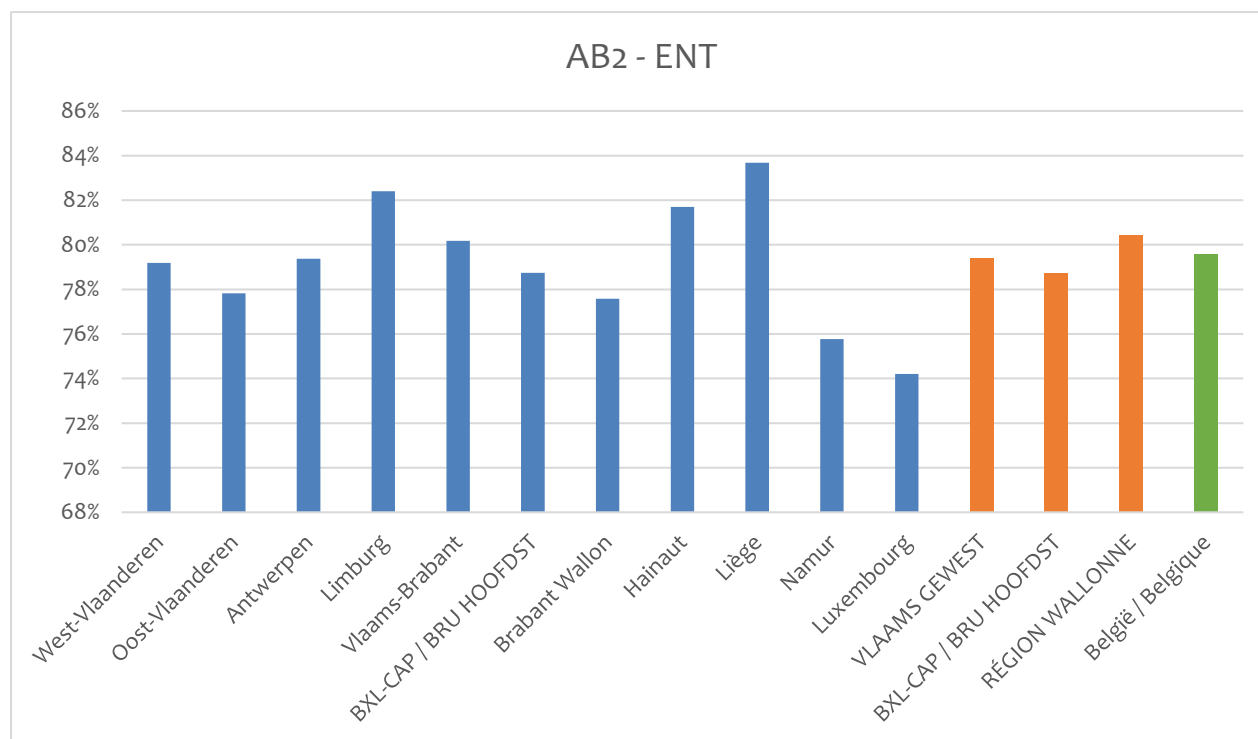
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,7%
-30%	6,6%
-10%	8,4%
0%	9,4%
10%	10,3%
30%	12,2%
50%	14,1%

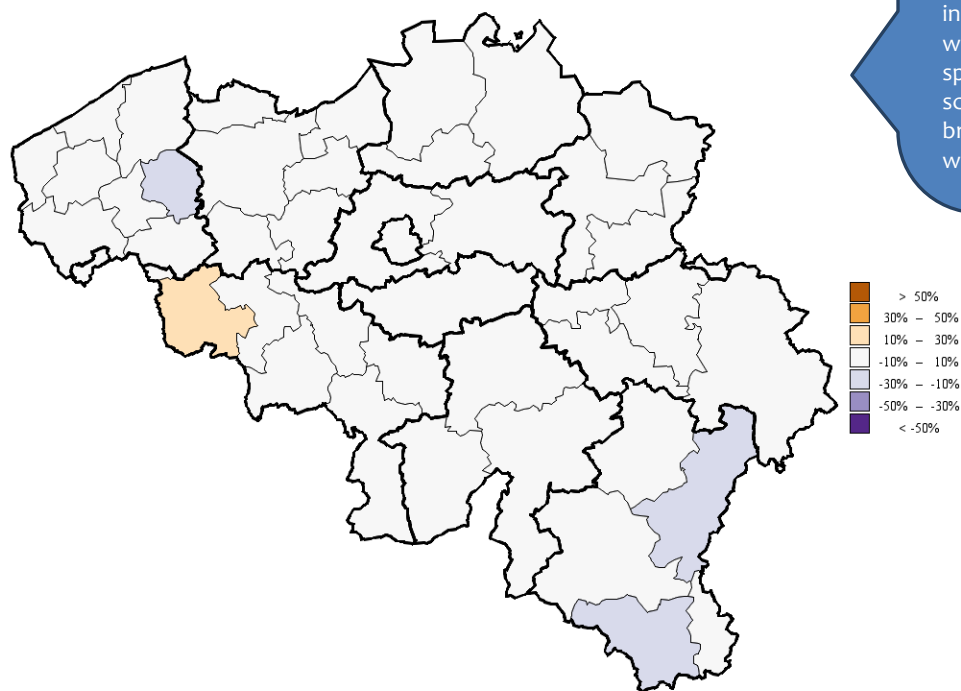
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

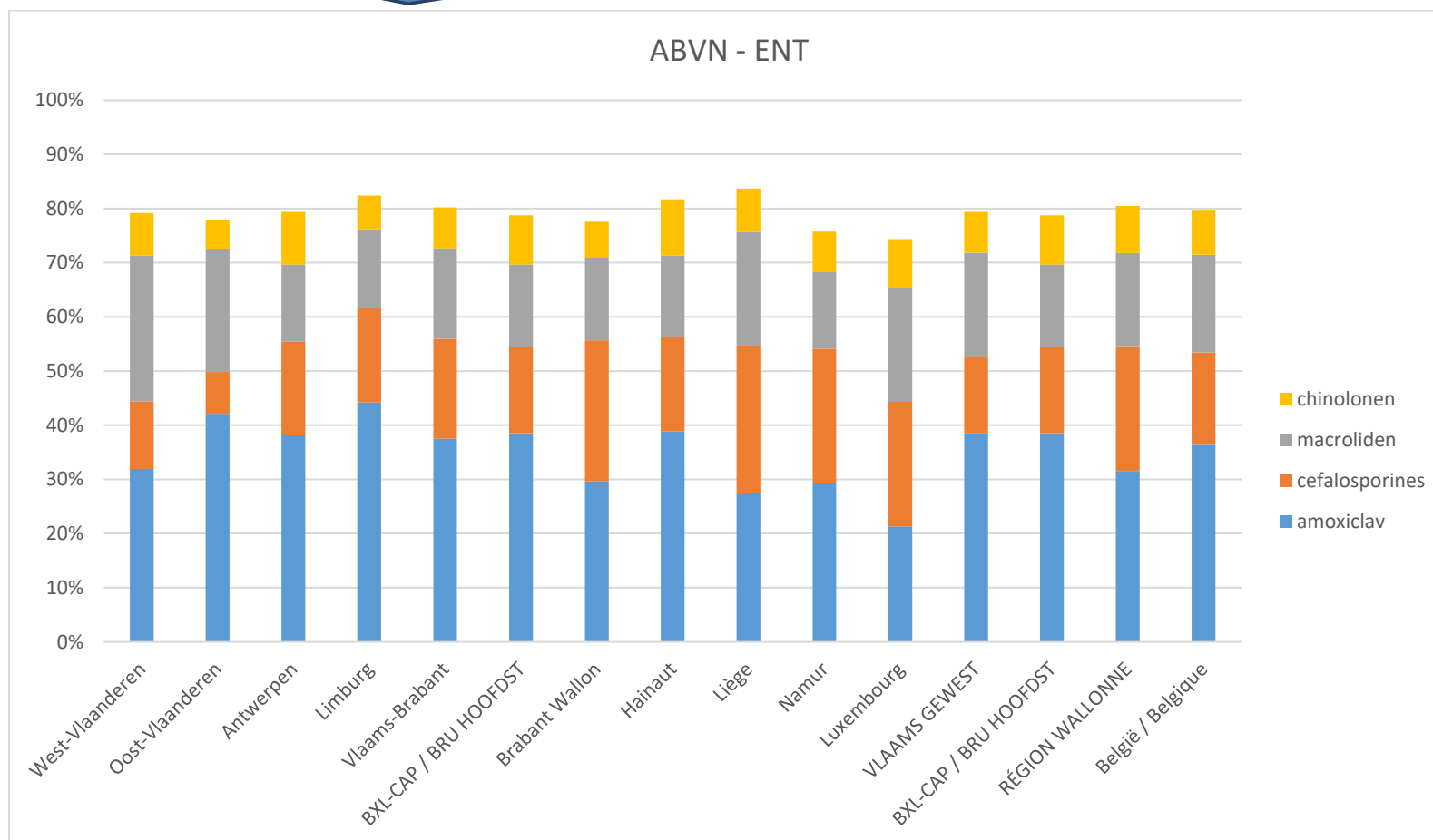
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

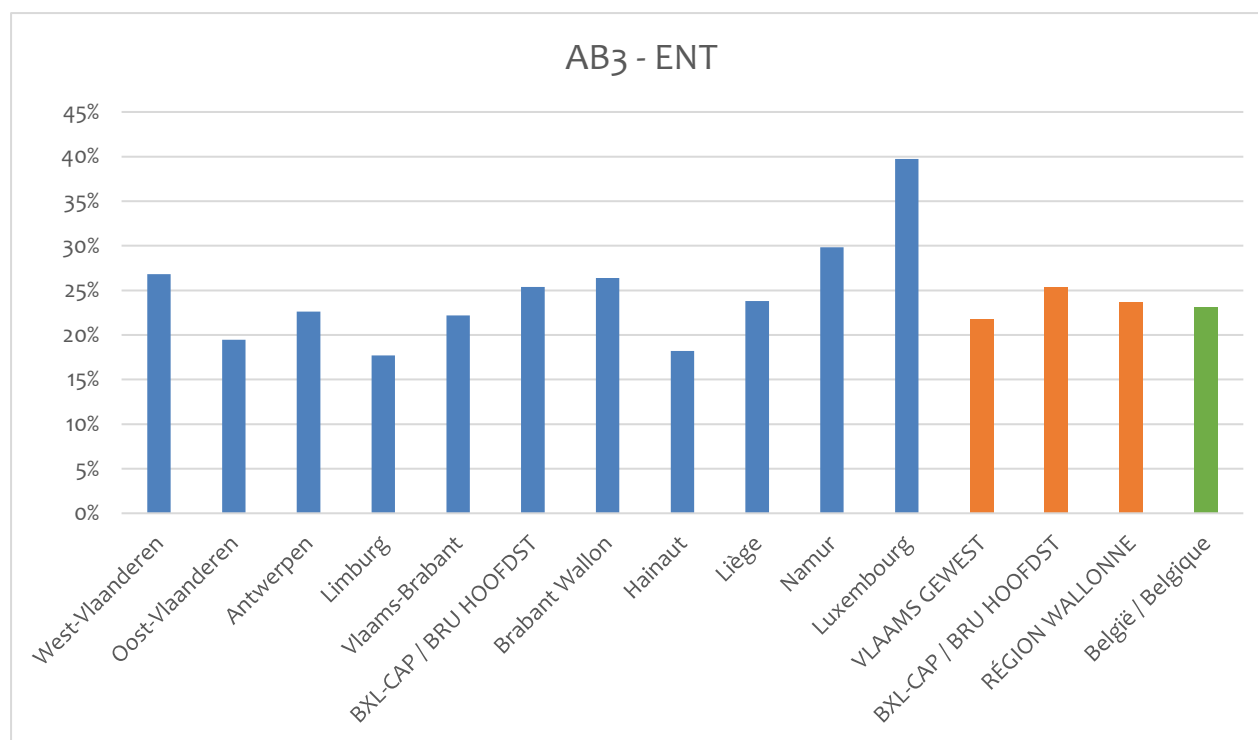
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	39,8%
-30%	55,7%
-10%	71,6%
0%	79,6%
10%	87,6%
30%	100%
50%	-

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

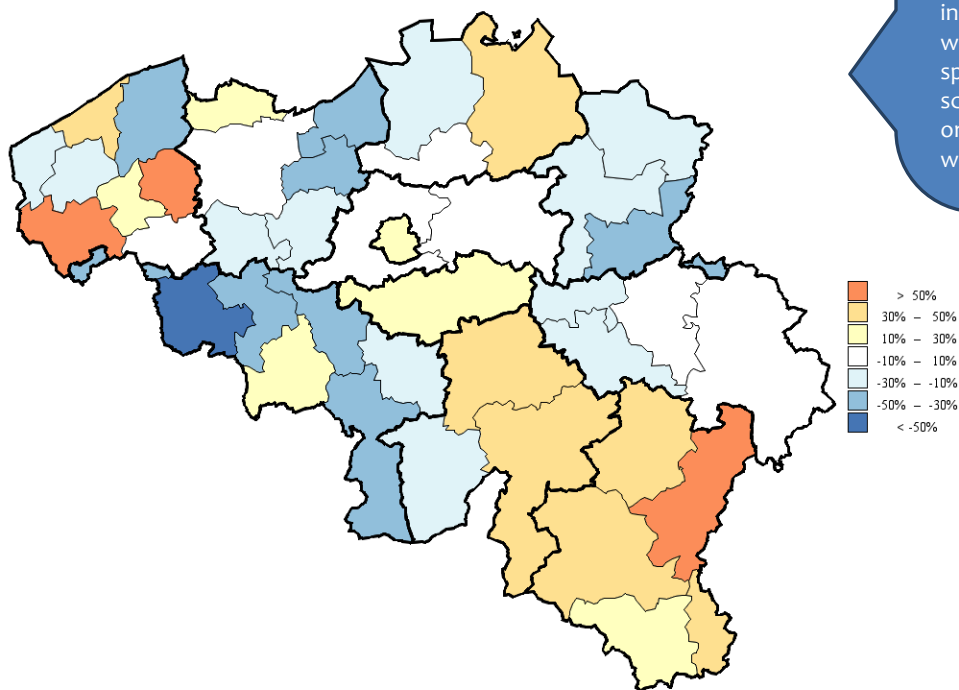

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

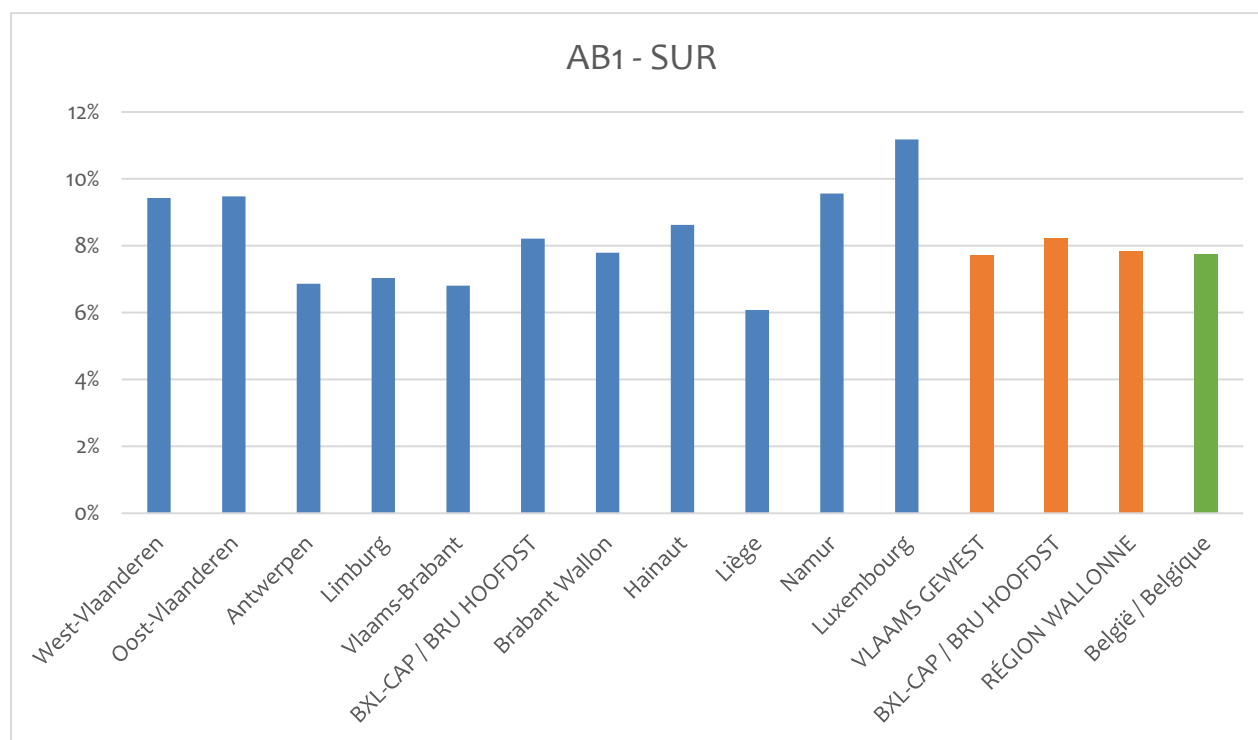
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	11,5%
-30%	16,1%
-10%	20,8%
0%	23,1%
10%	25,4%
30%	30,0%
50%	34,6%

KERNBOODSCHAP(PEN):

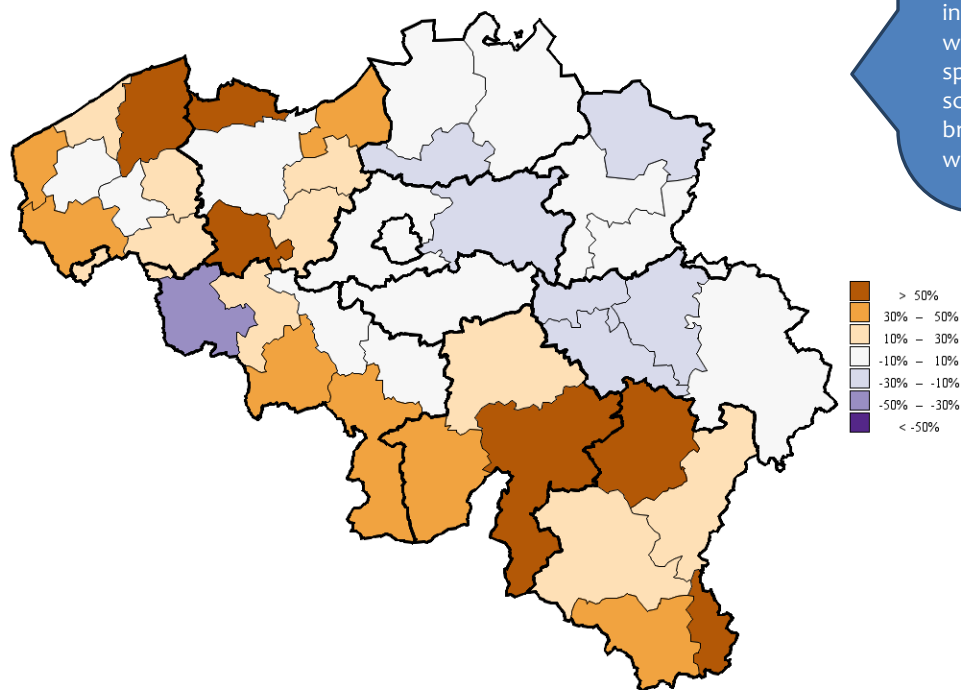
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Chinolonen zijn breed spectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijnsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

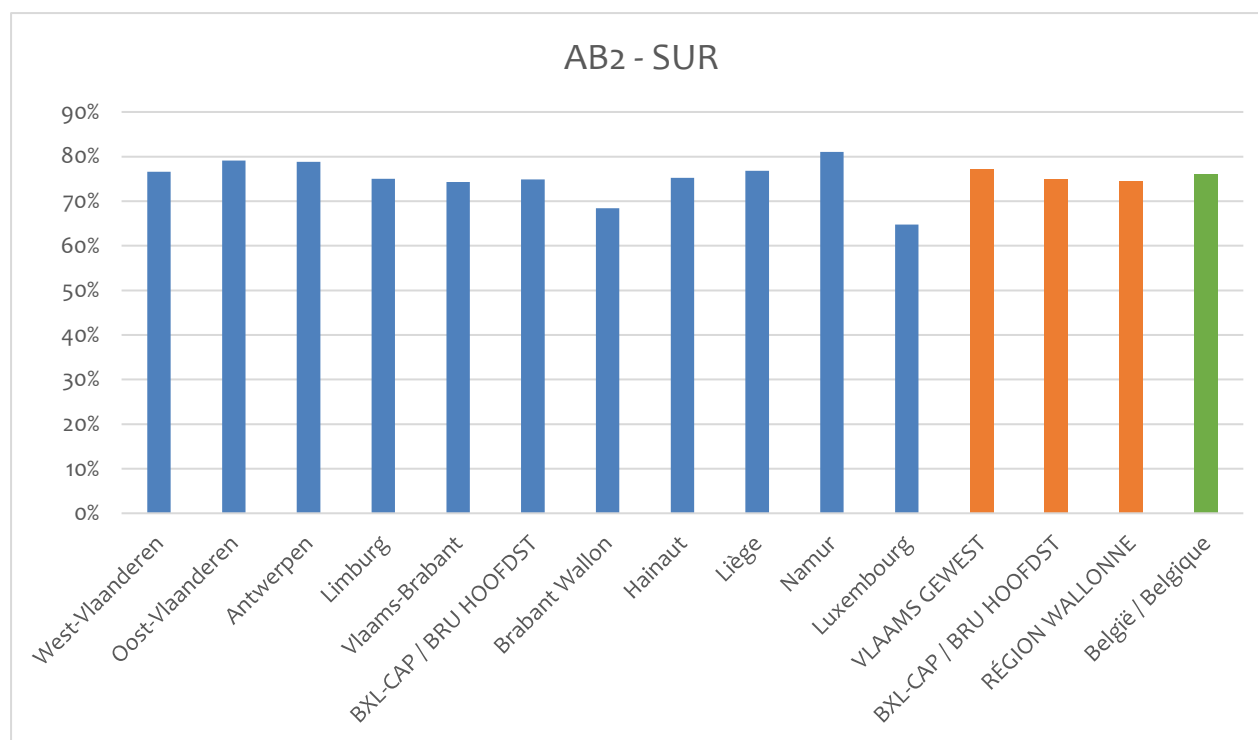
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	3,9%
-30%	5,4%
-10%	7,0%
0%	7,8%
10%	8,5%
30%	10,1%
50%	11,6%

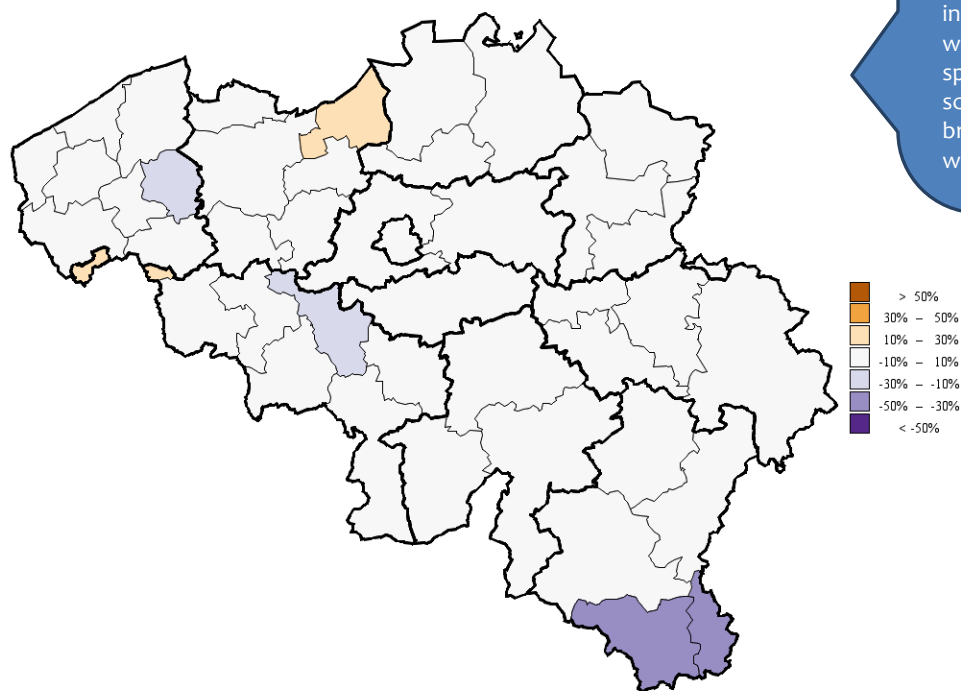
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

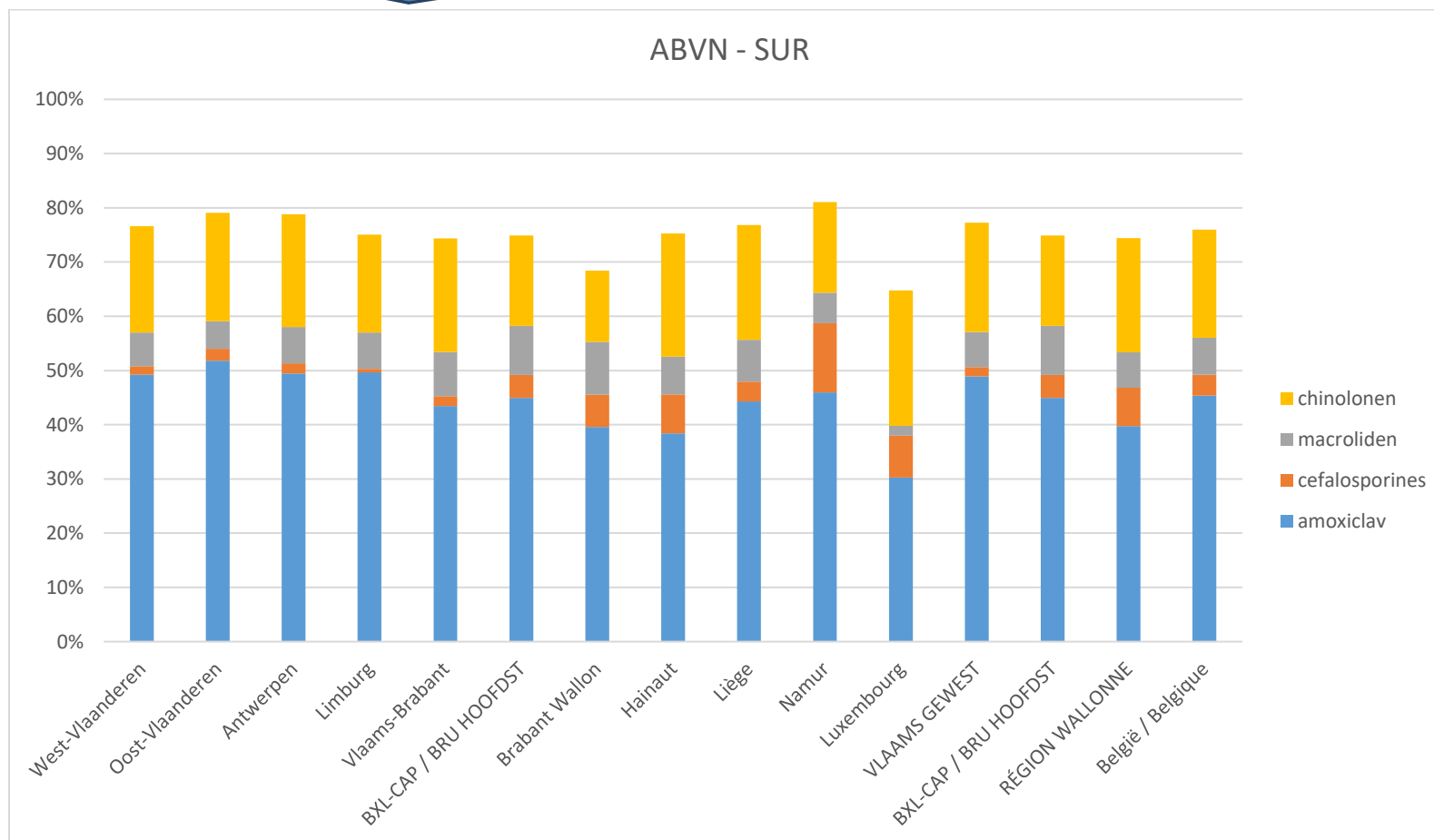
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

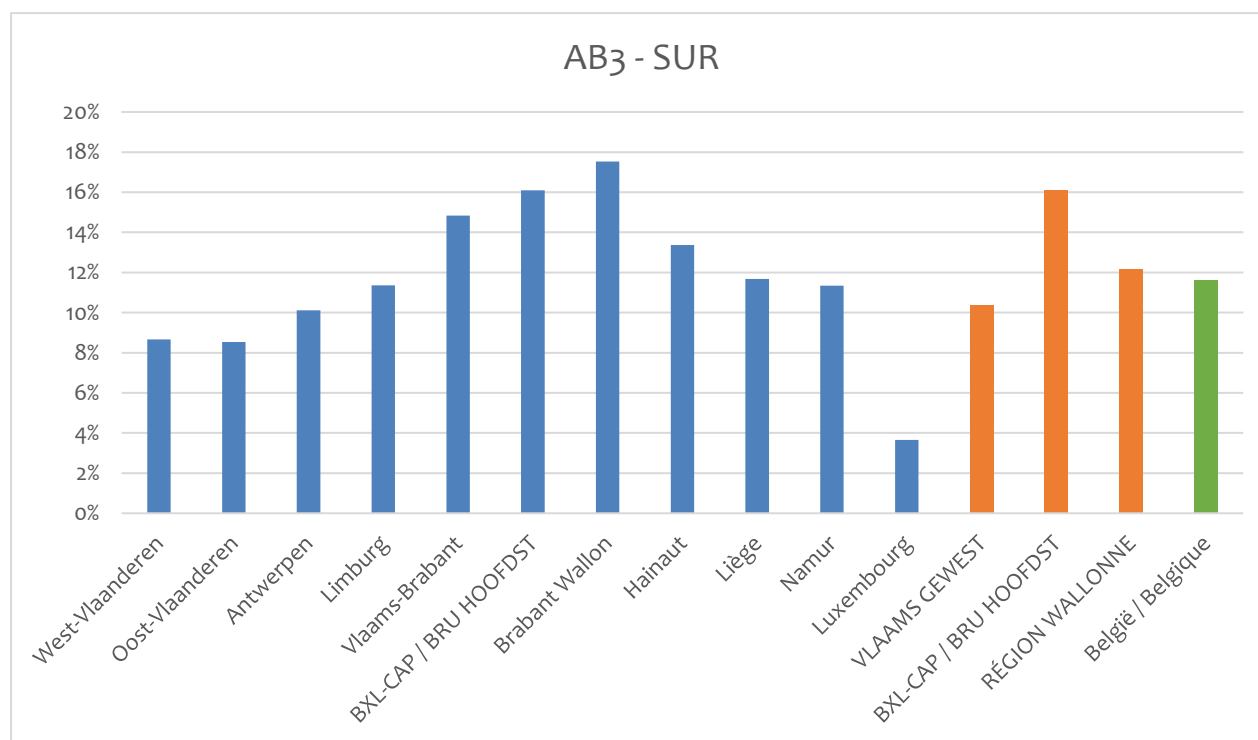
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	38,0%
-30%	53,2%
-10%	68,4%
0%	76,0%
10%	83,6%
30%	98,8%
50%	100%

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

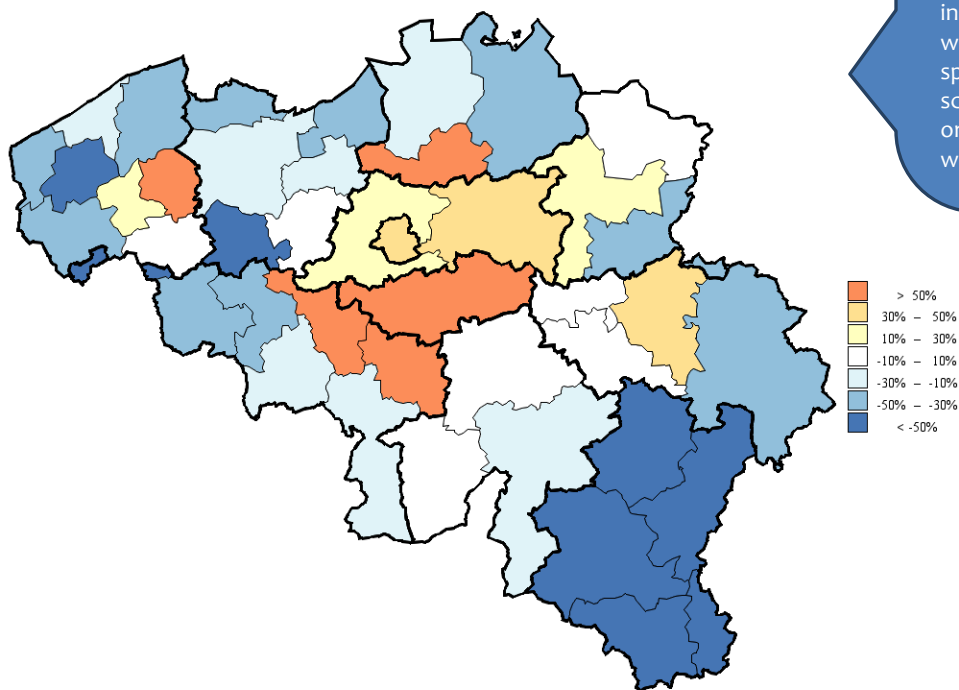

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,8%
-30%	8,1%
-10%	10,4%
0%	11,6%
10%	12,8%
30%	15,1%
50%	17,4%

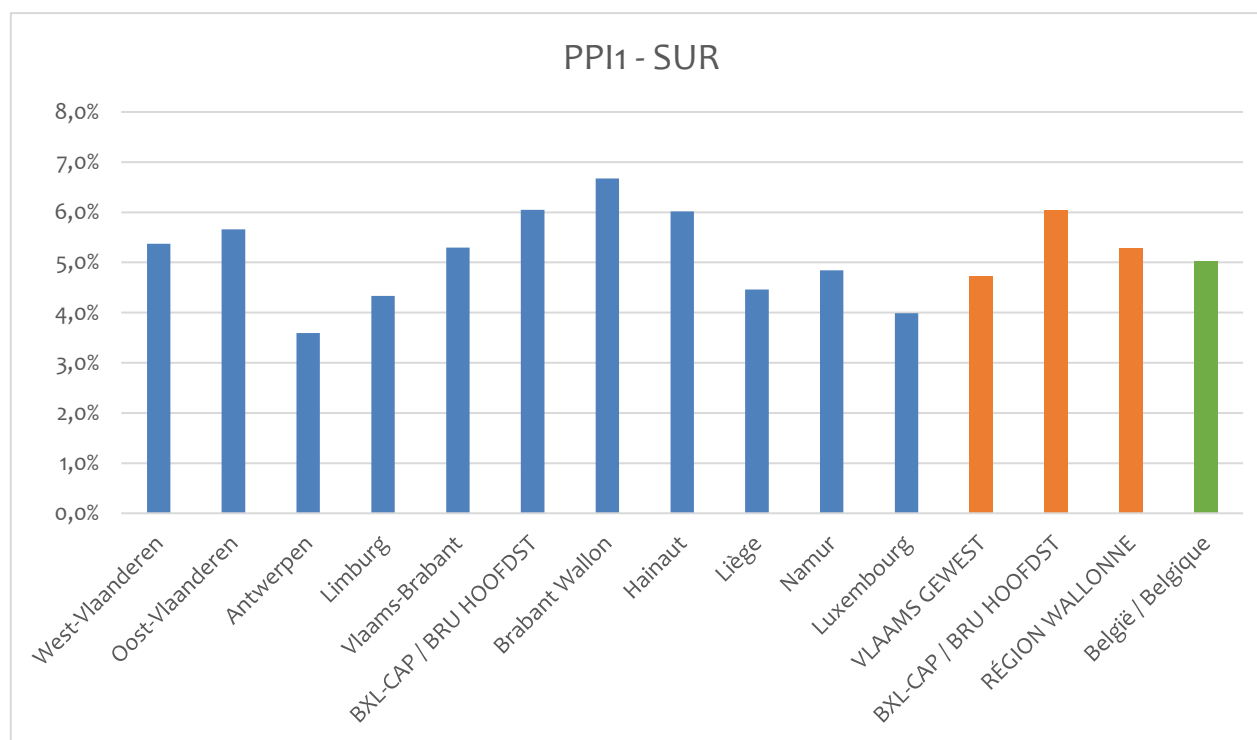
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

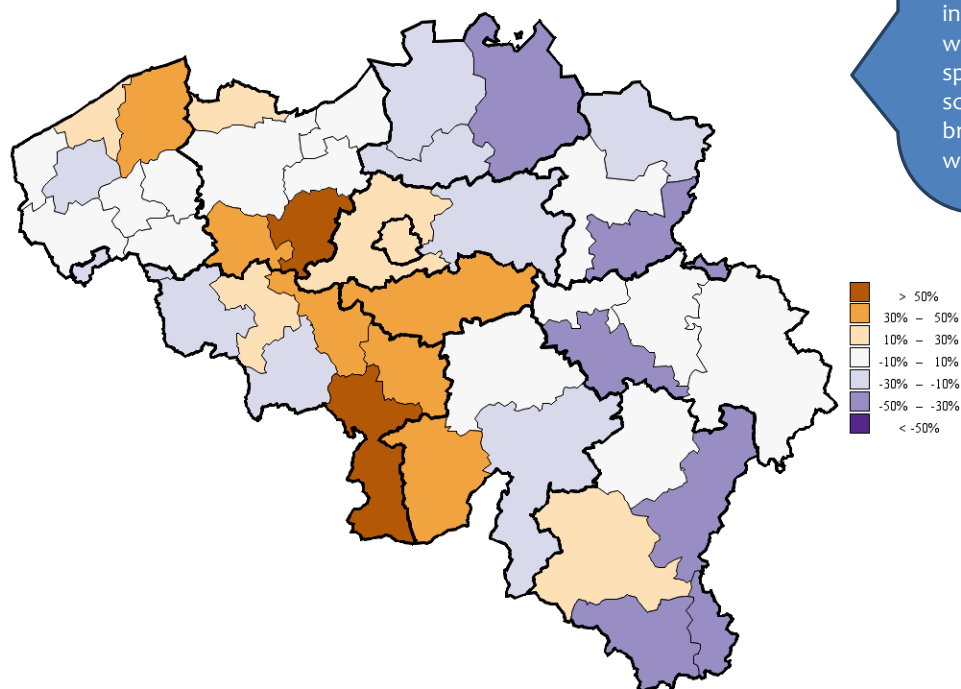
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvingen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,5%
-30%	3,5%
-10%	4,5%
0%	5,0%
10%	5,5%
30%	6,5%
50%	7,5%

NEUROCHIRURGIE

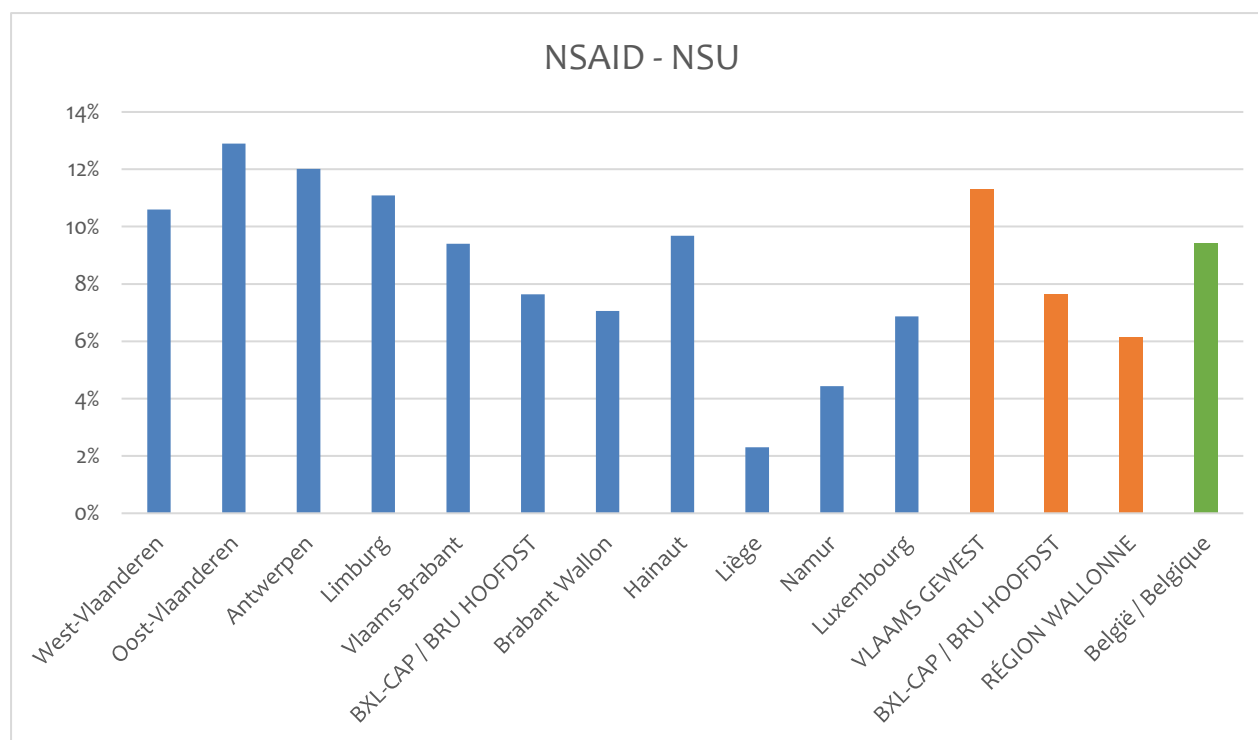
Niet-steroidale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs)

KERNBOODSCHAP(PEN):

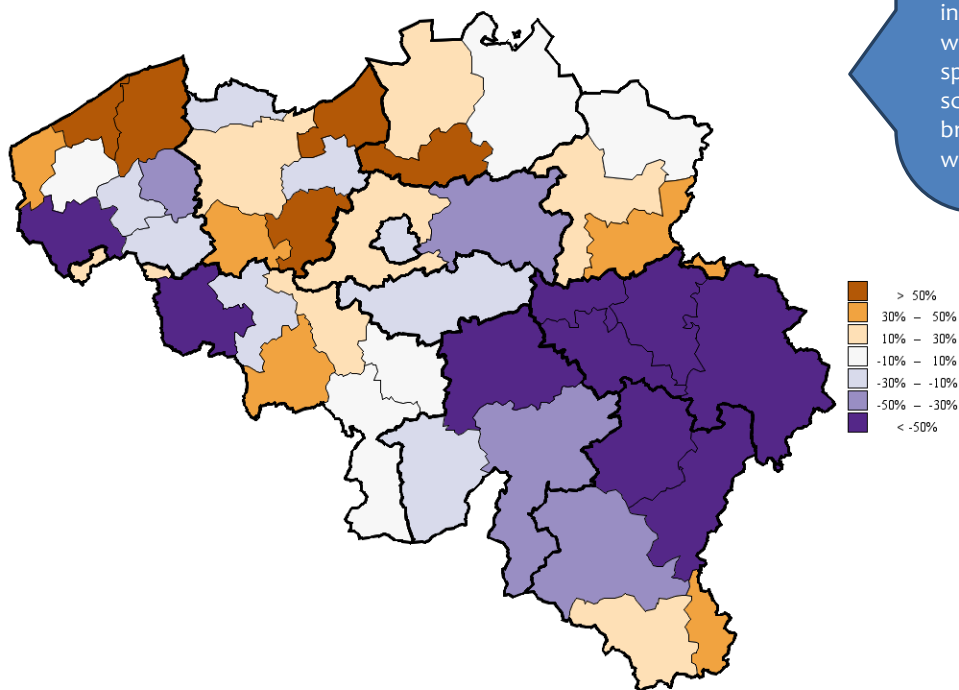
- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,7%
-30%	6,6%
-10%	8,5%
0%	9,4%
10%	10,4%
30%	12,2%
50%	14,1%

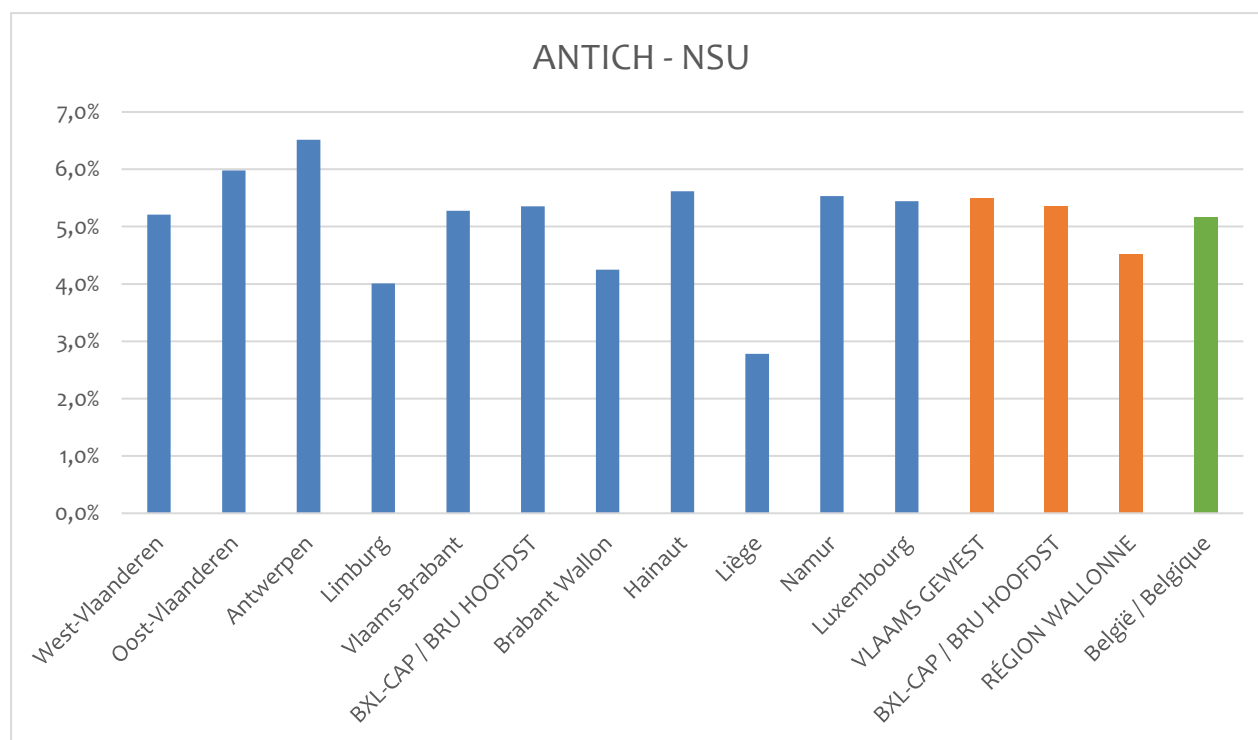
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

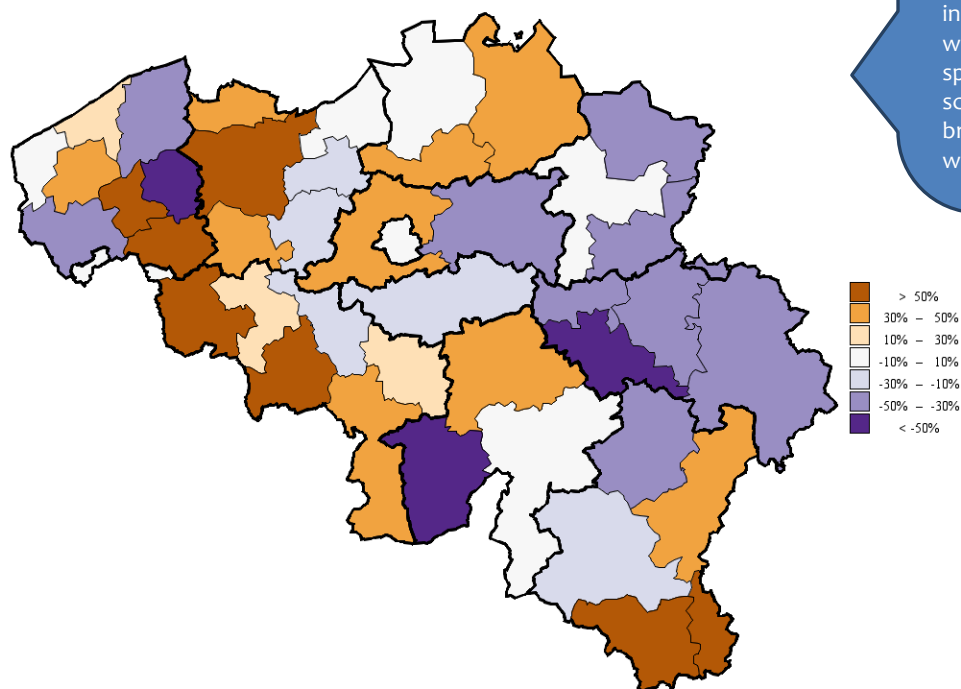
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

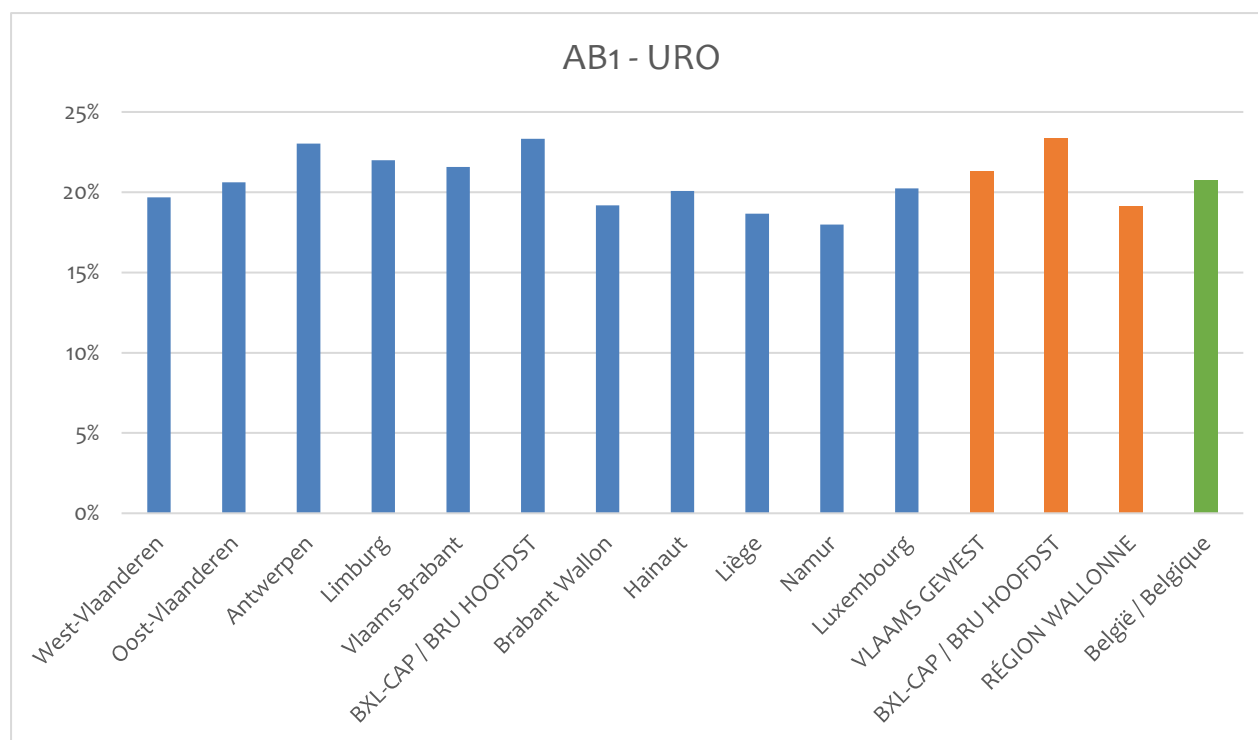
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,6%
-30%	3,6%
-10%	4,7%
0%	5,2%
10%	5,7%
30%	6,7%
50%	7,8%

KERNBOODSCHAP(PEN):

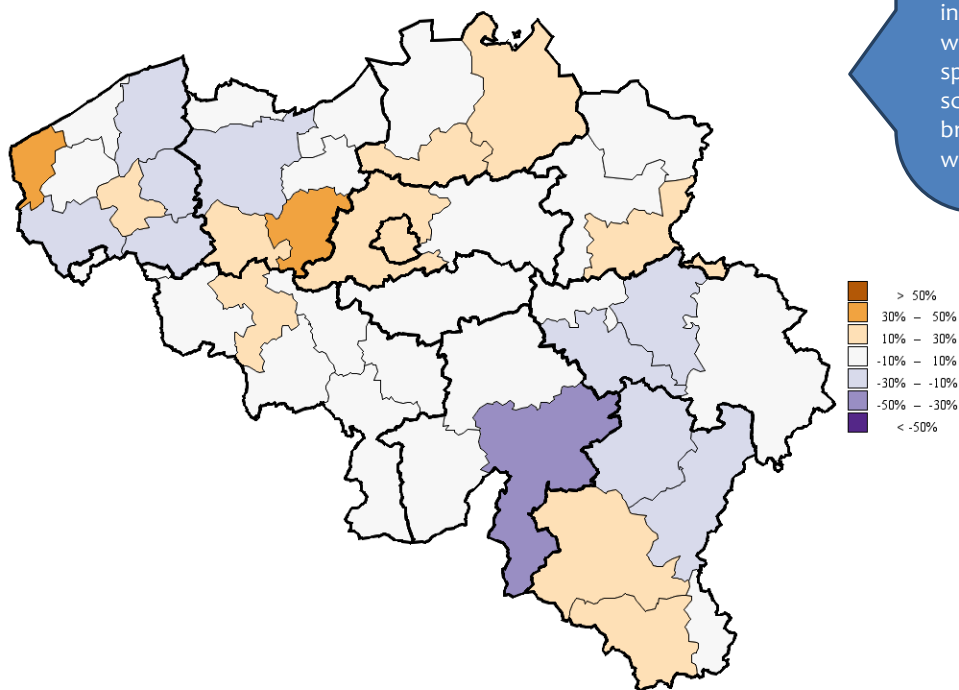
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij een niet-verwikkelde cystitis bij de vrouw en bij kinderen gaat de voorkeur uit naar nitrofurantoïne. (In recente richtlijnen wordt fosfomycine als alternatief voorgesteld).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

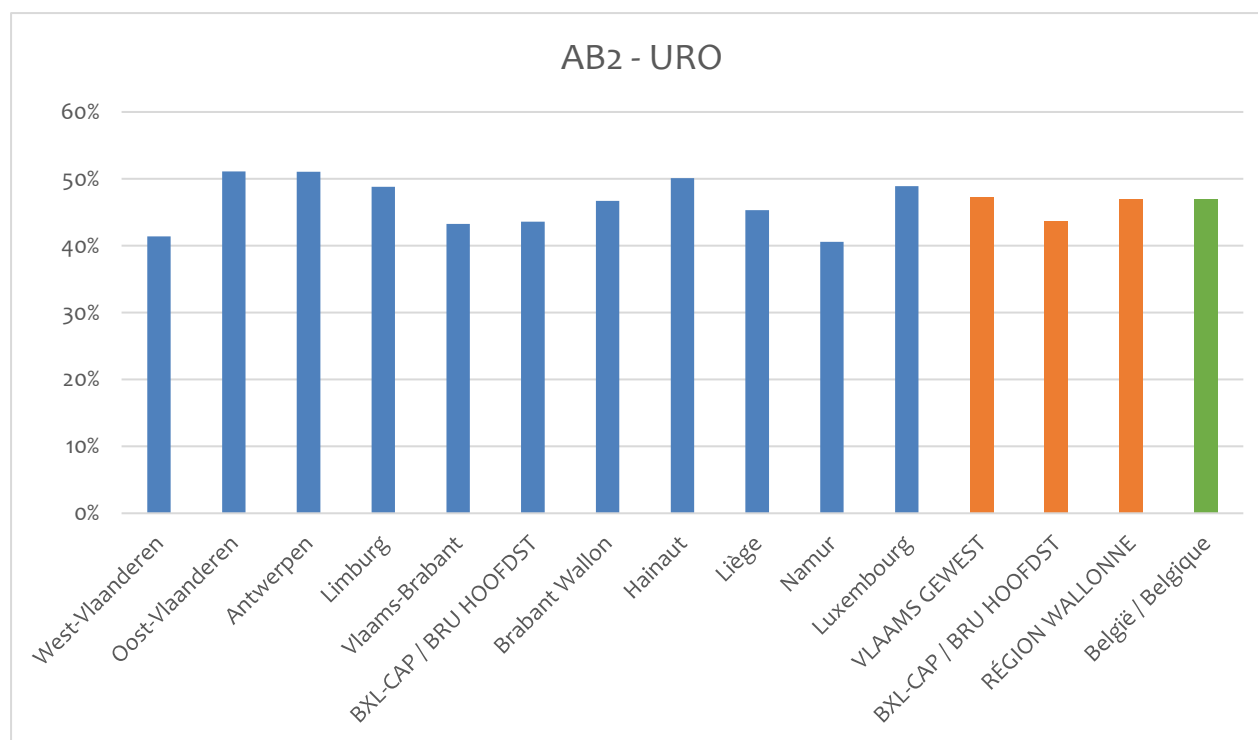
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	10,4%
-30%	14,5%
-10%	18,7%
0%	20,8%
10%	22,9%
30%	27,0%
50%	31,2%

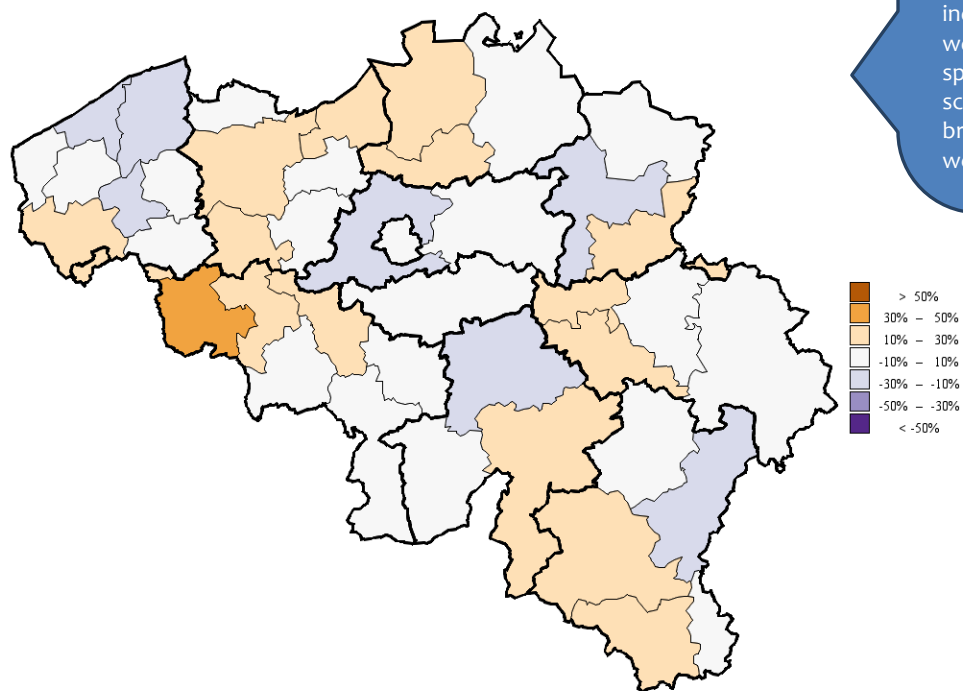
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

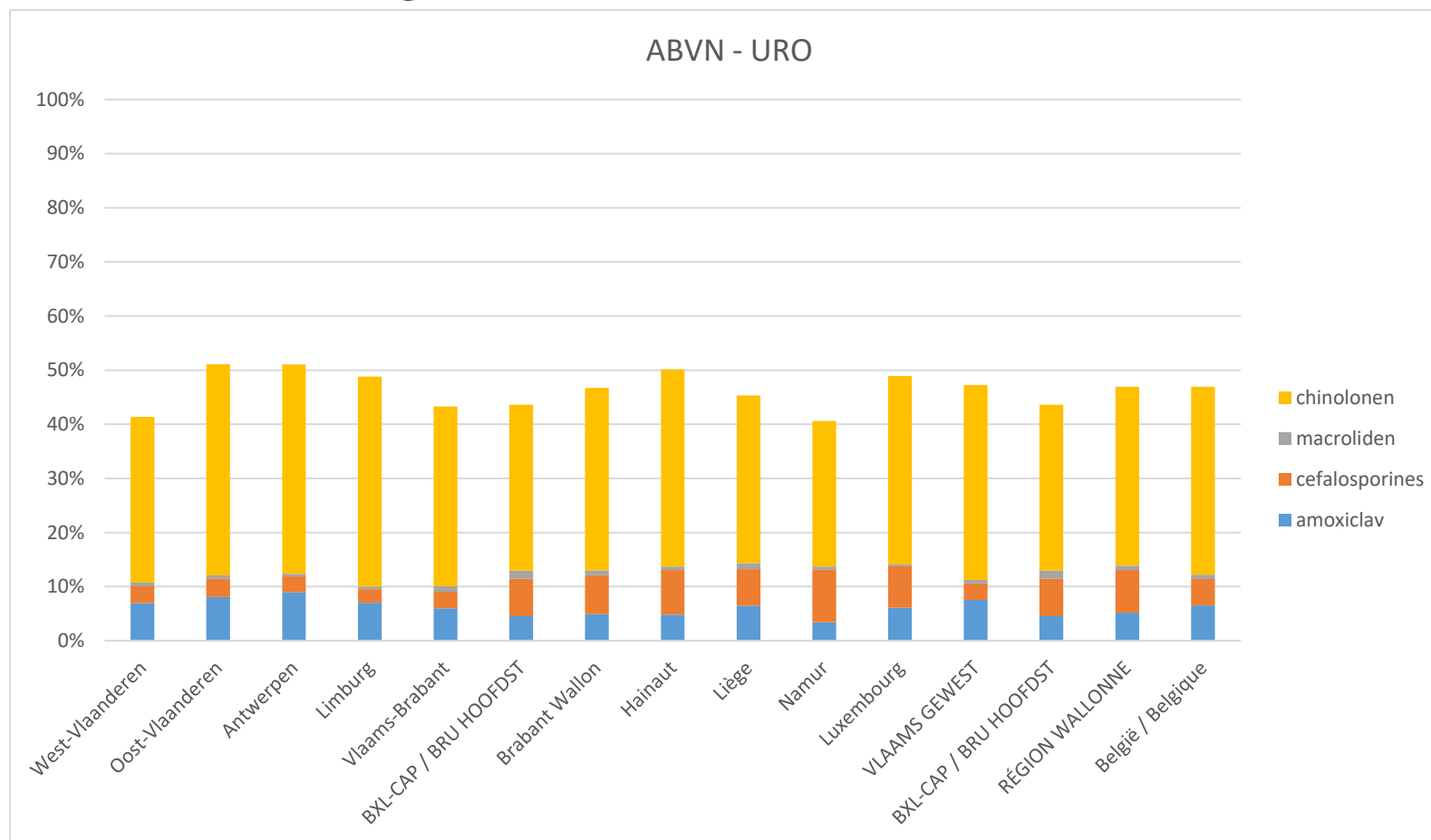
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

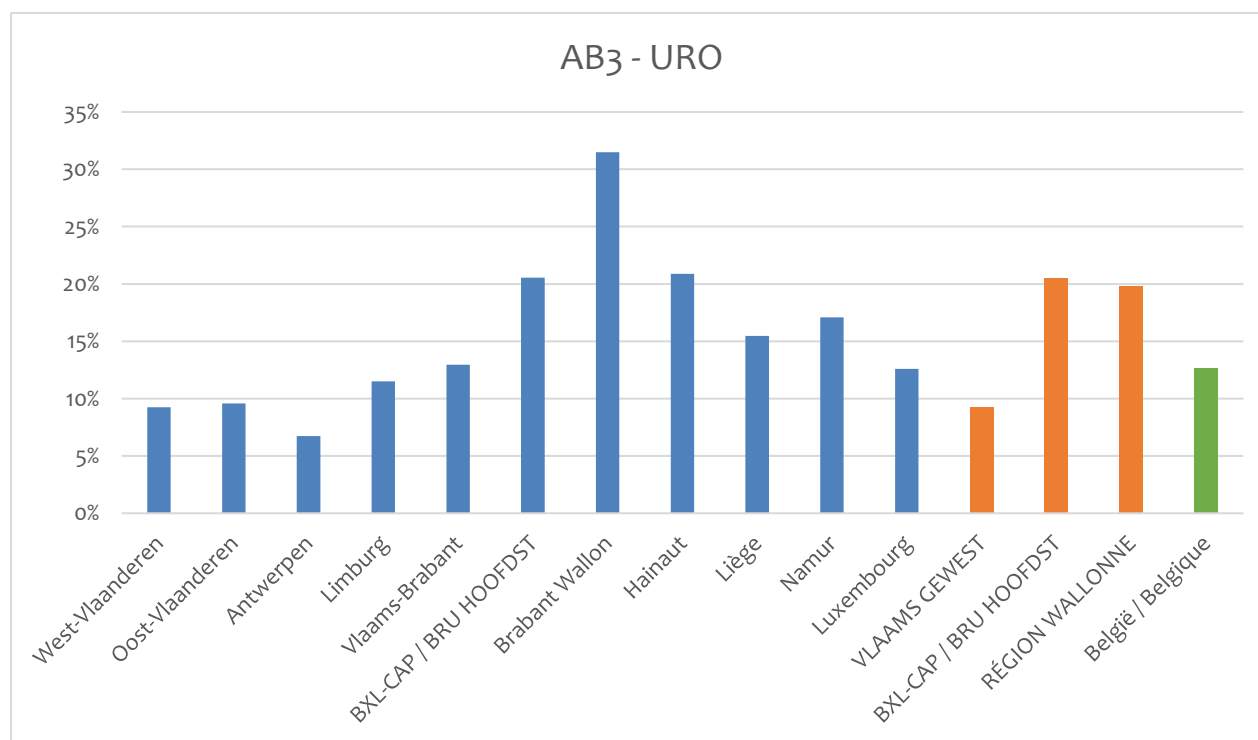
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	23,5%
-30%	32,8%
-10%	42,2%
0%	46,9%
10%	51,6%
30%	61,0%
50%	70,4%

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

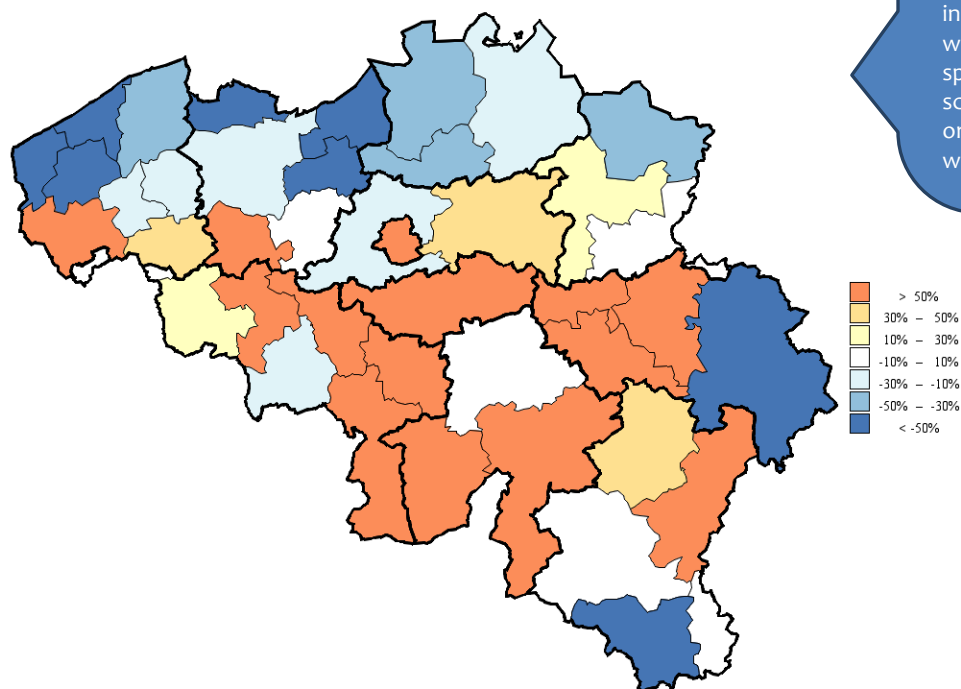

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

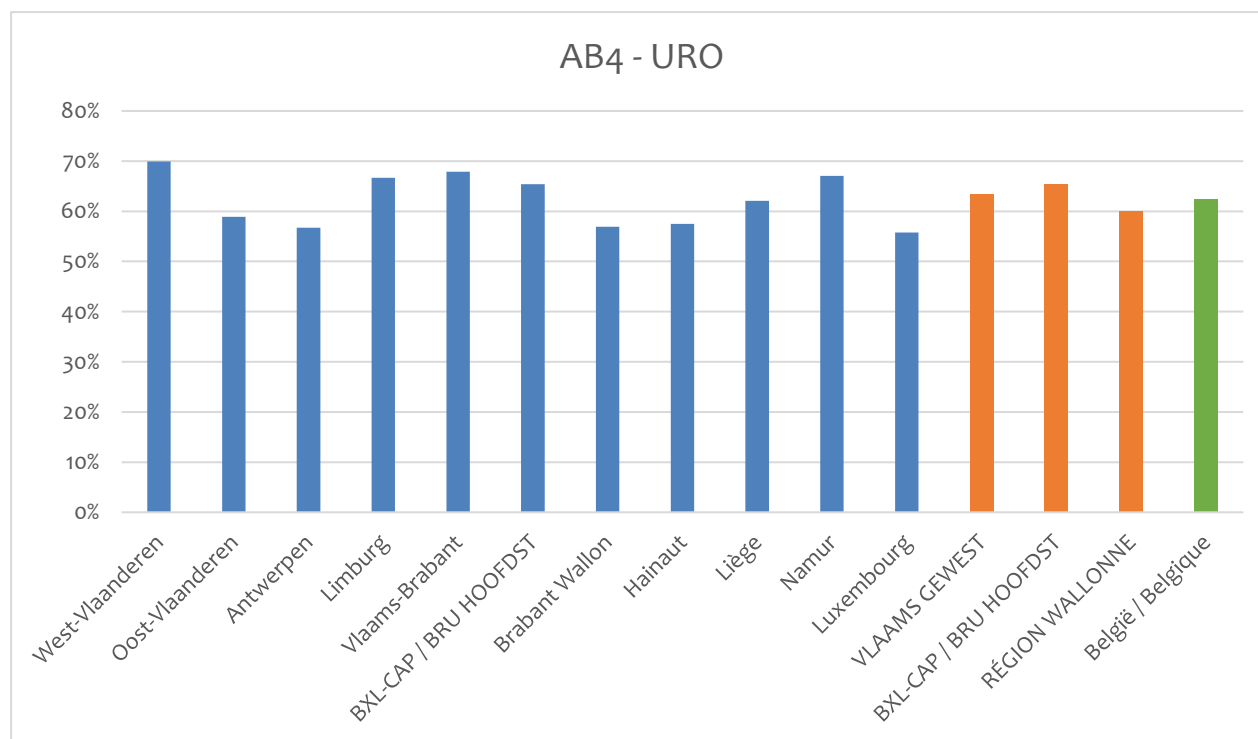
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	6,3%
-30%	8,8%
-10%	11,4%
0%	12,6%
10%	13,9%
30%	16,4%
50%	18,9%

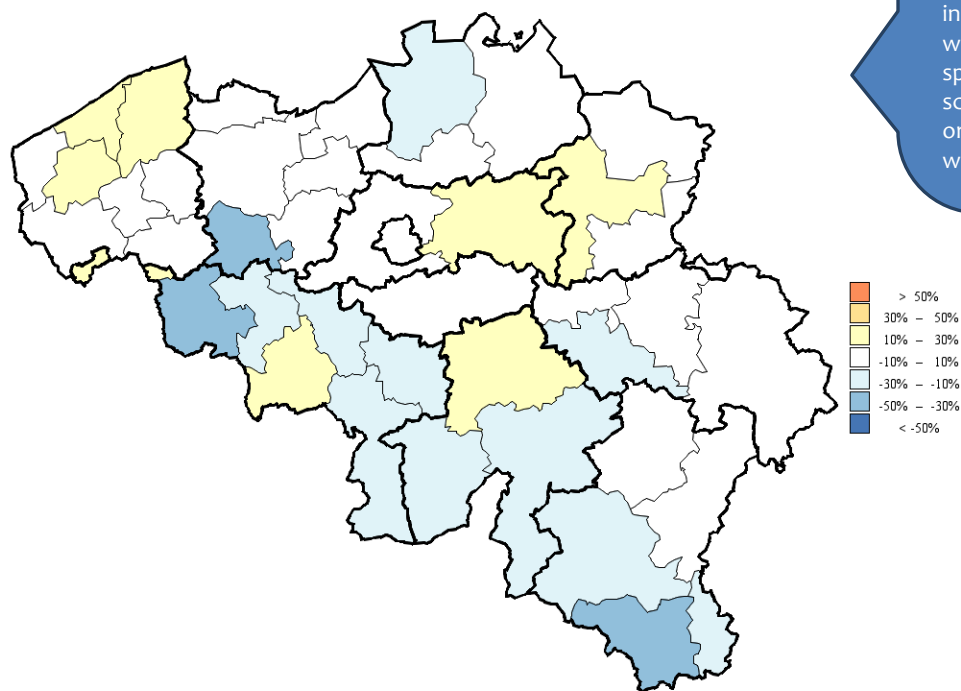
⇒ **Percentage nitrofuranen in de behandeling van een urineweginfectie**

Van alle voorschriften voor nitrofuranen en chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen) weer van de voorschriften van nitrofuranen. Hiermee wordt beoogd het aandeel van nitrofuranen weer te geven binnen de antibioticavoorschriften in het kader van urogenitale infecties*. De meerderheid van de urogenitale infecties zijn niet gecompliceerde urineweginfecties.

*Voor deze indicator wordt ondersteld dat de chinolonen (met uitzondering van levofloxacin en moxifloxacin) voornamelijk gebruikt worden in het kader van urogenitale infecties. Opgelet; deze indicator houdt geen rekening met het gebruik van fosfomycine (richtlijnen van toepassing in 2017).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjietinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

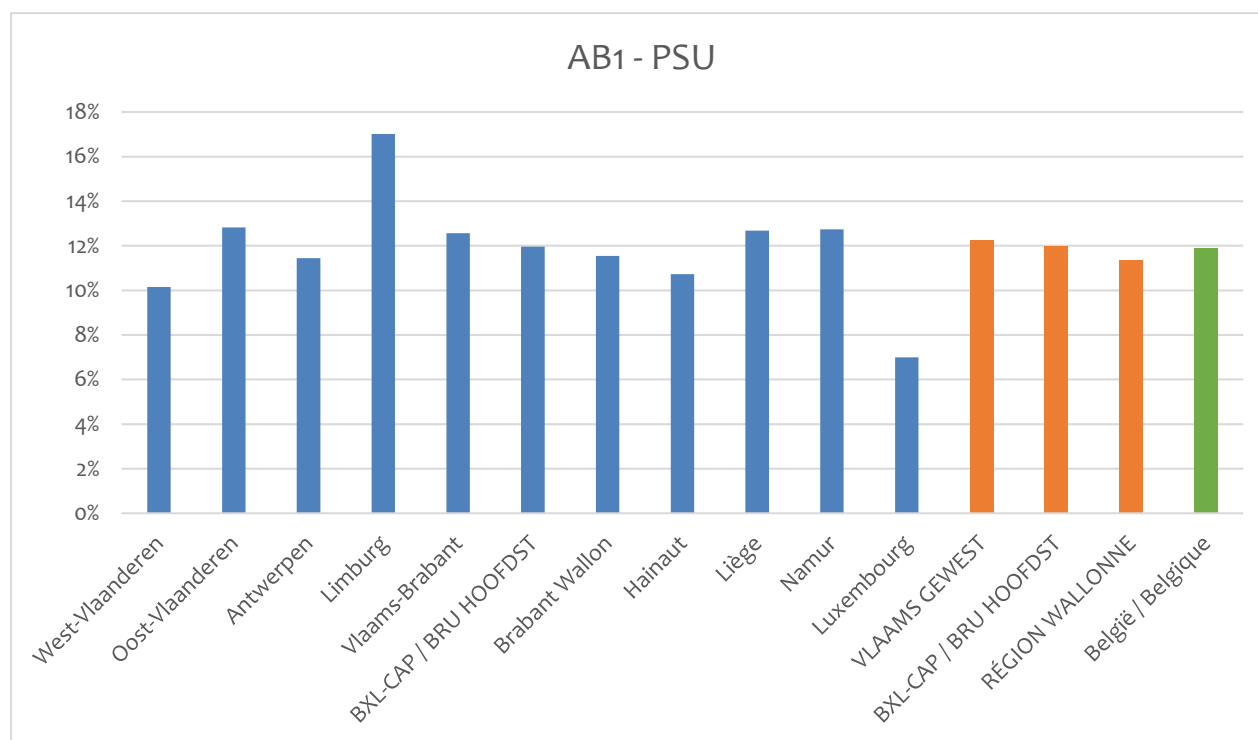
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	31,2%
-30%	43,7%
-10%	56,2%
0%	62,5%
10%	68,7%
30%	81,2%
50%	93,7%

KERNBOODSCHAP(PEN):

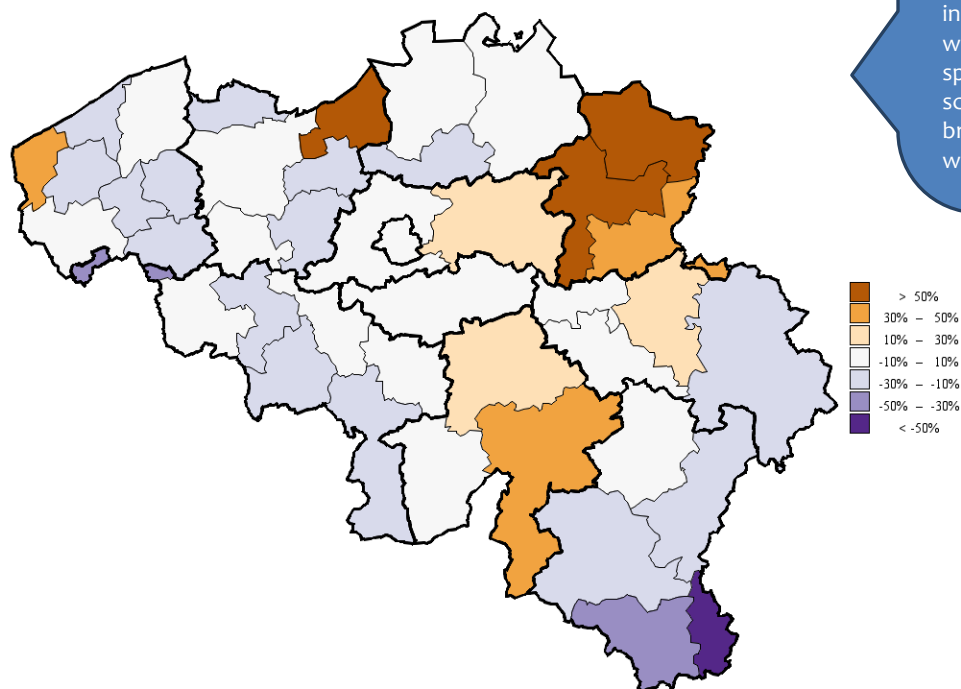
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Chinolonen zijn breed spectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijnsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

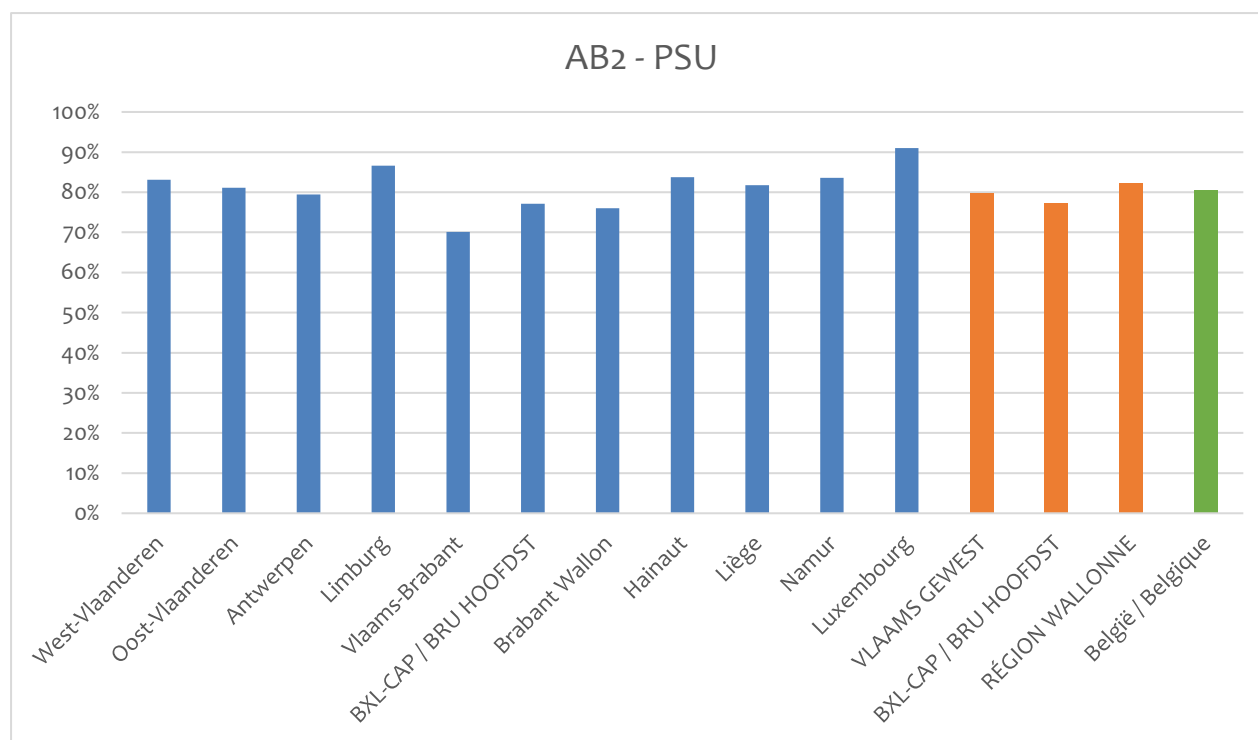
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,9%
-30%	8,3%
-10%	10,7%
0%	11,9%
10%	13,1%
30%	15,4%
50%	17,8%

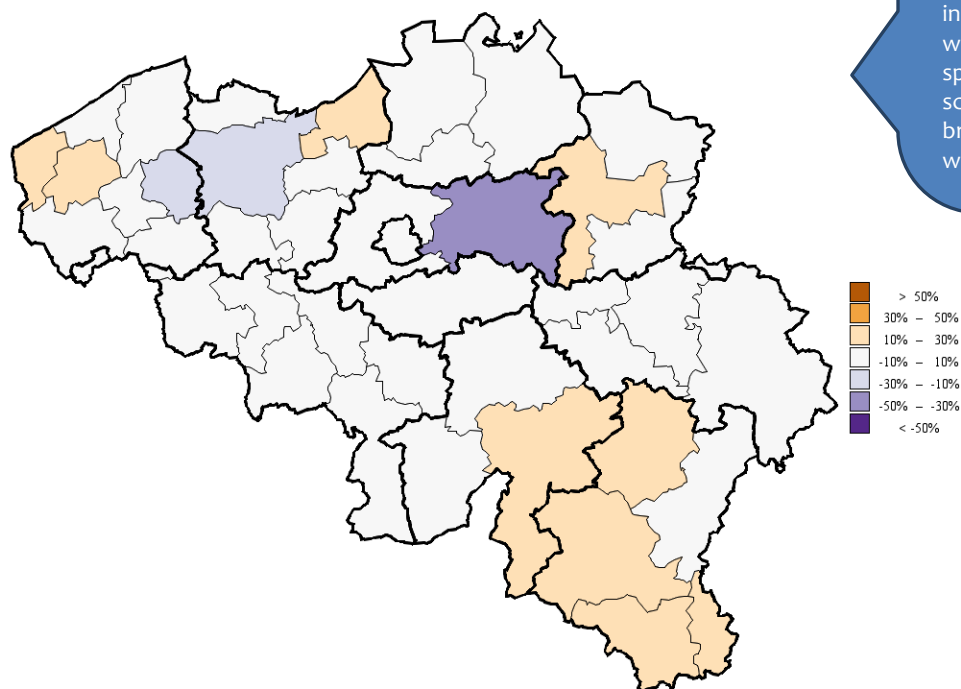
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

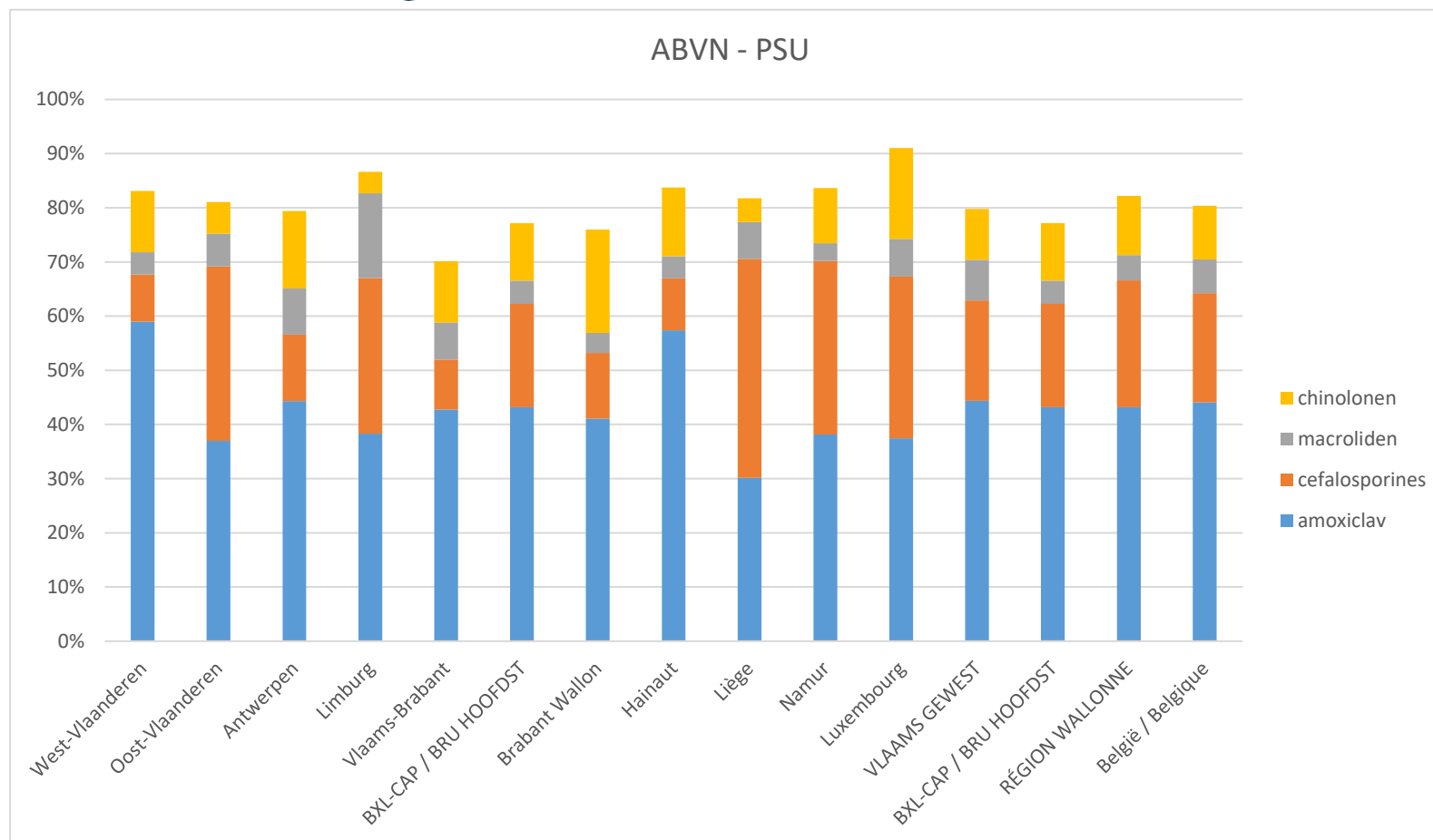
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

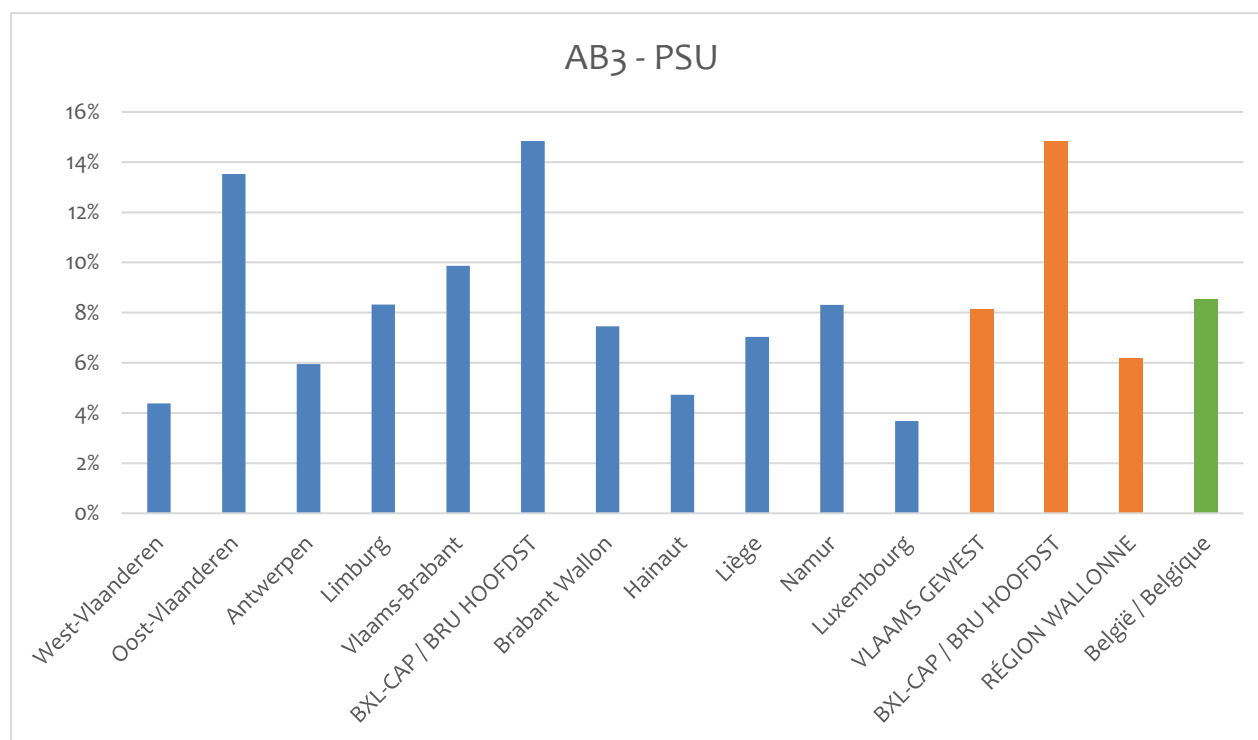
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	40,2%
-30%	56,3%
-10%	72,4%
0%	80,4%
10%	88,4%
30%	100%
50%	-

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

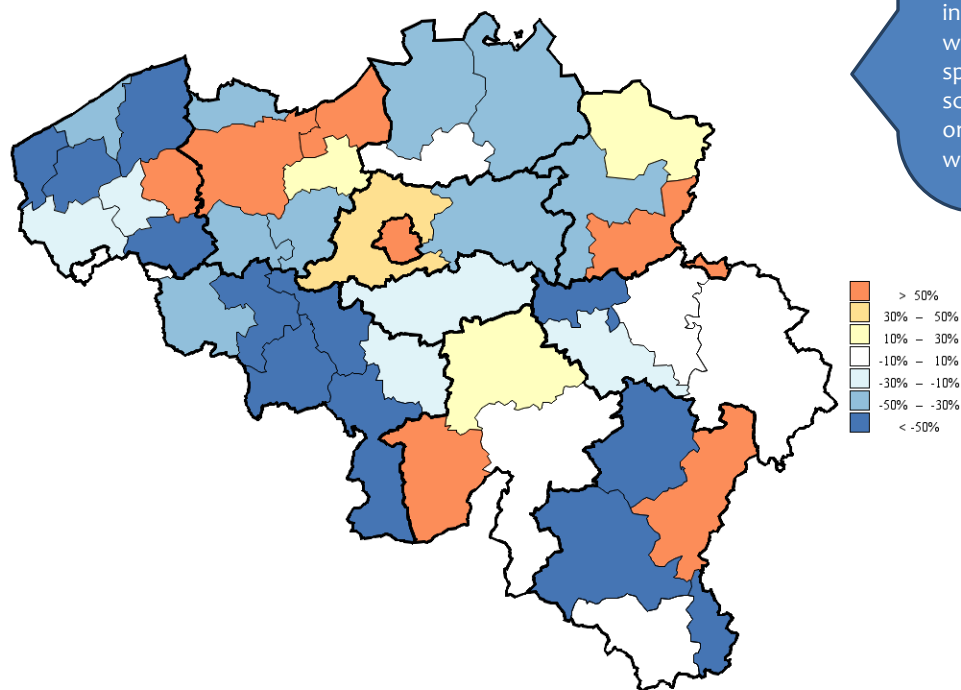

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,3%
-30%	6,0%
-10%	7,7%
0%	8,5%
10%	9,4%
30%	11,1%
50%	12,8%

NEUROLOGIE

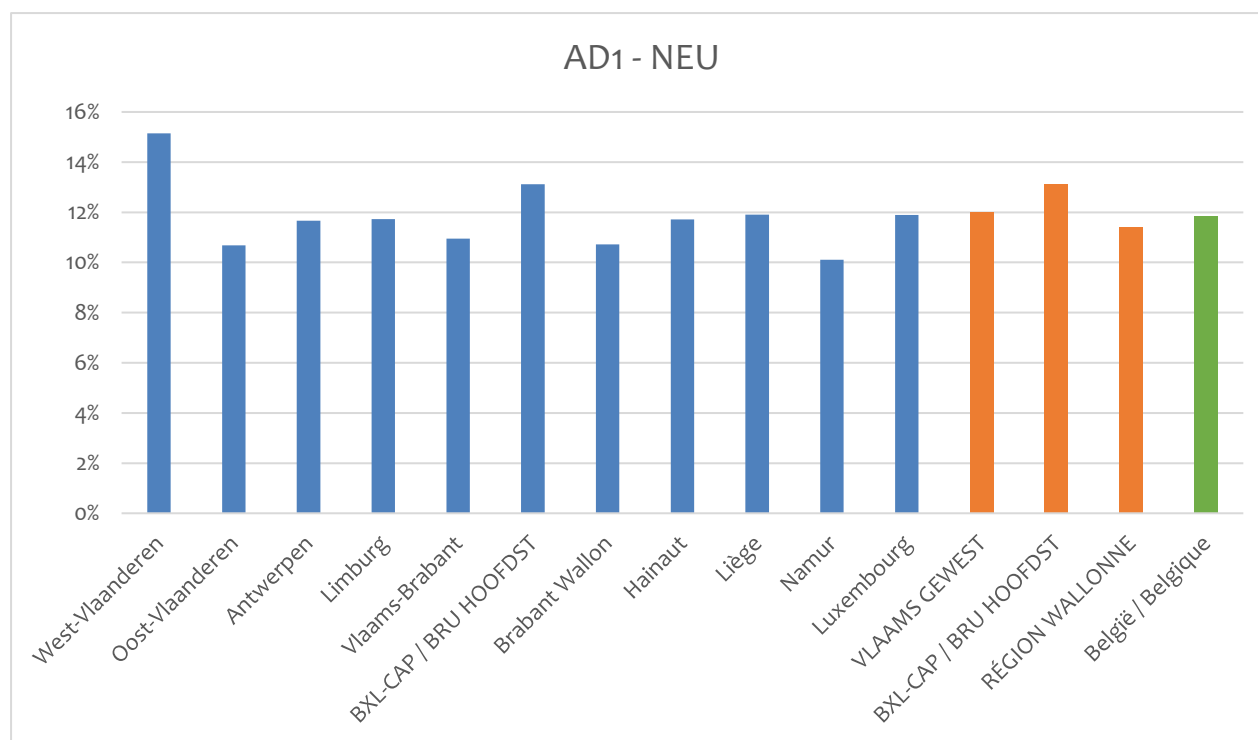
Antidepressiva

KERNBOODSCHAP(PEN):

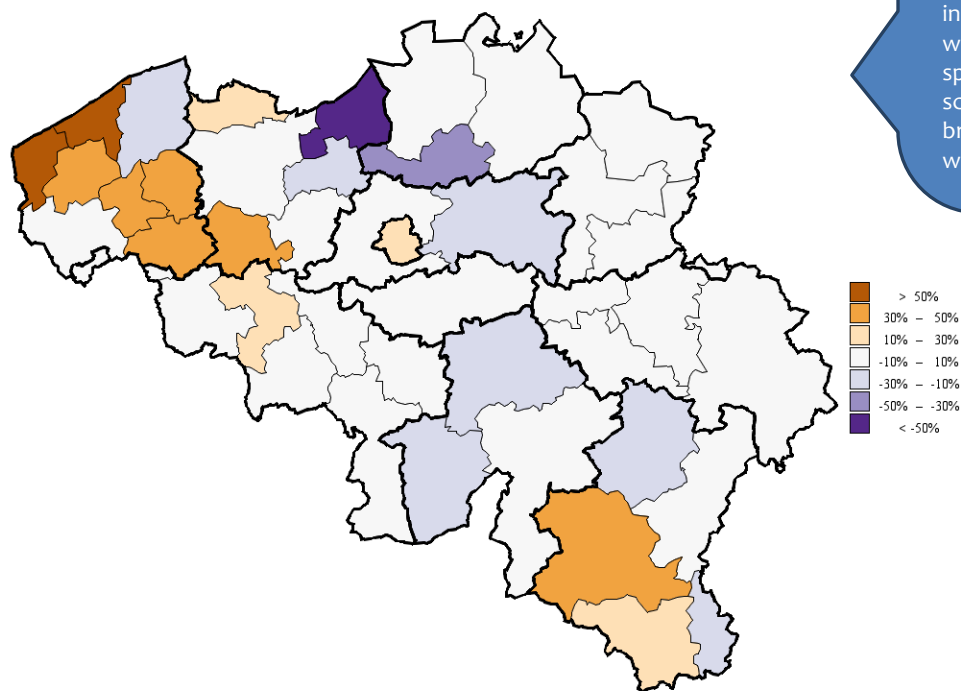
- Er is voldoende evidentie voor de effectiviteit van antidepressiva bij een ernstige majeure depressie.
- Bij een milde of matige depressie worden antidepressiva niet routinematig aanbevolen.

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, inclusief trazodon.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in de loop van het jaar minstens één voorschrift voor antidepressiva kregen (voorgeschreven door het betrokken specialisme). Aangezien trazodon vaak voor andere indicaties dan depressie wordt gebruikt, worden de resultaten met en zonder trazodon weergegeven.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

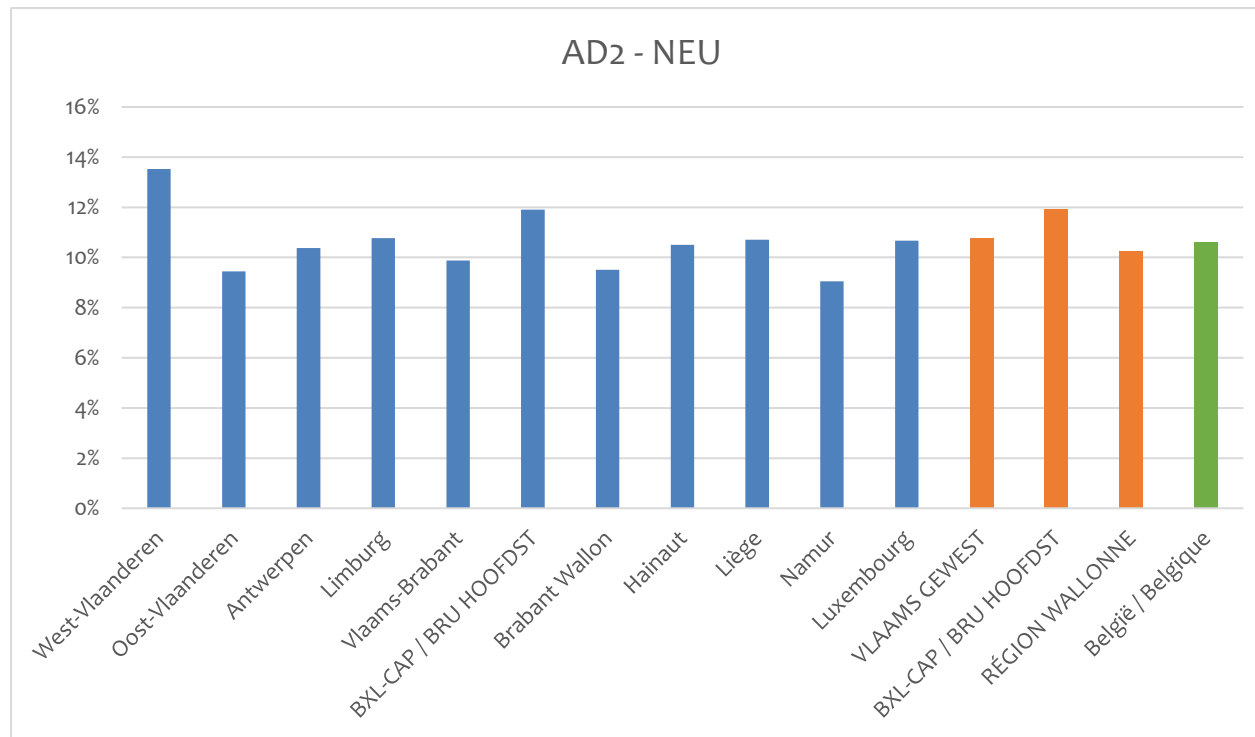

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

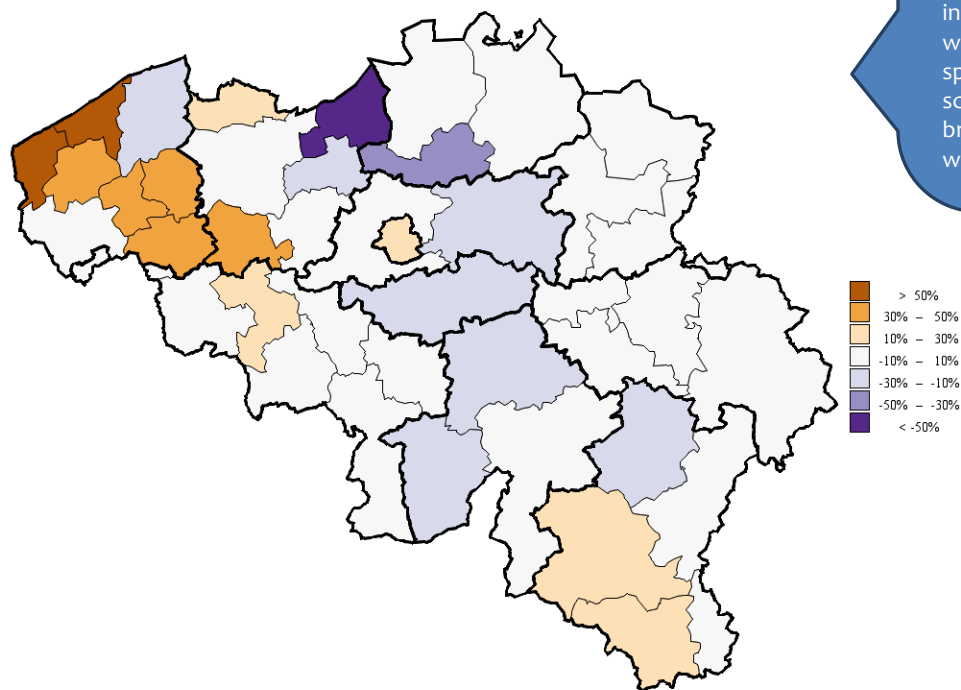
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,9%
-30%	8,3%
-10%	10,7%
0%	11,8%
10%	13,0%
30%	15,4%
50%	17,8%

⇒ **Percentage patiënten met een voorschrift voor antidepressiva, exclusief trazodon.**

Zie voorgaande.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,3%
-30%	7,4%
-10%	9,6%
0%	10,6%
10%	11,7%
30%	13,8%
50%	15,9%

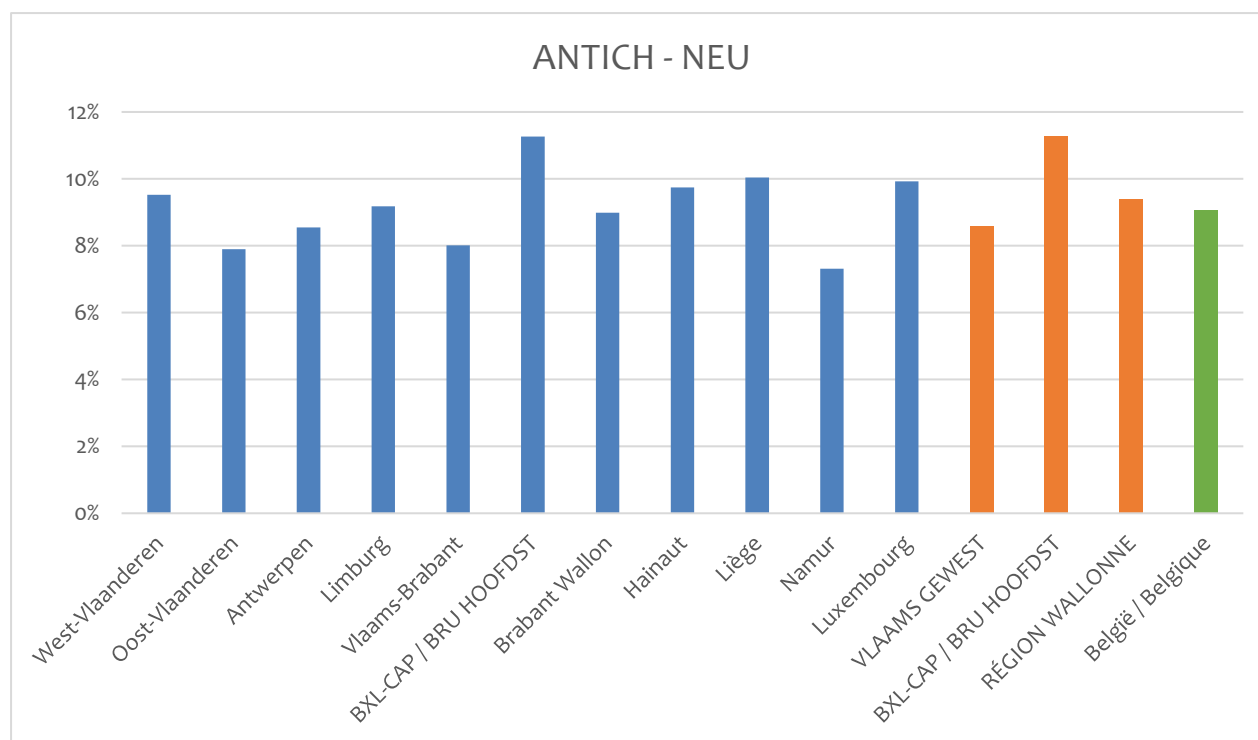
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

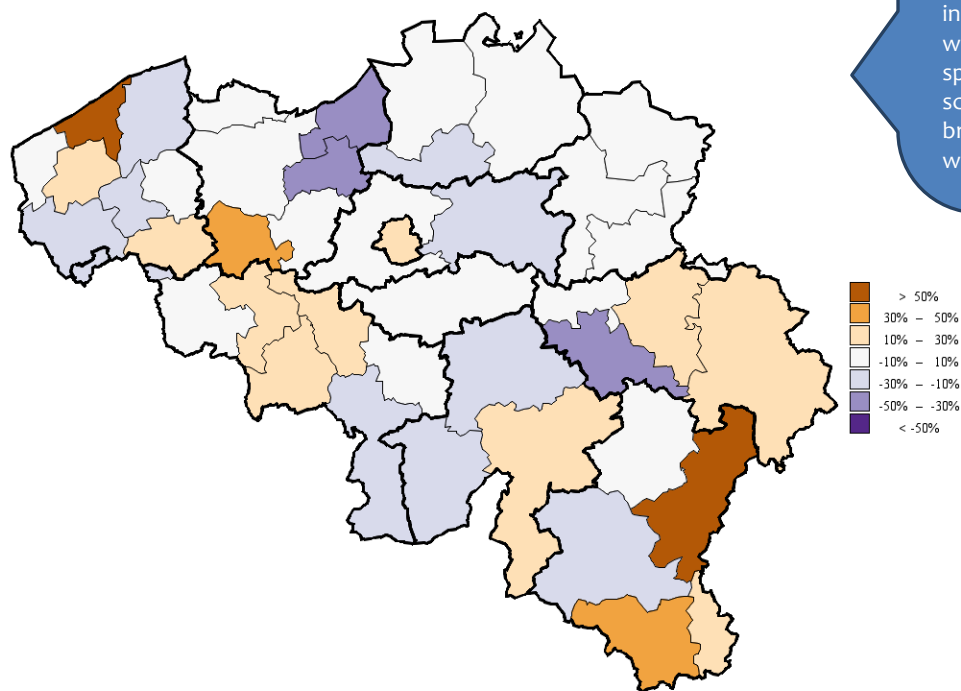
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	4,5%
-30%	6,3%
-10%	8,1%
0%	9,1%
10%	10,0%
30%	11,8%
50%	13,6%

ANESTHESIE-REANIMATIE

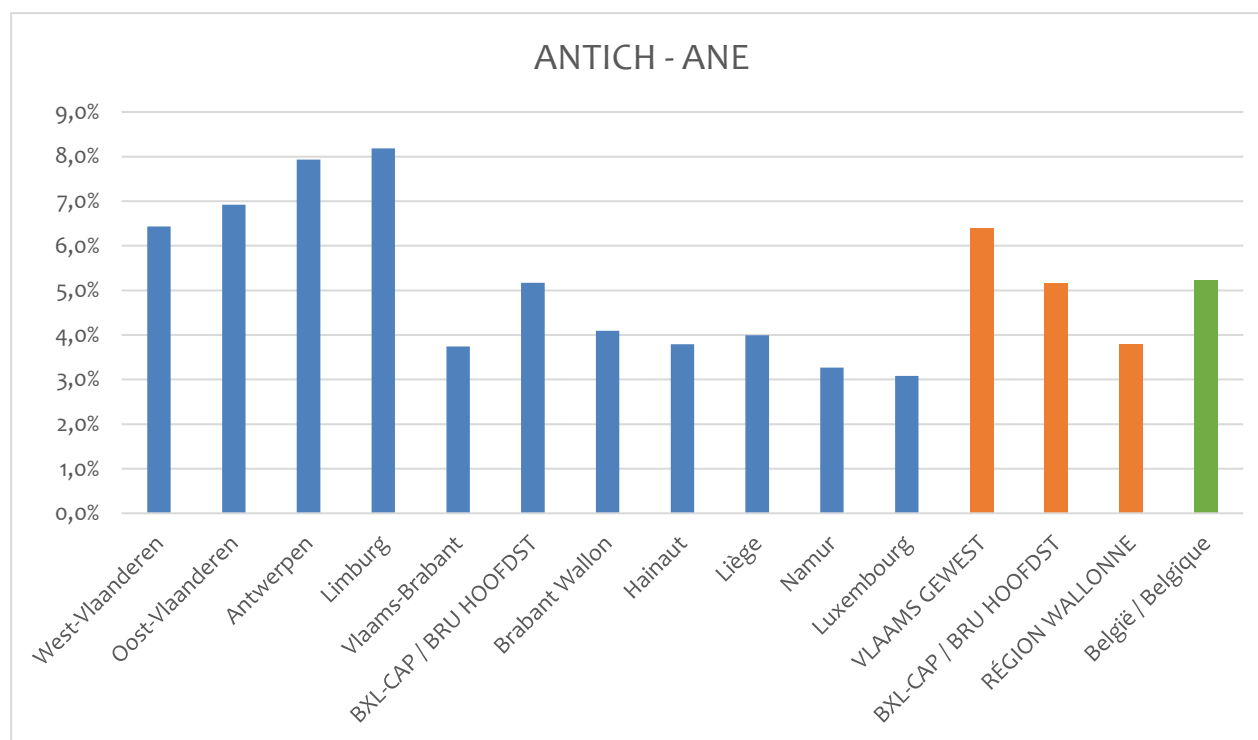
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

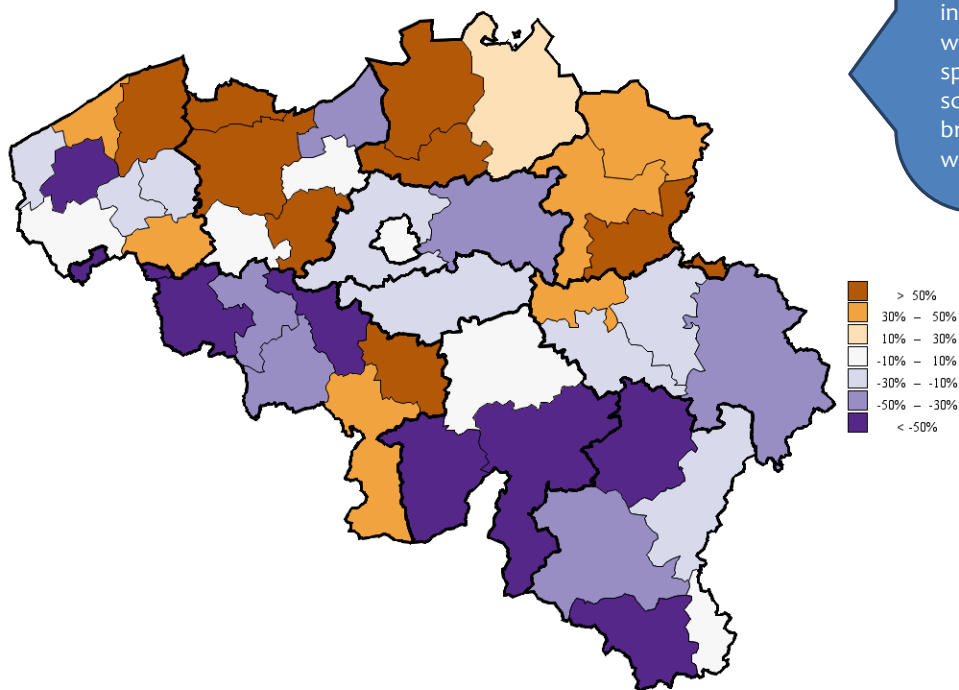
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,6%
-30%	3,7%
-10%	4,7%
0%	5,2%
10%	5,7%
30%	6,8%
50%	7,8%

ORTHOPEDISCHE HEELKUNDE

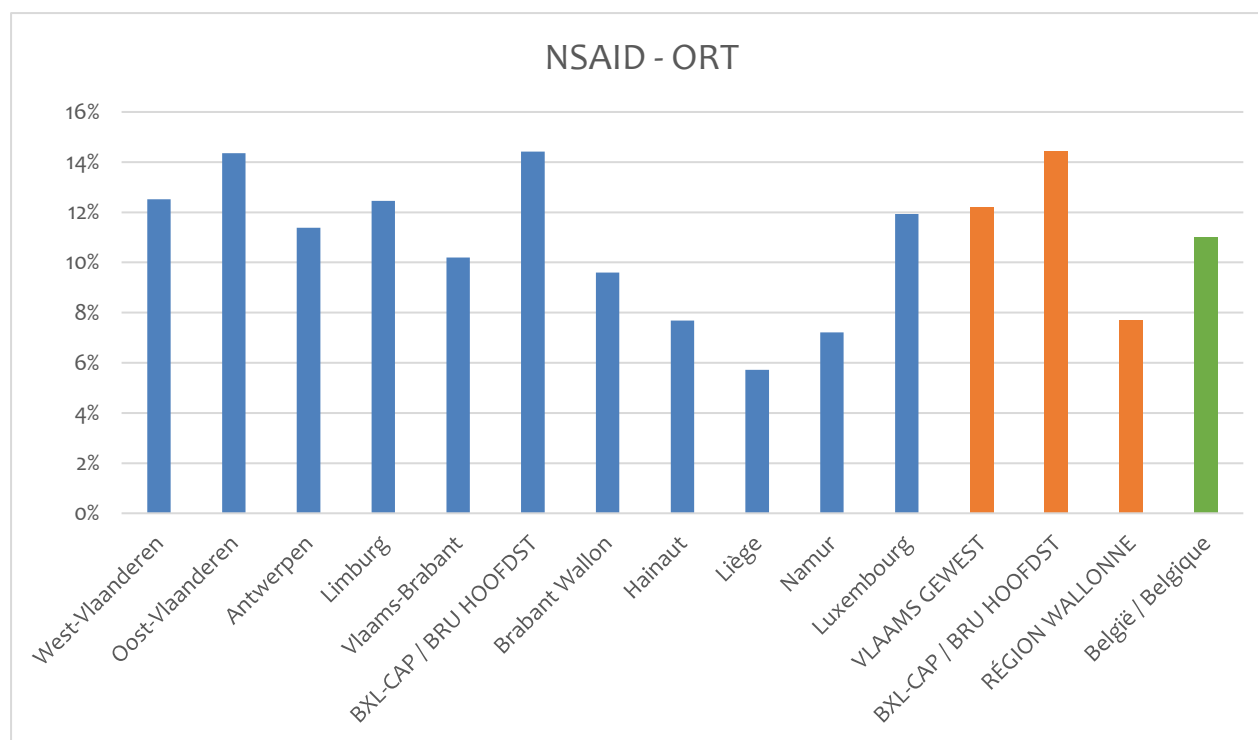
Niet-steroïdale anti-inflammatoire geneesmiddelen (NSAIDs)

KERNBOODSCHAP(PEN):

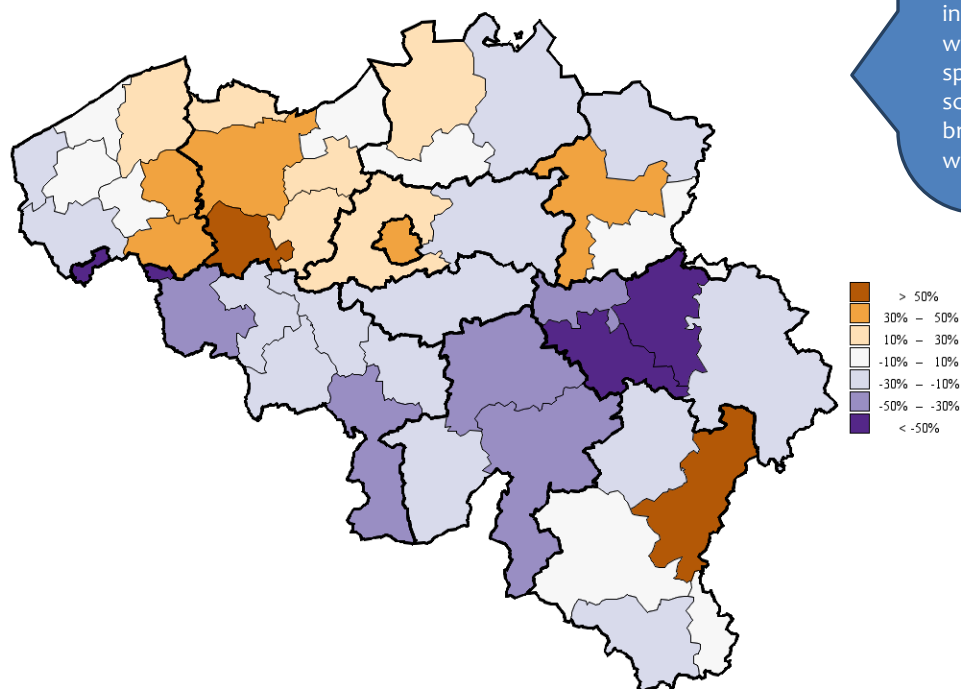
- Langdurig gebruik van NSAID's bij ouderen is af te raden.

⇒ **Percentage patiënten van 65 jaar en ouder met een voorschrift voor NSAID's voor meer dan 30 dagen.**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten die in 2017 meer dan 30 dagdosissen NSAID's kregen voorgeschreven (door alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarstinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

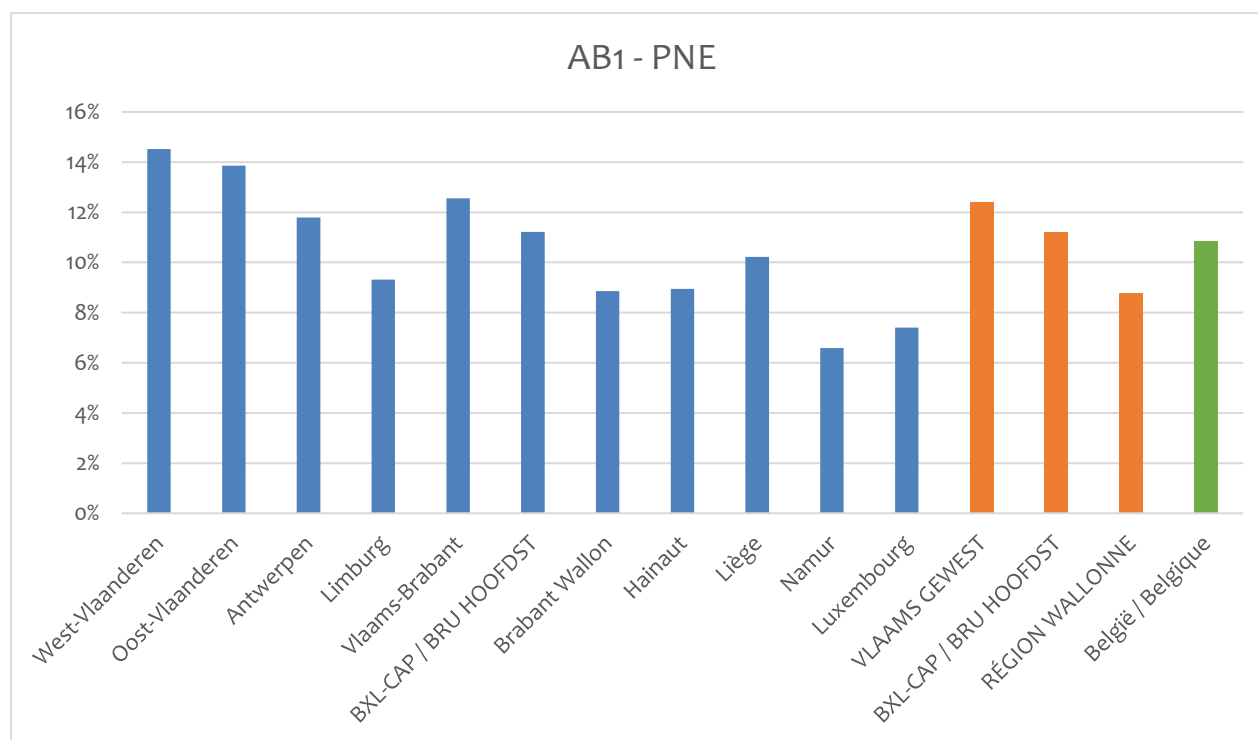
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,5%
-30%	7,7%
-10%	9,9%
0%	11,0%
10%	12,1%
30%	14,3%
50%	16,5%

KERNBOODSCHAP(PEN):

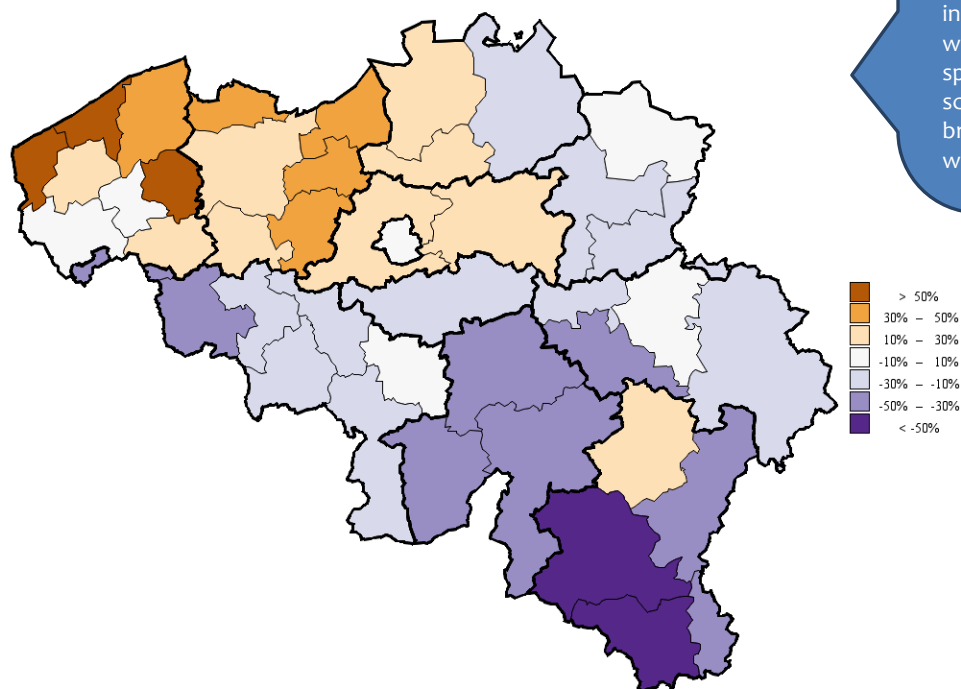
- De meeste courante infecties in de ambulante praktijk vereisen geen antibiotica.
- Indien een antibioticum nodig is, wordt bij voorkeur gekozen voor een antibioticum met een zo smal mogelijk spectrum.
- Bij respiratoire infecties gaat de voorkeur uit naar amoxicilline (voor zover een antibioticabehandeling noodzakelijk is).
- Chinolonen zijn breedspectrum-antibiotica en zijn (bijna) nooit geïndiceerd als eerstelijnsbehandeling.

⇒ **Percentage patiënten met minstens één voorschrift voor antibiotica**

Deze indicator geeft het percentage weer van het patiënteel met minstens één voorschrift voor antibiotica in de loop van 2017, voorgeschreven door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

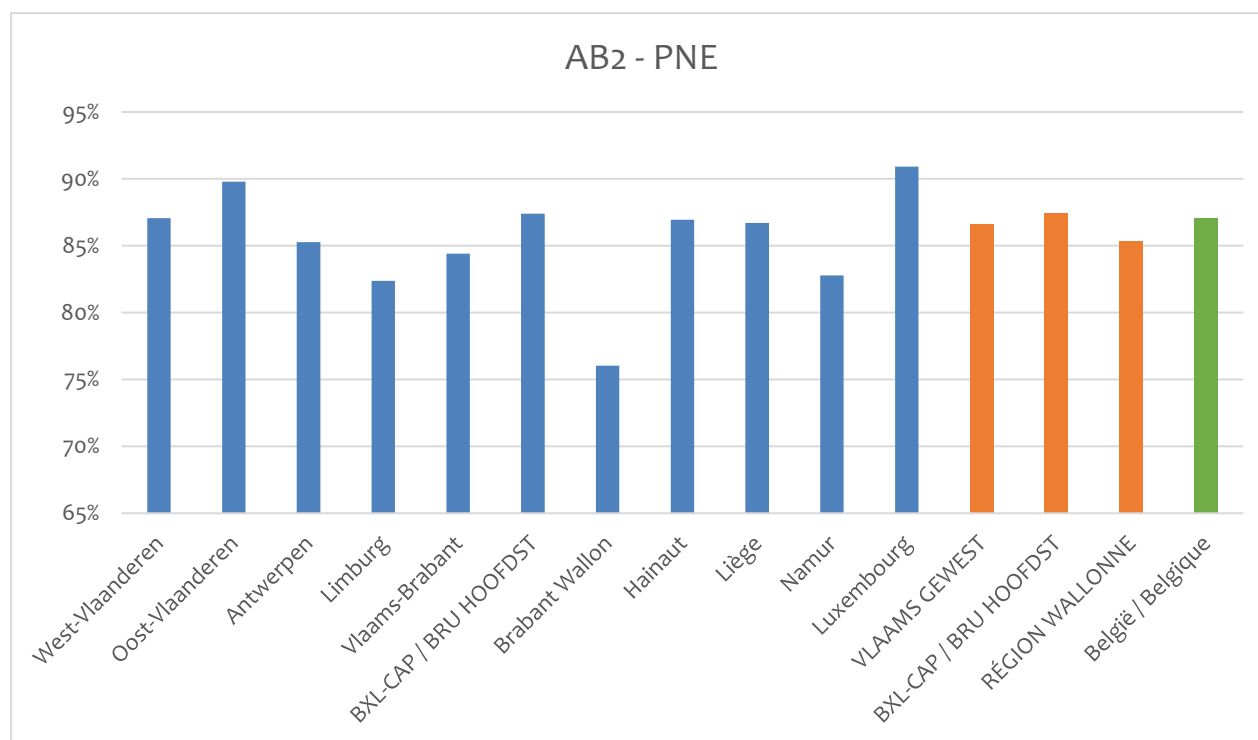
Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paartinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,4%
-30%	7,6%
-10%	9,8%
0%	10,8%
10%	11,9%
30%	14,1%
50%	16,3%

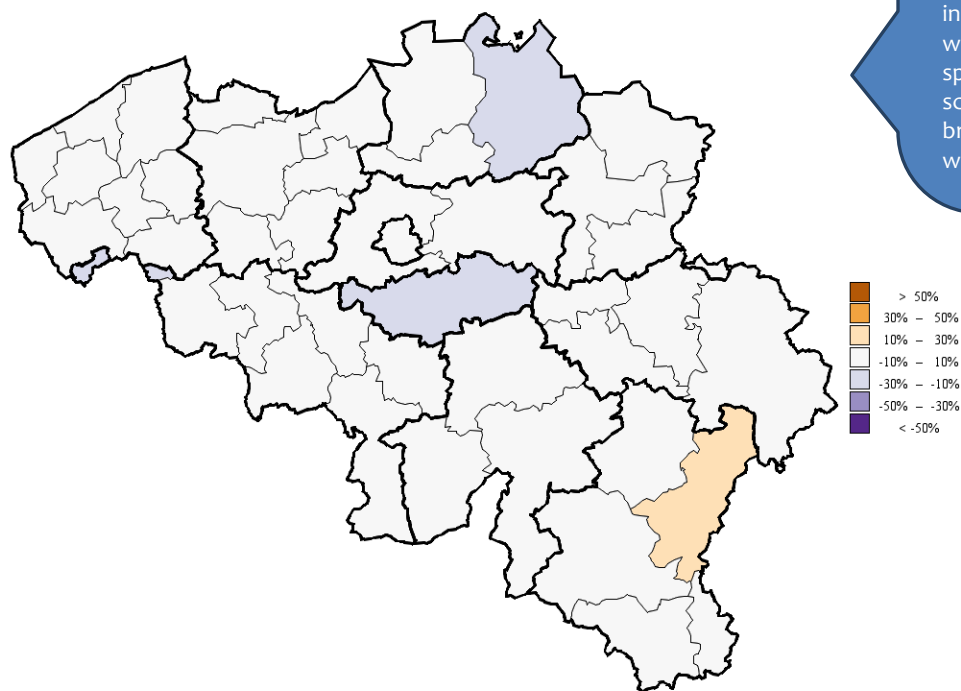
⇒ **Percentage tweedelijsantibiotica* (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) + verdeling**

Van alle voorschriften voor antibiotica binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het percentage van het volume (in standaard dagdosissen; DDD) weer van amoxicilline gecombineerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen en macroliden.

**Opgelet; deze indicator heeft betrekking op de meest gebruikte tweedelijsantibiotica in de ambulante praktijk op populatieniveau (amoxicilline geassocieerd met clavulaanzuur, cefalosporines, chinolonen, macroliden) – binnen bepaalde specialismen worden mogelijk nog andere tweedelijsantibiotica gebruikt zoals tetracyclines.*

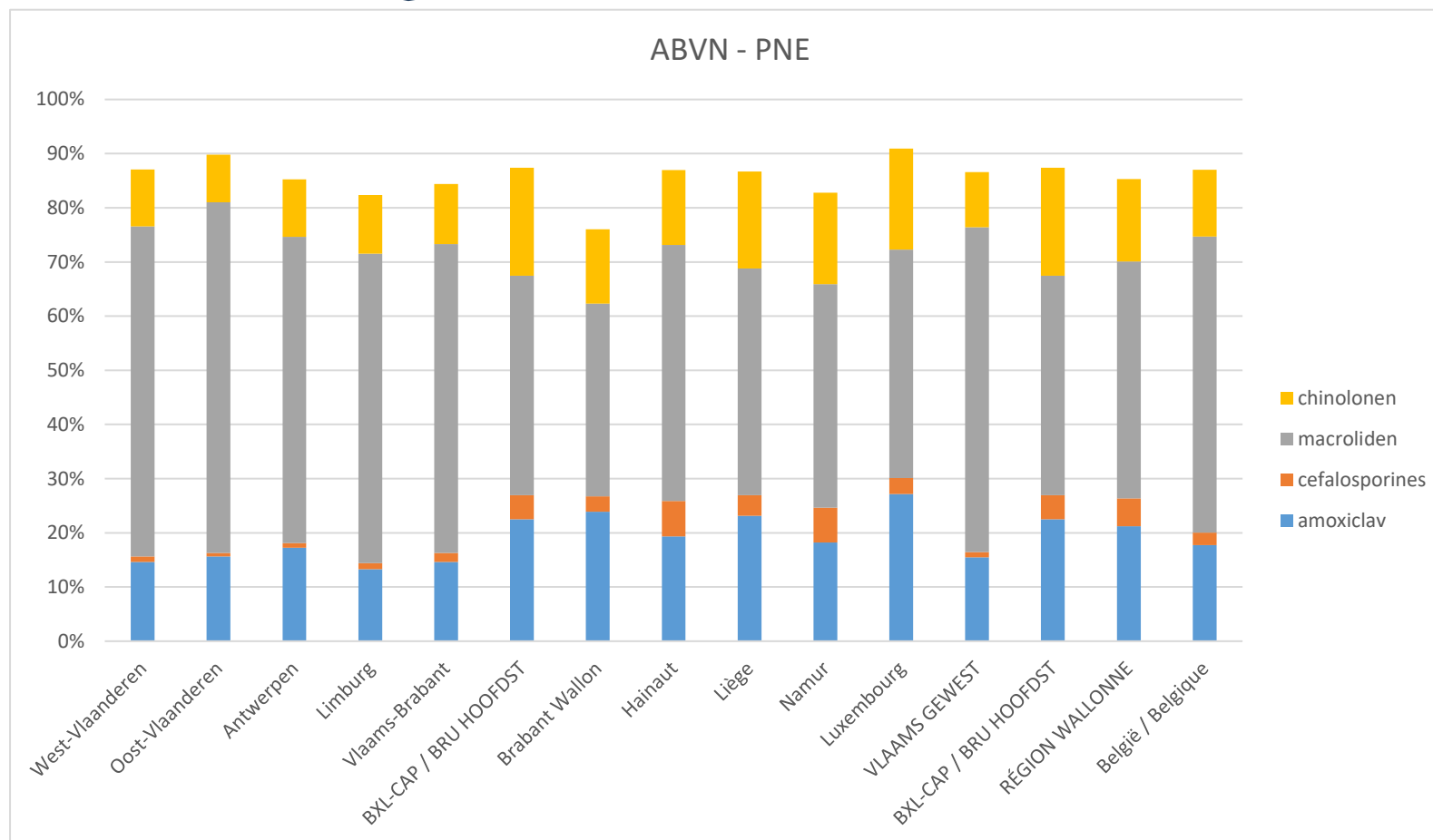
Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

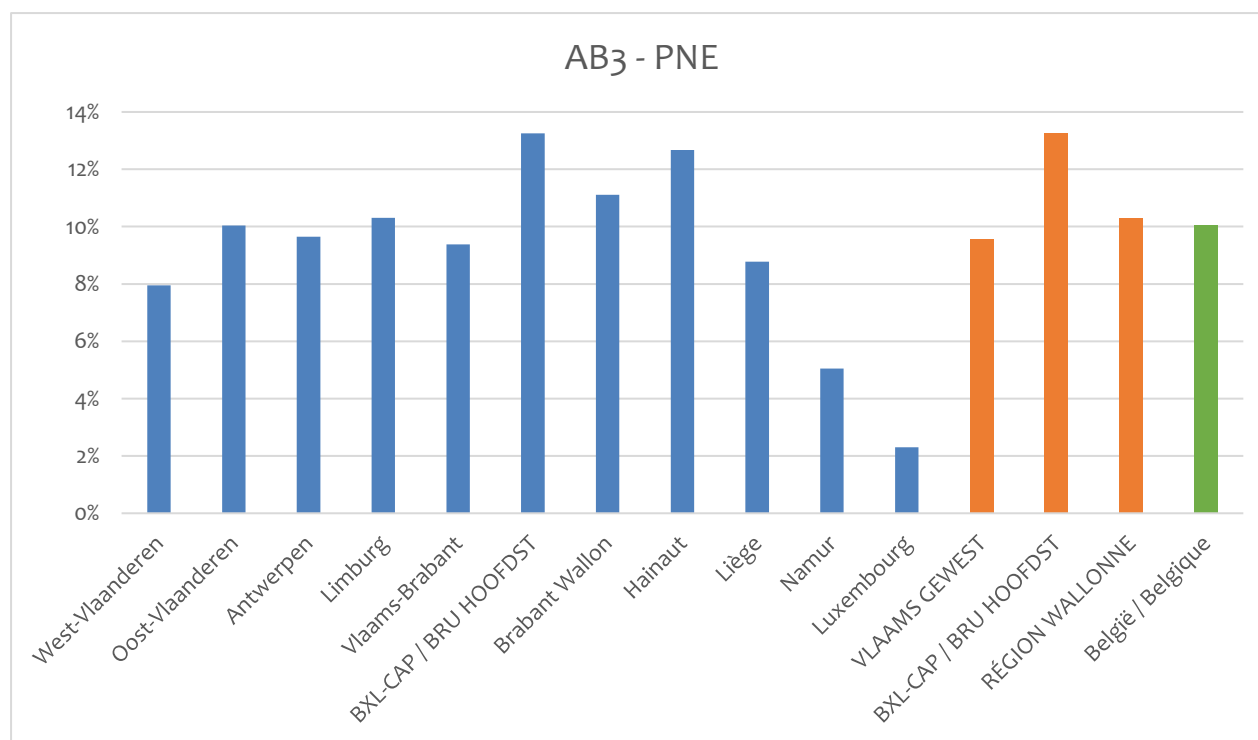
Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	43,5%
-30%	60,9%
-10%	78,3%
0%	87,0%
10%	95,7%
30%	100%
50%	-

Dit staafdiagram toont de verdeling van 4 klassen van antibiotica die frequent ambulant worden voorgeschreven en die doorgaans beschouwd kunnen worden als tweedelijsantibiotica; amoxicilline + clavulaanzuur, cefalosporines, macroliden en chinolonen. De bovengrens van elke staaf in het diagram geeft voor de betrokken provincie/regio het procentuele aandeel weer (voorgeschreven DDD) van deze 4 klassen van antibiotica binnen het globale verbruik van systemische antibiotica. De kleurcodes geven het aandeel weer van elk van deze 4 klassen afzonderlijk.

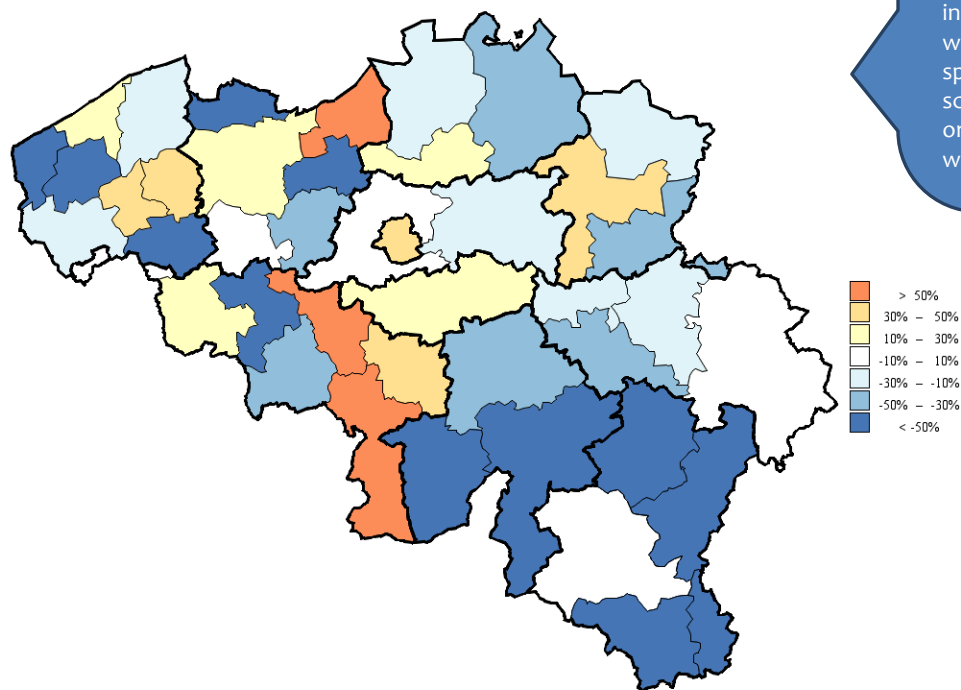

⇒ **Percentage voorschriften voor amoxicilline, niet gecombineerd met clavulaanzuur**

Van alle voorschriften voor amoxicilline (al dan niet gecombineerd met clavulaanzuur) binnen het betrokken specialisme, geeft de indicator het voorgeschreven percentage “zuivere” amoxicilline (niet gecombineerd met clavulaanzuur) weer.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in blauwtinten, scores die hoger liggen in oranjētinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	5,0%
-30%	7,0%
-10%	9,1%
0%	10,1%
10%	11,1%
30%	13,1%
50%	15,1%

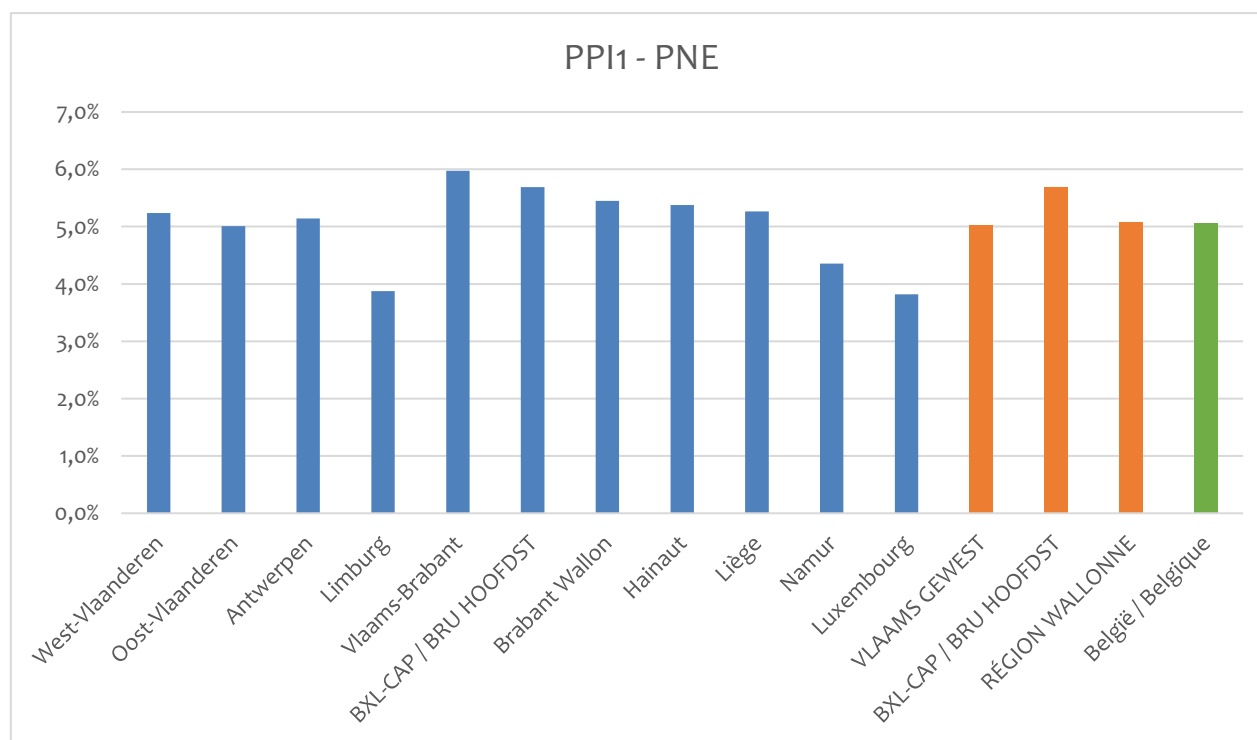
Protonpompinhibitoren

KERNBOODSCHAP(PEN):

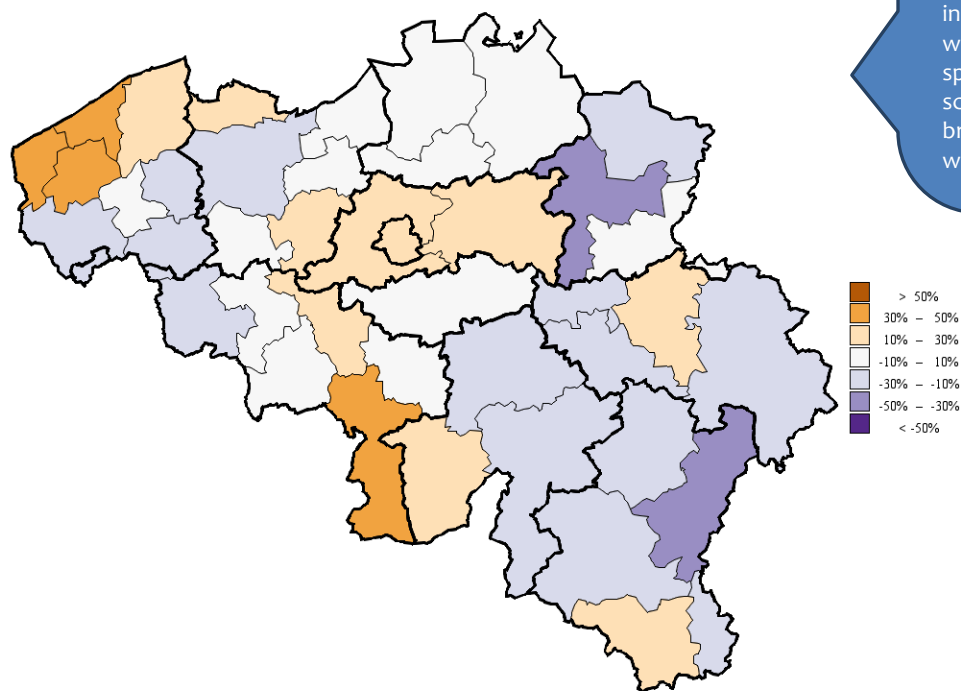
- Het gebruik van protonpompinhibitoren voor de behandeling van een gastroduodenaal ulcus of oesofagitis zonder complicaties dient beperkt te worden in de tijd.

⇒ **Percentage patiënten van 40-64 jaar met een PPI-voorschrift voor meer dan 80 dagen**

De indicator geeft het percentage weer van de toegewezen patiënten van 40 tot 64 jaar (met uitzondering van patiënten die NSAIDs ontvangen) met een PPI-dekking die overeenstemt met meer dan 80 dagen per jaar (alle voorschrijvers samen), waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme.

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paars, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	2,5%
-30%	3,5%
-10%	4,6%
0%	5,1%
10%	5,6%
30%	6,6%
50%	7,6%

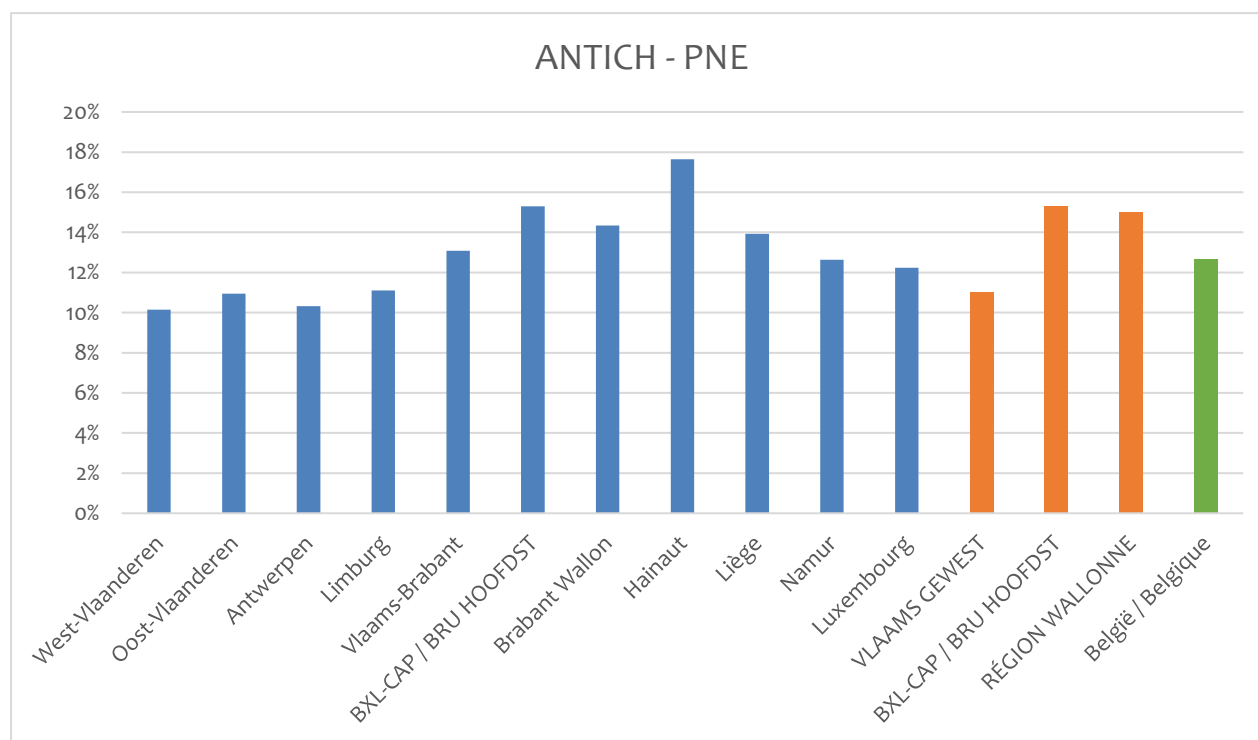
Anticholinerge medicatie

KERNBOODSCHAP(PEN):

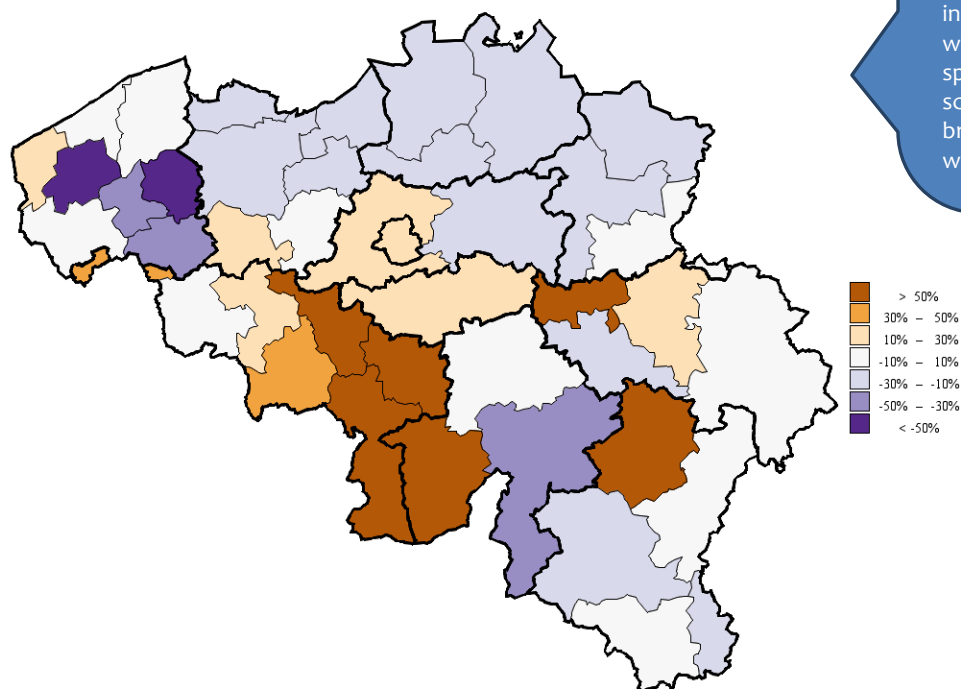
- Geneesmiddelen met een anticholinerge werking dienen beperkt te worden bij ouderen.

⇒ **Percentage patiënten van 75 jaar en ouder met een voorschrift voor meer dan 80 dagen voor minstens één geneesmiddel met anticholinerge werking.**

De indicator geeft het percentage van de toegewezen patiënten van 75 jaar en ouder die in 2017 minstens 80 standaard dagdosissen ontvingen van een geneesmiddel met anticholinerge werking (waarvan minstens één voorschrift door het betrokken specialisme).

Dit staafdiagram toont de gestandaardiseerde score op de indicator per provincie (blauw) of gewest (oranje). De groene staaf toont de gestandaardiseerde score voor België.

Op deze kaart van België worden de arrondissementsgrenzen met fijne lijnen en de provinciegrenzen met dikke lijnen afgebakend. De arrondissementen zijn ingekleurd aan de hand van een kleurschaal die gebaseerd werd op de verhouding tussen de indicatorscore in dat arrondissement en de Belgische indicatorscore. Die verhouding wordt uitgedrukt in percentages: bijvoorbeeld 0% als de indicatorscore van het arrondissement gelijk is aan de Belgische indicatorscore, 20% als de indicatorscore 20% hoger ligt dan de Belgische score en -20% als de indicatorscore 20% lager ligt dan de Belgische score. De percentages worden per schijven van 20% verdeeld. Elke schijf stemt overeen met een specifieke kleurcode. Scores die beduidend lager liggen dan de Belgische score, worden weergegeven in paarsinten, scores die hoger liggen in bruintinten. Scores in de buurt van de Belgische score worden weergegeven in het wit.

Procentuele afwijking ten opzichte van de Belgische indicatorscore	Score op de indicator
-50%	6,3%
-30%	8,9%
-10%	11,4%
0%	12,6%
10%	13,9%
30%	16,4%
50%	19,0%